

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)
หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

รายละเอียดหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มีมติอนุมัติในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔

เมื่อวันพุธที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๑
หมวดที่ ๒ ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	๘
หมวดที่ ๓ ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร	๑๐
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล	๒๔
หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต	๓๙
หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์	๔๐
หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๔๑
หมวดที่ ๘ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร	๔๔
ภาคผนวก ก คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)	๔๕
ภาคผนวก ข ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๘) กับ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)	๖๔
ภาคผนวก ค ข้อบังคับ ประกาศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย - ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับ ปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๐๐ ๑๐๐
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยรูปแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายนิสิตคฤหัสถ์ พ.ศ. ๒๕๕๓	๑๑๕
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติ วิปัสสนากัมมัฏฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๑๗
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ พ.ศ. ๒๕๕๖	๑๑๙
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติงาน บริการสังคม พ.ศ. ๒๕๕๖	๑๒๒
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยหอพักนิสิต พ.ศ. ๒๕๕๒	๑๒๖
- ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง ค่าธรรมเนียม การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๓๐
- ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง การศึกษาสำหรับ ชาวต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๒	๑๓๓

	- ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์ ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนในรายวิชาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์	๑๓๖
	- ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง อนุมัติปรับปรุง หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)	๑๓๗
	- ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง อนุมัติปรับปรุง หมวดวิชาพระพุทธศาสนา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)	๑๓๘
ภาคผนวก ง	ประวัติอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	๑๓๙
ภาคผนวก จ	คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต และรายงาน การประชุมคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต	๑๔๔
	- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต	๑๔๕
	- รายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต	๑๔๗

รายละเอียดของหลักสูตร

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา

วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

หมวดที่ ๑

ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร :

ภาษาไทย :

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

ภาษาอังกฤษ :

Bachelor of Laws Program

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ไทย) :

นิติศาสตรบัณฑิต

ชื่อย่อ (ไทย) :

น.บ.

ชื่อเต็ม (อังกฤษ) :

Bachelor of Laws

ชื่อย่อ (อังกฤษ) :

LL.B.

๓. วิชาเอก

- ไม่มี -

๔. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวน ๑๔๘ หน่วยกิต

๕. รูปแบบของหลักสูตร

๕.๑ รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร ๔ ปี

๕.๒ ประเภทของหลักสูตร

หลักสูตรปริญญาตรี ประเภทหลักสูตรทางวิชาการ

๕.๓ ภาษาที่ใช้

หลักสูตรจัดการศึกษาเป็นภาษาไทย

๕.๔ การรับเข้าศึกษา

รับนิสิตไทยและนิสิตต่างประเทศที่มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้เพียงพอในการศึกษากฎหมาย

๕.๕ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราชจัดการเรียนการสอนโดยตรง

๕.๖ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

๖. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

๖.๑ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔ ปรับปรุงจากหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๘

๖.๒ เปิดสอน ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

๖.๓ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครศรีธรรมราช มีมติเห็นชอบในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

๖.๔ คณะกรรมการประจำวิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช มีมติเห็นชอบในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

๖.๕ คณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ มีมติเห็นชอบในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

๖.๖ สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๖.๗ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตรในการประชุม ...../๒๕๖๔ เมื่อวันที่..... มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมเผยแพร่คุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ ในปีการศึกษา ๒๕๖๔

๘. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

ผู้ที่จบปริญญาตรีสาขาวิชานิติศาสตร์ สามารถที่จะดำรงสมณเพศหรือดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส พระสังฆาธิการได้ และสามารถประกอบอาชีพได้ทั้งภาครัฐและเอกชน กล่าวคือ

- 1) ผู้พิพากษา/ตุลาการ
- 2) พนักงานอัยการ
- 3) ตำรวจ
- 4) พนักงานฝ่ายปกครอง
- 5) ทนายความ
- 6) ผู้สอนในสถานศึกษา
- 7) นิติกร
- 8) ที่ปรึกษากฎหมายทั้งภาครัฐและเอกชน
- 9) รับราชการ
- 10) อาชีพอื่น ๆ

**หมายเหตุ ทั้งนี้ในบางวิชาชีพต้องผ่านกระบวนการสอบคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดของ องค์กรวิชาชีพนั้น ๆ

๙. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
อาจารย์	พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย (คงคาไหว), ดร. ๑ ๘๐๐๗ ๐๐๐๓๓ XX X	ปร.ด. (ปรัชญาและศาสนา)	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	๒๕๖๑
		น.ม. (นิติศาสตร์)	มหาวิทยาลัยปทุมธานี	๒๕๖๓
		พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๗
		น.บ. (นิติศาสตร์)	มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา	๒๕๖๑

ตำแหน่ง ทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
		พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	๒๕๕๓
อาจารย์	พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู ๓ ๙๕๙๘ ๐๐๑๖๒ XX X	น.ม. (นิติศาสตร์) ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตรบัณฑิต) ประกาศนียบัตรหลักสูตร วิชาว่าความ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่ง สภานายความ	๒๕๔๗ ๒๕๔๒ ๒๕๓๐ ๒๕๖๑
อาจารย์	นายชนะ ทองนุ่น ๓ ๑๐๐๖ ๐๒๙๒๐ XX X	น.ม. (นิติศาสตร์) ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ศษ.บ. (สังคมศึกษา) ประกาศนียบัตรกฎหมาย ปกครองและวิธีพิจารณา คดีปกครอง ประกาศนียบัตรหลักสูตร วิชาว่าความ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สำนักงานศาลปกครอง สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่ง สภานายความ	๒๕๕๐ ๒๕๔๕ ๒๕๔๓ ๒๕๒๖ ๒๕๖๑ ๒๕๖๓
อาจารย์	นางสาวจรรยาพร เหมรังษี ๑ ๘๐๑๓ ๐๐๑๓๕ XX X	น.ม. (กฎหมายมหาชน) น.บ.ท. (เนติบัณฑิตไทย) น.บ. (นิติศาสตร์) ประกาศนียบัตรหลักสูตร วิชาว่าความ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักอบรมศึกษากฎหมาย แห่งเนติบัณฑิตยสภา มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่ง สภานายความ	๒๕๖๓ ๒๕๕๘ ๒๕๕๗ ๒๕๕๘
อาจารย์	นายวิเชษฐ์ สีนประสิทธิ์กุล ๑ ๒๐๐๑ ๐๐๒๖๖ XX X	น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ประกาศนียบัตรหลักสูตร วิชาว่าความ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่ง สภานายความ	๒๕๖๐ ๒๕๕๓ ๒๕๕๘

๑๐. สถานที่จัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
เลขที่ ๓/๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑๑.๑ สถานการณ์และแนวโน้มภายนอก

๑๑.๑.๑ สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของโลกและผลกระทบต่อประเทศไทย

เศรษฐกิจโลกในระยะ ๕ ปีข้างหน้ายังมีแนวโน้มขยายตัวช้าและมีความเสี่ยงจากความผันผวนในระบบเศรษฐกิจและการเงินโลกในเกณฑ์สูง ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความเสี่ยงสำคัญ ได้แก่ ความไม่แน่นอนของการปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินนโยบายการเงินของมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาคการเงิน และการประกอบธุรกิจของไทย นอกจากนี้ การเปิดเสรีทางการค้าก่อให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น รวมทั้งภาคการบริการและการท่องเที่ยว ทำให้ประเทศไทยต้องมีการปรับตัวเพื่อให้

สามารถแข่งขันได้ อย่างไรก็ตาม การเปิดเสรีทางการค้าดังกล่าวจะเป็นโอกาสของประเทศไทยในการใช้ประโยชน์จากความเชื่อมโยงในอนุภูมิภาคและภูมิภาคให้สนับสนุนการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าร่วมกัน

การวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเป็นกุญแจสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตของคนในทุกสังคม ทุกเพศ ทุกวัย ในช่วงที่ผ่านมามีการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น เทคโนโลยีสื่อสาร และเทคโนโลยีชีวภาพ ได้ทำให้รูปแบบการผลิต การดำเนินธุรกิจ และการใช้ชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มนุษย์สามารถสื่อสารทั้งภาพและเสียงได้อย่างไร้พรมแดน การทำธุรกิจและธุรกรรมบนโครงข่ายดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น ประเทศที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างก้าวกระโดด

องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สั่งสมมาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์พื้นฐานแขนงใหม่ เช่น วิทยาการรับรู้ (Cognitive Science) ซึ่งเป็นการทำงานระหว่างสมองและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความคิด อารมณ์ และการกระทำ มีความสำคัญต่อการสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ที่จะส่งผลให้เกิดการพลิกโฉมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการดำรงชีวิตของมนุษย์แบบก้าวกระโดด (Disruptive Technology) โดยมีแนวโน้มว่าเทคโนโลยีพื้นฐานใน ๔ ด้าน ได้แก่ เทคโนโลยีชีวภาพ นานาเทคโนโลยี เทคโนโลยีวัสดุศาสตร์ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และดิจิทัล จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่

๑๑.๑.๒ สถานการณ์และแนวโน้มสังคมโลก

ประเทศมหาอำนาจมีแนวโน้มของการขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก รวมทั้งการใช้อำนาจทางทหารและทางเศรษฐกิจเข้าแทรกแซงกิจการภายในของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาครวมทั้งประเทศไทย จึงส่งผลต่อประเทศไทยในการกำหนดท่าทีทางการทูตแบบสมดุลและเป็นกลาง ท่ามกลางความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ นอกจากนี้ความขัดแย้งด้านอาณาเขตแบบรัฐต่อรัฐทั้งด้านอาณาเขตทางบก การอ้างสิทธิทับซ้อนทางทะเล และภูมิรัฐศาสตร์ เพื่อผลประโยชน์และการแย่งชิงทรัพยากร ประเทศไทยอาจได้รับผลกระทบทั้งในด้านภูมิรัฐศาสตร์ เศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งอาจส่งผลกระทบและนำไปสู่ความขัดแย้ง การสร้างอำนาจต่อรองทางการทหารและความมั่นคง ซึ่งเป็นเงื่อนไขต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นอกจากนี้ อาชญากรรมข้ามชาติมีแนวโน้มขยายตัวและควบคุมได้ยาก มีการเชื่อมโยงในภูมิภาคและพัฒนากิจการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีรูปแบบและวิธีการที่ซับซ้อนมากขึ้น ประเทศไทยจึงยังมีความเสี่ยงต่อการก่อการร้ายของกลุ่มต่างชาติ ซึ่งมีเป้าหมายในการก่ออาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของประเทศ นอกจากนี้ การก่อการร้ายกำลังส่งผลกระทบต่องานสังคมโลก โดยทวีความรุนแรงและมีความถี่มากขึ้นในระยะหลายปีที่ผ่านมา รวมทั้งมีแนวโน้มแผ่ขยายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง เช่น จากลัทธิสุดโต่ง (Extremism) ซึ่งคลั่งไคล้ความรุนแรงและอุดมการณ์ โดยประเทศไทยมีความเสี่ยงต่อการถูกใช้เป็นที่พักพิงของกลุ่มก่อการร้ายข้ามชาติที่เข้ามาในรูปแบบของผู้อพยพและนักท่องเที่ยว ที่อาจใช้ประเทศไทยเป็นฐานในการวางแผนก่อการร้ายในประเทศและในภูมิภาค

๑๑.๒ สถานการณ์และแนวโน้มภายใน

๑๑.๒.๑ สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจไทย

โครงสร้างเศรษฐกิจเปลี่ยนผ่านจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างการผลิตทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานและทรัพยากรการผลิตจากภาคการผลิตที่มีประสิทธิภาพต่ำไปสู่สาขาการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม อยู่ในลำดับต้นๆ และการบริหารจัดการงานวิจัยขาดการบูรณาการให้มีเอกภาพ ตั้งแต่ระดับนโยบาย การสนับสนุนทุนวิจัย และหน่วยวิจัยหลัก ทำให้ทิศทางการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยพัฒนา และนวัตกรรมของประเทศ ไม่ชัดเจนมีความซ้ำซ้อน และยังมีข้อจำกัดในการตอบโจทย์การพัฒนา

ประเทศ เป็นผลให้การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศล่าช้าไม่ทันต่อการพัฒนาเทคโนโลยีของโลก ตลอดจนมีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ในระดับต่ำ

๑๑.๒.๒ สถานการณ์และแนวโน้มของสังคมไทย

โครงสร้างประชากรไทยเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) โดยประชากรวัยแรงงานจะมีจำนวนสูงสุดและเริ่มลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อศักยภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว นอกจากนี้ คุณภาพคนไทยทุกกลุ่มวัยยังมีปัญหา โดยแต่ละกลุ่มวัยยังมีปัญหาสำคัญที่จะส่งผลต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในอนาคตทั้งเรื่องพัฒนาการและสติปัญญาตั้งแต่วัยเด็ก การขาดทักษะความรู้ความสามารถที่ส่งผลกระทบต่อผลิตภาพแรงงานของประเทศ ปัญหาด้านสุขภาพในวัยผู้สูงอายุที่ส่งผลกระทบต่อภาระค่าใช้จ่ายภาครัฐ อีกทั้งคนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ กระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมที่เป็นยุคดิจิทัล ส่งผลให้ค่านิยมในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คนไทยบางส่วนไม่สามารถเลือกรับปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่งผลให้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของคนไทยถูกกลืนโดยวิถีชีวิตแบบใหม่ มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุกและความสบาย เชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม ยอมรับคนที่ฐานะมากกว่าคนดีมีคุณธรรม นอกจากนี้การทุจริตและประพฤติมิชอบได้ขยายไปในวงกว้างทั้งในภาครัฐ เอกชน และองค์กรเอกชน นำไปสู่ความไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของภาครัฐ เกิดความชะงักงันการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลอดจนนานาชาติขาดความเชื่อถือในการร่วมสัมพันธมิตร รวมทั้งการร่วมมือด้านความมั่นคง การค้าการลงทุน ธุรกิจ และการเมืองด้านต่าง ๆ

สำหรับกฎหมายในประเทศไทย กฎหมายหลายฉบับยังไม่ได้มาตรฐานสากลเนื่องจากล้าสมัยและกระบวนการตรากฎหมายยังมีจุดอ่อนหลายประการ เช่น มีความล่าช้า ขาดการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขาดการเตรียมความพร้อมให้กับผู้นำไปปฏิบัติ ขาดการวิเคราะห์ผลกระทบอย่างรอบด้าน มุ่งควบคุมมากกว่าส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาในระยะยาว มีการรวมอำนาจไว้ที่องค์กรระดับสูง การบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้ถูกบังคับใช้กฎหมายไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมอย่างเพียงพอทำให้เกิดการถูกเอาเปรียบและได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ประกอบกับการเข้าร่วมลงนามในพิธีสาร ทรานซาร์ และข้อผูกพันอื่น ๆ ภายใต้ความร่วมมือขององค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ของประเทศไทย อาทิ ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) พันธกรณีสหประชาชาติเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการเข้าร่วมเป็นรัฐภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (UNCAC) เพื่อร่วมกันป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับสากล เป็นเงื่อนไขให้ภาครัฐต้องปรับปรุงกฎ ระเบียบ ตลอดจนแนวปฏิบัติงานให้ได้มาตรฐานสากล สอดคล้องกับพันธกรณีที่ประเทศไทยได้ทำความตกลงไว้กับต่างประเทศเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามข้อตกลงที่ได้ร่วมลงนามไว้ อีกทั้งระบบและกระบวนการยุติธรรมบางส่วนยังขาดประสิทธิภาพ และไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างเสมอภาค เป็นธรรม และไม่สอดคล้องกับความเป็นสากล เนื่องจากโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมมีลักษณะเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจ บางครั้งถูกแทรกแซงจากการเมือง การบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมขององค์กรที่เกี่ยวข้องขาดความโปร่งใส มีการทุจริตปฏิบัติงานแบบสองมาตรฐาน ทั้งในการสอบสวน สืบสวน การสั่งฟ้อง และการพิจารณาคดี ตลอดจนขาดระบบการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมที่สามารถสะท้อนถึงสาระของภารกิจสำคัญรวมทั้งอาจมีการใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ของคนบางกลุ่ม และความล่าช้าในกระบวนการพิจารณาและตัดสินคดีต่าง ๆ

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น การปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเตรียมพร้อม และตอบสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

๑๒. ผลกระทบ/วิเคราะห์หลักสูตรจากข้อ ๑๑ ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย

๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

ในปัจจุบันกฎหมายเข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้นในสังคมไทย ทั้งในแง่ของการเกิดขึ้นขององค์กรภาครัฐ และการตรวจสอบการทำงานขององค์กรภาครัฐโดยประชาชน จนส่งผลให้สังคมเกิดความคาดหวังและความคาดหวังต่อบทบาทของนักกฎหมายทั้งในแง่ของวิชาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมในระดับที่สูงมากอย่างเด่นชัด ในรอบกว่าสิบปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ พัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญอันได้แก่ การพัฒนาของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระแสโลกาภิวัตน์ นวัตกรรมใหม่ ๆ ของภาคธุรกิจเอกชน รวมไปถึงการรวมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ ก็ล้วนเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมสำคัญที่ส่งผลกระทบมากน้อยหลากหลายต่างกันไปต่อการประกอบวิชาชีพกฎหมาย หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตได้ตระหนักถึงสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปเช่นนี้มาโดยตลอดจึงเห็นควรที่จะได้มีการปรับปรุงหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตให้สามารถรองรับสภาพแวดล้อมดังกล่าว โดยจัดโครงสร้างของหลักสูตรให้กระชับ ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งจะตอบสนองการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และมีมาตรฐานที่ยอมรับความหลากหลายในทางเนื้อหา เพื่อที่จะสามารถผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีทางกฎหมายให้เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานทางนิติศาสตร์เฉพาะแต่ที่สำคัญจำเป็น เปิดทางเลือกให้ศึกษาความรู้เฉพาะทางในกฎหมายเฉพาะด้านตามความถนัดหรือสนใจ อันจะเอื้ออำนวยสอดคล้องกับความหลากหลายของพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่ดำเนินไปอยู่ในสังคมของไทย กับให้มีทักษะที่สำคัญจำเป็นเพื่อการประกอบวิชาชีพทางกฎหมายหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและมีทักษะในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไปในภายภาคหน้า ขณะเดียวกันในส่วนของความคาดหวังที่มีต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักกฎหมาย หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตมุ่งปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะให้บัณฑิตทางกฎหมายประพฤติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความหนักแน่น มั่นคงในหลักการแห่งความยุติธรรม หลักนิติธรรม กับมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม และมีความรับผิดชอบในวิชาชีพนักกฎหมายเพื่อสนองงานคณะสงฆ์รับใช้สังคมและประเทศชาติ

๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามแผนพันธกิจของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ให้มีความสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศในการเป็นศูนย์กลางการศึกษา พระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม และมุ่งธำรงปณิธานในการศึกษา พระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ เพื่อผลิตบัณฑิตที่เป็นคนดีและเก่งอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาและวิจัยอย่างมีคุณภาพ บริการวิชาการอย่างมีคุณภาพ และบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมพระพุทธศาสนาและทำนุบำรุงวัฒนธรรมให้คงไว้สืบไป

๑๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของมหาวิทยาลัย

๑๓.๑ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป และหมวดวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

๑๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

- ไม่มี -

๑๓.๓ การบริหารจัดการ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องประสานงานกับอาจารย์ผู้แทนจากคณะ/ภาควิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง
ด้านเนื้อหาสาระ การจัดตารางเรียนและสอบ และความสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์

หมวดที่ ๒

ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๑ ปรัชญาของหลักสูตร

ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ เคียงคู่พุทธธรรม เป็นผู้นำด้านกฎหมาย

๑.๒ ความสำคัญของหลักสูตร

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มุ่งเน้นการพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ มีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา และทักษะศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณธรรมจริยธรรม เคารพกฎหมาย มีภาวะผู้นำ รู้รักคุณค่าความเป็นไทยและรู้บริบทสากล โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต สร้างวิถีการเรียนรู้ของคนไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้สู่การร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม นอกจากนี้ พัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญอันได้แก่ การพัฒนาของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระแสโลกาภิวัตน์ นวัตกรรมใหม่ ๆ ของภาคธุรกิจเอกชน รวมไปถึงการรวมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ ตลอดจนการขยายตัวในทางธุรกิจระหว่างประเทศ จำเป็นจะต้องมีนักกฎหมายที่มีความรู้ความสามารถระดับสูง ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมถึงมีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อที่จะไปประกอบวิชาชีพทางกฎหมายด้านต่าง ๆ และ/หรือสนองงานคณะสงฆ์รับใช้สังคมและประเทศชาติ

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช มุ่งหมายผลิตบัณฑิตให้เป็นนักกฎหมายที่มีความรู้ความเข้าใจทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ มีทักษะที่จำเป็นในการเป็นนักกฎหมายที่มีคุณภาพ รวมถึงมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความหนักแน่น มั่นคง ในหลักการแห่งความยุติธรรม หลักนิติธรรม กับมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ

๑.๓ เหตุผลในการปรับปรุงหลักสูตร

เพื่อให้เป็นไปตามรอบระยะเวลาในการปรับปรุงหลักสูตรทุก ๕ ปี

๑.๔ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๔.๑ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ทั้งในภาพรวมและเชิงลึกในบรรดากฎหมายพื้นฐานที่จำเป็นและมีความสำคัญสำหรับการนำไปปรับใช้กับกฎหมายอื่น ๆ เพื่อศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป หรือค้นคว้าวิจัย หรือในการประกอบวิชาชีพ และสามารถใช้องค์ความรู้ได้อย่างถูกต้องครบถ้วนตามหลักวิชาการ มีนิติทัศนะ คุณธรรมและจริยธรรม

๑.๔.๒ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีทักษะในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงปัญหาข้อกฎหมายอย่างมีความเชื่อมโยงหรือบูรณาการกับศาสตร์อื่น และสามารถหาข้อยุติหรือเสนอทางเลือกโดยคำนึงถึงหลักความยุติธรรมและหลักนิติธรรม

๑.๔.๓ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเกื้อกูล และเป็นกัลยาณมิตร มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ รวมถึงมีจิตใจให้ความใส่ใจแก่บุคคลหรือสังคมที่เดือดร้อนหรือด้อยโอกาส

๑.๔.๔ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี การใช้ภาษาไทย และการใช้ภาษาต่างประเทศที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพกฎหมายหรืออาชีพอื่นตามควรแก่กรณี

๑.๔.๕ เพื่อผลิตบุคลากรทางด้านนิติศาสตร์สำหรับคณะสงฆ์ เนื่องจากคณะสงฆ์ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนิติศาสตร์ และเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม

๒. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา / เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน / ตัวบ่งชี้
๑. ปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี	- จัดทำแผนการประเมินหลักสูตร - ประเมินหลักสูตรตามแผนที่วางไว้ - ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี	- แผนการประเมินหลักสูตร - รายงานผลการประเมินหลักสูตร - เอกสารหลักสูตรที่ประเมินแล้ว
๒. ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และตามความต้องการของสังคม	- ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและความต้องการของสังคม	- รายงานผลการประเมินการใช้หลักสูตร - รายงานผลการศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิต - การประเมินจากหน่วยงานภายในและภายนอก - มีรายละเอียดของรายวิชาครบทุกกระบวนวิชา
๓. ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน	- วิเคราะห์รายละเอียดของรายวิชาทุกกระบวนวิชา - ปรับปรุงแผนการสอน	- รายงานผลการวิเคราะห์รายละเอียดของรายวิชา - เอกสารรายละเอียดของรายวิชาที่ปรับปรุงแล้ว
๔. พัฒนาบุคลากรด้านการเรียนการสอนและวิจัย	- สนับสนุนอาจารย์ให้ได้รับการเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้โดยการศึกษา ดูงาน เข้าร่วมอบรม ประชุมสัมมนา ทำวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่สังคม	- ปริมาณการศึกษา ดูงาน อบรม ประชุมสัมมนาของอาจารย์ - ปริมาณผลงานทางวิชาการ งานวิจัยของอาจารย์

หมวดที่ ๓

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑ การจัดการศึกษาในหลักสูตร

การจัดการศึกษาในหลักสูตรใช้ระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑.๑.๑ ภาคการศึกษาที่หนึ่ง มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑.๑.๒ ภาคการศึกษาที่สอง มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า ๑๕ สัปดาห์

นอกจากนั้น จะจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ต่อจากภาคการศึกษาที่สองอีก ๑ ภาคก็ได้ โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงเรียนในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ ภาคการศึกษาฤดูร้อนเป็นภาคการศึกษาที่ไม่บังคับ

๑.๒ ระยะเวลาการศึกษาระดับปริญญาตรี

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา รวมการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑.๓ การคิดหน่วยกิต

๑.๓.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑.๓.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑.๓.๓ การฝึกงานหรือฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑.๓.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๒. การดำเนินการหลักสูตร

๒.๑ วัน – เวลา ในการดำเนินการเรียนการสอน

ภาคการศึกษาที่ ๑   เดือนมิถุนายน – กันยายน

ภาคการศึกษาที่ ๒   เดือนตุลาคม – มีนาคม

ภาคฤดูร้อน   เดือนเมษายน – พฤษภาคม

๒.๒ การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าศึกษา

- เฉพาะแบบศึกษาเต็มเวลาหรือแบบระบบออนไลน์หรือแบบระบบผสม

๒.๓ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑) เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๖๑ ข้อ ๗ หรือ

๒) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรี สาขาใดก็ได้ ยกเว้นสาขานิติศาสตร์

๒.๔ ปัญหาของนิสิตแรกเข้า

- การปรับตัวในการเรียน การจัดแบ่งเวลาในการศึกษา ขาดประสบการณ์ในการเรียนระดับอุดมศึกษา
- ขาดทักษะในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายแบบอัตนัย
- ไม่รู้ระเบียบ/ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย/คณะ

๒.๕ กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิตในข้อ ๒.๔

- การจัดปฐมนิเทศ
- ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา
- จัดอบรมเสริมด้านนิเทศศาสตร์ให้กับนิสิต เสริมจากวิชาบรรยายหลัก

๒.๖ แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ ๕ ปี

จำนวนนิสิต	จำนวนนิสิตแต่ละปีการศึกษา				
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
ชั้นปีที่ ๑	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
ชั้นปีที่ ๒	-	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
ชั้นปีที่ ๓	-	-	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
ชั้นปีที่ ๔	-	-	-	๑๐๐	๑๐๐
รวม	๑๐๐	๒๐๐	๓๐๐	๔๐๐	๔๐๐
คาดว่าจะจบการศึกษา				๑๐๐	๑๐๐

*หมายเหตุ : จำนวนในตารางกำหนดเฉพาะในส่วนกลาง

๒.๗ งบประมาณตามแผน

๒.๗.๑ งบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท)

รายละเอียดรายรับ	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
ค่าบำรุงการศึกษา	๗๐๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๘๐๐,๐๐๐	๘๕๐,๐๐๐	๙๐๐,๐๐๐
ค่าลงทะเบียน	๕๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐
รวมรายรับ	๒,๗๐๐,๐๐๐	๓,๒๕๐,๐๐๐	๓,๘๐๐,๐๐๐	๔,๓๕๐,๐๐๐	๔,๔๐๐,๐๐๐

๒.๗.๒ งบประมาณรายจ่าย (หน่วย : บาท)

หมวดเงิน	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
ก. งบดำเนินงาน					
๑. ค่าใช้จ่ายบุคลากร	๘,๐๐๐,๐๐๐	๘,๕๐๐,๐๐๐	๙,๐๐๐,๐๐๐	๙,๕๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
๒. ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	๓,๕๐๐,๐๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐
๓. ทุนการศึกษา	-	-	-	-	-
๔. รายจ่ายระดับมหาวิทยาลัย	-	-	-	-	-
รวม (ก)	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๑,๐๐๐,๐๐๐	๑๒,๐๐๐,๐๐๐	๑๓,๐๐๐,๐๐๐	๑๔,๐๐๐,๐๐๐
ข. งบลงทุน					
ค่าครุภัณฑ์	๑๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐
รวม (ข)	๑๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐
รวม (ก) + (ข)	๑๐,๑๐๐,๐๐๐	๑๑,๑๕๐,๐๐๐	๑๒,๒๐๐,๐๐๐	๑๓,๒๕๐,๐๐๐	๑๔,๓๐๐,๐๐๐
จำนวนนิสิต *	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต	๖,๗๐๐	๗,๔๐๐	๘,๑๐๐	๘,๘๐๐	๙,๕๐๐

*หมายเหตุ : จำนวนนิสิตรวมหลักสูตรเก่าและหลักสูตรปรับปรุง ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต xxx บาทต่อปี

๒.๘ ระบบการศึกษา

- แบบชั้นเรียนหรือแบบระบบออนไลน์หรือแบบระบบผสม

๒.๙ การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา และการลงทะเบียนเรียนข้ามมหาวิทยาลัย

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่องหลักเกณฑ์การโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผล การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ และระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการ โอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

๓.๑. หลักสูตร

๓.๑.๑ จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ๑๔๘ หน่วยกิต

๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรมีความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ หมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิต แต่ละหมวด และหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๑๔๘ หน่วยกิต ดังนี้

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	๓๐	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	๑๑๒	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๑๕	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย)	๙๗	หน่วยกิต
๒.๒.๑ วิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย)	๘๕	หน่วยกิต
๒.๒.๒ วิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกทางกฎหมาย)	๑๒	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	๖	หน่วยกิต
รวม	๑๔๘	หน่วยกิต

๓.๒ เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

เนื้อหาสาระสำคัญในสาขาวิชานิติศาสตร์ ได้เน้นผลิตบุคลากรทางด้านนิติศาสตร์ให้มีความรู้ทางด้าน กฎหมายโดยเฉพาะกฎหมายหลักของประเทศ และกฎหมายในแขนงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มากำหนดเป็นกลุ่ม ความรู้หลัก ซึ่งถือว่าเป็นเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาและจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่มวิชาตามโครงสร้าง หลักสูตร ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต

นิสิตทุกคนต้องศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต ได้แก่

นิสิตทุกคนต้องศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๓๐ หน่วยกิต ประกอบด้วย

ก. วิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓ (๓-๐-๖)

ข. วิชาเลือก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)

๓.๒.๒ หมวดวิชาเฉพาะ ๑๑๒ หน่วยกิต

๓.๒.๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๑๕ หน่วยกิต

นิสิตระดับปริญญาตรีต้องศึกษาวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๑๕ หน่วยกิต ประกอบด้วย

๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	(๓) (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	(๓) (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓ (๒-๒-๕)
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	(๓) (๒-๒-๕)

๐๐๐ ๓๔๒   กรรณฐาน ๓   (๓) (๒-๒-๕)

๐๐๐ ๔๔๓   กรรณฐาน ๔   (๓) (๒-๒-๕)

วิชา ๐๐๐ ๑๓๖, ๐๐๐๒๓๙, ๐๐๐ ๒๔๑, ๐๐๐ ๓๔๒ และ ๐๐๐ ๔๔๓ เรียนโดยไม่นับหน่วยกิต

๓.๒.๒.๒ วิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย) จำนวน ๙๗ หน่วยกิต

๑) วิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย) จำนวน ๘๕ หน่วยกิต

นิสิตหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตทุกคนต้องเรียนวิชาบังคับทางกฎหมายทุกรายวิชา

จำนวน ๓๘ รายวิชา ดังนี้

๔๐๘ ๒๐๑	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๒๐๒	หลักกฎหมายเอกชน	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๒๐๓	หลักกฎหมายมหาชน	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๒๐๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๒๐๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๒๐๖	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๒๐๗	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด การจัดการงาน นอกสั่ง ลาภมิควรได้	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๒๐๘	กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๒๐๙	กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๓๑๐	กฎหมายอาญา ภาคความผิด	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๓๑๑	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๒	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่าทรัพย์ เช่าซื้อ จ้าง แรงงาน จ้างทำของ รับขน	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๓	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม ฝากทรัพย์ เก็บของ ในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพนันขั้นต่อ	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำนำ	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๖	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวเงิน บัญชีเดินสะพัด	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๗	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วน บริษัท และ บริษัทมหาชนจำกัด	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๘	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๙	กฎหมายปกครอง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๓๒๐	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๒๑	กฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัย	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๒๒	พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาความอาญาใน ศาลแขวง	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๒๓	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๒๔	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๒๕	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๒๖	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒	๒ (๒-๐-๔)

๔๐๘ ๔๒๗	กฎหมายล้มละลายและฟื้นฟูกิจการ	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๒๘	กฎหมายลักษณะพยาน	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๒๙	นิติปรัชญาแนวพุทธ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๓๐	หลักวิธีพิจารณาความทางกฎหมายมหาชน	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๑	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๒	กฎหมายการคลัง	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๓	กฎหมายเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๔	การว่าความและการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๕	หลักวิชาชีพและพุทธจริยธรรมสำหรับนักกฎหมาย	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๖	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและคดีอาญา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๓๗	กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๘	กฎหมายภาษีอากร	๒ (๒-๐-๔)

๒) วิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกทางกฎหมาย) จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

นิสิตต้องเลือกเรียนวิชากฎหมาย ๑๒ หน่วยกิต จากรายวิชาใดวิชาหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๔๐๘ ๔๓๙	กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๔๐	กฎหมายเกี่ยวกับคณะสงฆ์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๔๑	กฎหมายเกี่ยวกับการลงนิคหกรรม	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๔๒	สัมมนานิติศาสตร์แนวพุทธ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๔๓	กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๔๔	กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๔๕	กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๔๖	กฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๔๗	กฎหมายว่าด้วยระบบพรรคการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๔๘	กฎหมายเลือกตั้ง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๔๙	กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๕๐	กฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๕๑	กฎหมายเกี่ยวกับบริการสาธารณะ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๕๒	กฎหมายรัฐสภา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๕๓	สัมมนากฎหมายอาญา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๕๔	การสืบสวนและสอบสวน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๕๕	กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีครอบครัว	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๕๖	กฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางเลือก	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๕๗	สิทธิมนุษยชน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๕๘	อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๕๙	นิติเวชศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๖๐	กฎหมายประชาคมอาเซียน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๖๑	กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๖๒	กฎหมายเกี่ยวกับคนต่างด้าว	๓ (๓-๐-๖)

๔๐๘ ๔๖๓	กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๖๔	กฎหมายสิ่งแวดล้อม	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๖๕	กฎหมายว่าด้วยการจัดการทางการศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๖๖	กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๖๗	กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตร	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๖๘	กฎหมายศุลกากร	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๖๙	กฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรม	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๗๐	กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๗๑	การร่างกฎหมายและกระบวนการนิติบัญญัติ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๗๒	ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ๑	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๗๓	ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ๒	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๗๔	การเจรจาและการจัดทำสัญญาทางธุรกิจ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๗๕	กฎหมายทหาร	๓ (๓-๐-๖)

๓.๒.๒ หมวดวิชาเลือกเสรี ๖ หน่วยกิต

นิสิตเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ก็ได้ ที่เปิดสอนในคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ๒ รายวิชา รายวิชาละ ๓ หน่วยกิต

หมายเหตุ : คำอธิบายความหมายของรหัสวิชาและหน่วยกิตประจำวิชา

๑. รหัสประจำวิชาในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตประกอบด้วยเลข ๖ หลัก มีความหมายดังนี้

๑) เลข ๓ ตัวแรก = ตัวที่ ๑ แสดงคณะ ตัวที่ ๒ - ๓ แสดงสาขาวิชา

๒) เลข ๓ ตัวหลัง = ตัวที่ ๑ แสดงปีการศึกษา ตัวที่ ๒ - ๓ แสดงชื่อวิชา

๒. หน่วยกิตประจำวิชา หมายถึง ตัวเลขซึ่งแสดงจำนวนหน่วยกิตและปริมาณการเรียนการสอนของรายวิชานั้น ๆ เช่น ๓ (๓-๐-๖) หมายถึง ๓ หน่วยกิต ประกอบด้วยบรรยาย ๓ ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติ ๐ ชั่วโมง/สัปดาห์ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมง/สัปดาห์

๓.๓ แผนการศึกษา

ชั้นปีที่ ๑

	ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑	
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม*	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง**	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น**	๓ (๓-๐-๖)
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี***	(๓) (๓-๐-๖)
	วิชาบังคับทางกฎหมาย	
๔๐๘ ๒๐๑	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก	๒ (๒-๐-๔)
	รวม	๑๔ (๓)

* รายวิชาข้อสอบกลาง

** วิชาเลือก

***วิชาไม่นับหน่วยกิต

ชั้นปีที่ ๑

	ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๒	
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้**	๓ (๓-๐-๖)
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา*	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ***	(๓) (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓ (๒-๒-๕)
	วิชาบังคับทางกฎหมาย	
๔๐๘ ๒๐๒	หลักกฎหมายเอกชน	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๒๐๓	หลักกฎหมายมหาชน	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๒๐๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๒๒ (๓)

* รายวิชาข้อสอบกลาง

** วิชาเลือก

ชั้นปีที่ ๒

	ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑	
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล*	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย**	๓ (๓-๐-๖)
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา*	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาบังคับทางกฎหมาย	
๔๐๘ ๒๐๗	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๒๐๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๒๙	นิติปรัชญาแนวพุทธ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๓๑	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๕๗	สิทธิมนุษยชน****	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๒๒

* รายวิชาข้อสอบกลาง

*** วิชาไม่นับหน่วยกิต

ชั้นปีที่ ๒

	ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๒	
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา*	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา*	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒***	(๓) (๒-๒-๕)
	วิชาบังคับทางกฎหมาย	
๔๐๘ ๒๐๖	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๒๐๘	กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๒๐๙	กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๓๑๑	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้	๒ (๓-๐-๖)
	รวม	๒๐ (๓)

* รายวิชาข้อสอบกลาง

*** วิชาไม่นับหน่วยกิต

ชั้นปีที่ ๓

ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	วิชาบังคับทางกฎหมาย	
๔๐๘ ๓๑๐	กฎหมายอาญา ภาคความผิด	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๒	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่าทรัพย์ เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๓	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม ฝากทรัพย์ เก็บของใน คลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพนันขึ้นต่อ	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำนำ	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๖	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวเงิน บัญชีเดินสะพัด	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๗	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วน บริษัท และบริษัท มหาชนจำกัด	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๑๘	กฎหมายปกครอง	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๓	กฎหมายเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๒๔	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑	๒ (๒-๐-๔)
	รวม	๒๐

ชั้นปีที่ ๓

ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓***	(๓) (๒-๒-๕)
	วิชาบังคับทางกฎหมาย	
๔๐๘ ๓๑๘	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๒๐	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก	๒ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๒๖	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๒	กฎหมายการคลัง	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๓๒๓	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๕	หลักวิชาชีพและพุทธจริยธรรมสำหรับนักกฎหมาย	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๔๗	กฎหมายว่าด้วยระบบพรรคการเมือง*****	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๑๕ (๓)

***วิชาไม่นับหน่วยกิต

****วิชาเลือกกฎหมาย

*****วิชาเลือกเสรี

ชั้นปีที่ ๔

	ชั้นปีที่ ๔ ภาคการศึกษาที่ ๑	
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	วิชาบังคับทางกฎหมาย	
๔๐๘ ๓๒๒	พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๒๕	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๔	การว่าความและการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๒๘	กฎหมายลักษณะพยาน	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๗	กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๙	กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์****	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๕๔	สืบสวนสอบสวน****	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๔๘	กฎหมายเลือกตั้ง*****	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๑๙

****วิชาเลือกกฎหมาย

*****วิชาเลือกเสรี

ชั้นปีที่ ๔

	ชั้นปีที่ ๔ ภาคการศึกษาที่ ๒	
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔***	(๓) (๒-๒-๕)
	วิชาด้านนิติศาสตร์	
๔๐๘ ๓๒๑	กฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัย	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๐	หลักวิธีพิจารณาความทางกฎหมายมหาชน	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๒๗	กฎหมายล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการ	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๓๖	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและคดีอาญา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๘ ๔๓๘	กฎหมายภาษีอากร	๒ (๒-๐-๔)
๔๐๘ ๔๕๓	สัมมนากฎหมายอาญา****	๓ (๓-๐-๖)
	รวม	๑๔ (๓)

*** วิชาไม่นับหน่วยกิต

****วิชาเลือกกฎหมาย

*****วิชาเลือกเสรี

๓.๔ คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาในสาขาวิชานิติศาสตร์ (ตามเอกสารในภาคผนวก ก)

๓.๕ ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

๓.๕.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ประจำหลักสูตร

ตำแหน่ง ทาง วิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
อาจารย์	พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว), ดร. ๑ ๘๐๐๗ ๐๐๐๓๓ ๐๕ ๑	ปร.ด. (ปรัชญาและศาสนา) น.ม. (นิติศาสตร์) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) น.บ. (นิติศาสตร์) พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑ ๒๕๖๓ ๒๕๕๗ ๒๕๖๑ ๒๕๕๓
อาจารย์	พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู ๓ ๙๕๙๘ ๐๐๑๖๒ ๕๔ ๙	น.ม. (นิติศาสตร์) ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ประกาศนียบัตรหลักสูตรวิชา ว่าความ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่ง สหภาพความ	๒๕๔๗ ๒๕๔๒ ๒๕๓๐ ๒๕๖๑
อาจารย์	นายชวนะ ทองนุ่น ๓ ๑๐๐๖ ๐๒๙๒๐ ๙๙ ๓	น.ม. (นิติศาสตร์) ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ศษ.บ. (สังคมศึกษา) ประกาศนียบัตรกฎหมายปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง ประกาศนียบัตรหลักสูตรวิชา ว่าความ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สำนักงานศาลปกครอง สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่ง สหภาพความ	๒๕๕๐ ๒๕๔๕ ๒๕๔๓ ๒๕๒๖ ๒๕๖๑ ๒๕๖๓
อาจารย์	นางสาวจรรยาพร เหมรังษี ๑ ๘๐๑๓ ๐๐๑๗๕ ๓๖ ๓	น.ม. (กฎหมายมหาชน) น.บ.ท. (เนติบัณฑิตไทย) น.บ. (นิติศาสตร์) ประกาศนียบัตรหลักสูตรวิชา ว่าความ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักอบรมศึกษากฎหมาย แห่งเนติบัณฑิตยสภา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่ง สหภาพความ	๒๕๖๓ ๒๕๕๘ ๒๕๕๗ ๒๕๕๘
อาจารย์	นายวิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล ๑ ๒๐๐๑ ๐๐๒๖๖ ๕๗ ๒	น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ประกาศนียบัตรหลักสูตรวิชา ว่าความ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่ง สหภาพความ	๒๕๖๐ ๒๕๕๓ ๒๕๕๘

๓.๕.๒ อาจารย์ผู้ร่วมสอน

ตำแหน่ง ทาง วิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
ศาสตราจารย์	ศ.ดร.คณิต ณ นคร	Dr.jur. น.บ.ท. (เนติบัณฑิตไทย) น.บ. (นิติศาสตร์)	University Bonn, Germany สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่ง เนติบัณฑิตยสภา ธรรมศาสตร์	๒๕๒๐ ๒๕๐๔ ๒๕๐๓
รอง ศาสตราจารย์	รศ.พินิจ ทิพย์มณี	น.ม. (กฎหมายธุรกิจ) น.บ. (นิติศาสตร์)	ม.ธุรกิจบัณฑิต ม.รามคำแหง	๒๕๓๙ ๒๕๓๒

ตำแหน่ง ทาง วิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ผศ.ดร.สัญญาพงศ์ ลิ้มประเสริฐ	ปร.ด. (อาชีวศึกษาและการบริหาร กระบวนการยุติธรรมและสังคม) ศศ.ม. (บริหารงานยุติธรรม) น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์)	ม.มหิดล ม.ธรรมศาสตร์ ม.สุโขทัยธรรมาธิราช ม.รามคำแหง	๒๕๕๑ ๒๕๕๔ ๒๕๕๙ ๒๕๖๖
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ผศ.ดร.จิตรดารมย์ รัตนวุฒิ	น.บ. (นิติศาสตร์) น.ม. (นิติศาสตร์) น.ด. (นิติศาสตร์) น.บ.ท. (เนติบัณฑิตไทย)	ม.รามคำแหง ม.รามคำแหง ม.ธุรกิจบัณฑิต สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่ง เนติบัณฑิตยสภา	๒๕๕๑ ๒๕๕๖ ๒๕๖๐ ๒๕๕๔
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ผศ.ดร.อิงครัต ดลเจิม	น.ด. (นิติศาสตร์) น.ม. (มหาชน) น.บ. (นิติศาสตร์)	ม.ธุรกิจบัณฑิต ม.ธุรกิจบัณฑิต ม.ธุรกิจบัณฑิต	๒๕๖๑ ๒๕๕๓ ๒๕๕๐
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ผศ.ดร.ธานี วรรณ	น.ด. (นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต) น.ม. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต) น.บ. (นิติศาสตรบัณฑิต)	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๕๒ ๒๕๕๑ ๒๕๓๓
อาจารย์	นายสมศักดิ์ สุกเพ็ง	น.ม. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต) น.บ. (นิติศาสตรบัณฑิต)	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๕๔ ๒๕๕๑
อาจารย์	นายไพโรจน์ ไพบูลย์	น.ม. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต) กฎหมาย มหาเอกชน น.บ.ท. (เนติบัณฑิตไทย) น.บ. (นิติศาสตรบัณฑิต) เกียรตินิยม ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาล จังหวัดน่าน	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่ง เนติบัณฑิตยสภา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๕๒ ๒๕๕๑ ๒๕๓๗
อาจารย์	นางสาวนิชาภา โรจนวราภรณ์	น.ม. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต) กฎหมาย ธุรกิจ น.บ.ท. (เนติบัณฑิตไทย) น.บ. (นิติศาสตรบัณฑิต) ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้ พิพากษาศาลฎีกา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่ง เนติบัณฑิตยสภา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๕๑ ๒๕๕๕ ๒๕๕๐
อาจารย์	ดร.จิรวุฒิ ลิปิพันธ์	น.ด. (นิติศาสตร์) น.ม. (ระหว่างประเทศ) น.บ. (นิติศาสตร์)	ม.ธุรกิจบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๕๖๓ ๒๕๔๖ ๒๕๔๑
อาจารย์	ดร.สมบัติ ชัยวนิชย์	น.ด. (นิติศาสตร์) น.ม. (อาญาและกระบวนการยุติธรรม ทางอาญา) น.บ. (นิติศาสตร์)	ม.ธุรกิจบัณฑิต ม.ธุรกิจบัณฑิต ม.ธุรกิจบัณฑิต	๒๕๖๓ ๒๕๕๙ ๒๕๕๕
อาจารย์	ดร.ชลธร คงหวาน	น.ด. (นิติศาสตร์) น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ.ท. (เนติบัณฑิตไทย) น.บ. (นิติศาสตร์)	ม.ปทุมธานี ม.รามคำแหง สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่ง เนติบัณฑิตยสภา ม.รามคำแหง	๒๕๖๒ ๒๕๕๒ ๒๕๔๗ ๒๕๔๕
อาจารย์	นายอุทน์ สุขทวีญาติ	น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์)	ม.ธุรกิจบัณฑิต ม.ธุรกิจบัณฑิต	๒๕๕๙ ๒๕๓๘
อาจารย์	นางสาวปัญญาดา จงละเอียด	น.ม. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต) ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) บธ.บ. (การบัญชี)	มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ม.เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	๒๕๖๔ ๒๕๖๑ ๒๕๖๑ ๒๕๕๒

ตำแหน่ง ทาง วิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
อาจารย์	นางสาวอนิสา มานะทน	น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์)	มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยรังสิต	๒๕๖๐ ๒๕๕๕
อาจารย์	นายศักรพงศ์ สกุลเมธากาญจน์	น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์)	มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	๒๕๖๓ ๒๕๓๒
อาจารย์	นางสาว ชุตินันท์ อาจารย์ยะศิริ กุล	น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์)	มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๖๓ ๒๕๖๑
รอง ศาสตราจารย์	พระครูอรุณสุตาลังการ,รศ.ดร.	Ph.D. (Sociology) M.A. (Sociology) พร.บ. (สังคมวิทยา)	มหาวิทยาลัยมริฐวาด้า อินเดีย มหาวิทยาลัยปูเน่ อินเดีย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	๒๕๔๖ ๒๕๔๑ ๒๕๓๘
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	พระครูโมสิตวัฒนานุกุล,ผศ.ดร.	Ph.D. (Philosophy and Religion) พร.ม. (พระพุทธศาสนา) พร.บ. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	๒๕๕๘ ๒๕๕๖ ๒๕๕๔
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	พระมหาสุพจน์ สุเมธ, ผศ.ดร.	พธ.ด (พุทธบริหารการศึกษา) ศษ.ม. (บริหารการศึกษา) พร.บ. (สังคมสงเคราะห์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย วิทยาลัยศรีโสภณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	๒๕๕๘ ๒๕๕๑ ๒๕๔๗
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ผศ.ดร.ไพรัตน์ นิมาหิต	พธ.ด (การพัฒนาสังคม) ศศ.ม. (การพัฒนาสังคม) พร.บ. (สังคมศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	๒๕๖๑ ๒๕๔๖ ๒๕๔๒
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ผศ.ดร.พีระศิลป์ บุญทอง	Ph.D.(Buddhist Studies) M.A.(Buddhist Studies) พร.บ.(สังคมวิทยา)	มหาวิทยาลัยมคอ มหาวิทยาลัยเดลี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	๒๕๕๕ ๒๕๔๐ ๒๕๓๗
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ผศ.ดร.สิทธิโชค ปาณะศรี	Ph.D. (Philosophy and Religion) ศศ.บ. (สื่อสารมวลชน) ศศ.ม. (ปรัชญา) พร.บ.(ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	๒๕๕๘ ๒๕๓๙ ๒๕๔๑ ๒๕๕๒
อาจารย์	ดร.มะลิวรรณ โยธารักษ์	ศษ.ด (การบริหารการศึกษา) ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กศ.บ. (การประถมศึกษา)	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ	๒๕๕๗ ๒๕๔๔ ๒๕๔๑

๓.๕.๓ อาจารย์พิเศษ

เป็นไปตามที่คณะกรรมการประจำหลักสูตรพิจารณาเห็นสมควร

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงานหรือสหกิจศึกษา)

- ไม่มี -

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย

ไม่มี

หมวดที่ ๔

ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านบุคลิกภาพ	มีการสวดแทรกเรื่อง การสำรวมในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการแต่งกาย การเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจา สื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้อง และในกิจกรรมปณิณิเทศ ก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา
ด้านภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ ตลอดจนมีวินัยในตนเอง	- กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจนกำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงาน เพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรม เพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ - มีกติกาที่จะสร้างวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	มีการให้ความรู้แก่นิสิตในการนำเอาความรู้ทางด้านนิติศาสตร์ไปใช้ในการทำงานที่จะทำให้ให้นิสิตอยู่ร่วมกับคนอื่นและคนในสังคมได้

๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และหมวดวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

๒.๑ มาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและหมวดวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

๒.๑.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๒.๑.๑.๑ ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- ๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- ๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ๔) เห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ ศาสนา

๒.๑.๑.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธา จิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวม ใน
การเรียนการสอน
- ๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน
- ๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการ
แก้ปัญหา
- ๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

๒.๑.๑.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
- ๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอและการตอบคำถาม
- ๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต
- ๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน

๒.๑.๒ ความรู้

๒.๑.๒.๑ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- ๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- ๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- ๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้
- ๔) มีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งของไทยและของโลก
- ๕) รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๒.๑.๒.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- ๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา
- ๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- ๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- ๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- ๕) ศึกษาดูงาน

๒.๑.๒.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- ๑) ทดสอบย่อย
- ๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- ๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- ๔) นำเสนอผลงาน

๒.๑.๓ ทักษะทางปัญญา

๒.๑.๓.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- ๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- ๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- ๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๒.๑.๓.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- ๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ
- ๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา
- ๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ
- ๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
- ๕) ศึกษาดูงาน

๒.๑.๓.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- ๑) ทดสอบย่อย
- ๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- ๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- ๔) นำเสนอผลงาน

๒.๑.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๒.๑.๔.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- ๑) สามารถทำงานเป็นทีม
- ๒) เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- ๓) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๔) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๒.๑.๔.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- ๑) มอบหมายงานกลุ่ม
- ๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม
- ๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน
- ๔) ศึกษาดูงาน

๒.๑.๔.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน

- ๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย
- ๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต

๒.๑.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๑.๕.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- ๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- ๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- ๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

๒.๑.๕.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- ๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ
- ๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
- ๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๑.๕.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- ๑) ทดสอบย่อย
- ๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- ๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- ๔) นำเสนอผลงาน

๒.๒ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) หมวดวิชาศึกษาทั่วไปและหมวดวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ใดบ้าง

๒.๒.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา
- (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม
- (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- (๔) เห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- (๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ ศาสนา

๒.๒.๒ ด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา
- (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล
- (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้
- (๔) มีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งของไทยและของโลก
- (๕) รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน
- (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล
- (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๒.๒.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- (๑) สามารถทำงานเป็นทีม
- (๒) เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- (๓) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (๔) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๒.๒.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศ

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

๓. การพัฒนาผลการเรียนรู้ของหมวดวิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย)

๓.๑ มาตรฐานผลการเรียนรู้ของหมวดวิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย)

๓.๑.๑ คุณธรรม จริยธรรม

๓.๑.๑.๑ ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๑) ตระหนักรู้ เข้าใจ และยึดมั่นในหลักความยุติธรรม หลักนิติธรรม มีความประพฤติที่สอดคล้องกับหลักคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย โดยเน้นความมีวินัย เสียสละ สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ขยันและอดทน และยึดหลักพุทธธรรมในการดำเนินชีวิต

๒) มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ต่อตนเองและสังคม

๓) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

๔) มีจรรยาบรรณทางวิชาการ วิชาชีพทางกฎหมาย และผดุงความยุติธรรม

๓.๑.๑.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๑) ปลุกฝังให้นิสิตยึดมั่นในหลักความยุติธรรม หลักนิติธรรม มีความประพฤติที่สอดคล้องกับหลักคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย โดยเน้นความมีระเบียบวินัย เสียสละ สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ขยันและอดทน ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ต่อตนเองและสังคม โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น การยกย่องนิสิตที่ทำดี ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เสียสละ

๒) อาจารย์ผู้สอนทุกคนต้องสอดแทรกหลักความยุติธรรม หลักนิติธรรม หลักคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมายในการสอนและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทุกรายวิชา

๓) มอบหมายให้นิสิตทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกให้รู้หน้าที่ของการเป็นผู้นำกลุ่มและการเป็นสมาชิกกลุ่ม ฝึกความรับผิดชอบ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๔) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง

๕) มีจิตสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ต่อตนเองและสังคม จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตวิญญาณในการถือประโยชน์สังคมเป็นที่ตั้ง

๖) กำหนดให้มีวัฒนธรรมองค์กร เพื่อเป็นการปลูกฝังให้นิสิตมีระเบียบวินัย โดยเน้นการเข้าชั้นเรียนให้ตรงเวลาตลอดจนการแต่งกายที่เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

๓.๑.๑.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๑) สังเกตพฤติกรรมนิสิตด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพการถือประโยชน์สังคมเป็นที่ตั้ง

๒) สังเกตการณ์ทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกกลุ่ม ฝึกความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๓) ประเมินจากการตรงเวลาของนิสิตในการเข้าชั้นเรียน การส่งงานตามกำหนดระยะเวลาที่มอบหมาย และการร่วมกิจกรรม

๔) ประเมินจากการมีวินัยและพร้อมเพรียงของนิสิตในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร

๕) ประเมินผลงานที่มอบหมาย

๓.๑.๒ ความรู้

๓.๑.๒.๑ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

๑) มีความรู้ความเข้าใจทั้งในแง่ทฤษฎี หลักการ แนวคิด บทบัญญัติของกฎหมาย และแนวคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยขององค์กรตุลาการ

๒) สามารถนำความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ แนวคิด บทบัญญัติของกฎหมายไปปรับใช้ในการประกอบวิชาชีพ และการให้คำปรึกษาทางกฎหมายได้

๓) สามารถนำความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ แนวคิด บทบัญญัติของกฎหมายไปปรับใช้กับปัญหาข้อเท็จจริง หรือค้นคว้าในระดับสูงขึ้น หรือวิจัยอย่างมีนิติทัศนะควบคู่กับคุณธรรม และสามารถบูรณาการเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

๓.๑.๒.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

ใช้การเรียนการสอนในหลากหลายรูปแบบ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การสอนแบบบรรยายและอภิปราย (Lecture and discussion method) ร่วมกับการสอนแบบเน้นกรณีปัญหา (Problem – based method) การเรียนการสอนเชิงสัมมนา การสอนแบบเน้นกรณีปัญหา ประกอบกับการสอนแบบเน้นการสอนแบบเน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Self-study method) การสอนแบบมุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์ (Criticality-based method) หรือการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation method) ทั้งนี้ให้เป็นไปตามลักษณะของรายวิชา ตลอดจนเนื้อหาสาระของรายวิชานั้น ๆ หรือจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือจัดให้มีการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงโดยการศึกษาดูงาน หรือเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรงมาเป็นวิทยากรพิเศษเฉพาะเรื่อง ตลอดจนการฝึกปฏิบัติงานในการปฏิบัติศาสนกิจเป็นระยะเวลา ๑ ปี (สำหรับบรรพชิต) และปฏิบัติงานบริการสังคม ๒๐๐ ชั่วโมง (สำหรับคฤหัสถ์)

๓.๑.๒.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

๑) การทดสอบย่อย

๒) การสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค

๓) ประเมินจากรายงานที่นิสิตจัดทำ

๔) ประเมินจากการนำเสนอรายงานในชั้นเรียน

๓.๑.๓ ทักษะทางปัญญา

๓.๑.๓.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

๑) มีความสามารถในการค้นหาหรือได้มาซึ่งข้อเท็จจริง รวมตลอดไปถึงการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อเท็จจริงที่ได้มา อันเป็นทักษะที่สำคัญของการปฏิบัติงานด้านกฎหมาย

๒) มีความสามารถในการใช้และการตีความกฎหมาย การเทียบเคียงและการค้นหาหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมเพื่อนำมาปรับใช้กับข้อเท็จจริงหรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องและเป็นธรรมแก่กรณี โดยคำนึงถึงหลักความยุติธรรมและหลักนิติธรรม

๓) มีความสามารถในการค้นหาหรือได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร ตัวเลข หรือจำนวน ข้อมูลสถิติ ตลอดจนการทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปและแปลผลข้อมูลที่ได้มาเหล่านั้น

๔) มีความสามารถในการวิพากษ์ วิจาร์ณ สนับสนุน โต้แย้ง รับฟังความเห็นจากบุคคลอื่นอันเป็นทักษะที่สำคัญของการปฏิบัติงานด้านกฎหมาย เพื่อนำไปสู่ข้อยุติและการเสนอทางออก หรือทางเลือกได้อย่างรอบด้านและเป็นกลायณมิตร

๕) ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความใฝ่รู้ ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย สังคม เศรษฐกิจ การเมือง เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๓.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

๑) ในการเรียนการสอน ต้องฝึกกระบวนการการคิดอย่างสร้างสรรค์ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา โดยเริ่มต้นด้วยปัญหาที่ง่ายและเพิ่มระดับความยากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้ต้องจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับรายวิชา

๒) จัดการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบัน

๓) ให้มีการฝึกปฏิบัติ เพื่อเป็นการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง

๓.๑.๓.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การเขียนรายงาน การวิจัย และนำเสนอด้วยวาจา การสังเกตการณ์ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น การมอบหมายงานที่ต้องกระตุ้นให้เกิดการประมวลความรู้ของผู้เรียน

๓.๑.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๓.๑.๔.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลและความรับผิดชอบ

๑) มีภาวะความเป็นผู้นำและหรือมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๒) รับฟังความเห็นของผู้อื่นอย่างใส่ใจและให้เกียรติแก่กัน และยอมรับความแตกต่าง
ของความเห็น

๓) มีความสามารถในการปรับตัวในสังคมที่มีความหลากหลาย มีวุฒิภาวะทาง
อารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์และมีความอดทน

๔) ใช้สิทธิเสรีภาพโดยไม่กระทบผู้อื่น และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อประเพณีตนเป็น
พลเมืองดีของสังคม

๓.๑.๔.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
และความรับผิดชอบ

๑) มีการมอบหมายงานให้นิสิตทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ความรับผิดชอบและการ
เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

๒) กลยุทธ์การสอนที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน
กับผู้เรียน ผู้สอนกับผู้เรียน

๓) การสอนที่มีการมอบหมายงานให้นิสิตทำในชั้นเรียนและหรือในการค้นคว้าด้วย
ตนเอง

๔) การสอนที่มีการมอบหมายงานให้นิสิตทำงานหรือกิจกรรมที่ทำเป็นกลุ่ม เช่น การ
ทำรายงาน การอภิปรายกลุ่มในชั้นเรียน เป็นต้น

๕) กำหนดให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กร ทั้งกิจกรรมในมหาวิทยาลัยและหรือ
นอกมหาวิทยาลัย

๓.๑.๔.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ
รับผิดชอบ

ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียนหรือ
กลุ่มงาน การประเมินผลงานที่มอบหมาย และการนำเสนอ

๓.๑.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๑.๕.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศ

๑) มีความสามารถในการใช้ภาษาเขียนในทางกฎหมาย

๒) มีความสามารถในการสื่อสารและการนำเสนอ ตลอดจนการตั้งคำถาม หรือการ
ตอบคำถามที่ชัดเจนทำให้บุคคลอื่นเข้าใจได้ง่าย

๓) มีทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมแก่กรณี

๔) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ทั้งในด้านการศึกษา การค้นคว้า การสื่อสารระหว่างบุคคล และในการประกอบวิชาชีพหรืออาชีพ ได้อย่างเหมาะสมแก่กรณี

๕) มีทักษะในการค้นหา ทำความเข้าใจ และนำไปใช้ซึ่งข้อมูลที่เป็นตัวเลข หรือจำนวนสถิติต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการใช้กฎหมาย การปรับปรุงพัฒนากฎหมาย

๓.๑.๕.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) จัดการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกทักษะการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง และการเขียนในระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

๒) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หลากหลายและเหมาะสม

๓.๑.๕.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การสังเกตจากการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ใช้การประเมินผลงานที่มอบหมายและการนำเสนอ

๓.๒ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) หมวดวิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย)

ผลการเรียนรู้ในตารางมีความหมายดังนี้

๓.๒.๑ คุณธรรม จริยธรรม

๑) ตระหนักรู้ เข้าใจ และยึดมั่นในหลักความยุติธรรม หลักนิติธรรม มีความประพฤติที่สอดคล้องกับหลักคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย โดยเน้นความมีวินัย เสียสละ สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ขยันและอดทน และยึดหลักพุทธธรรมในการดำเนินชีวิต

๒) มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ต่อตนเองและสังคม

๓) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

๔) มีจรรยาบรรณทางวิชาการ วิชาชีพทางกฎหมาย และผดุงความยุติธรรม

๓.๒.๒ ความรู้

๑) มีความรู้ความเข้าใจทั้งในแง่ทฤษฎี หลักการ แนวคิด บทบัญญัติของกฎหมาย และแนวคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยขององค์กรตุลาการ

๒) สามารถนำความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ แนวคิด บทบัญญัติของกฎหมายไปปรับใช้ในการประกอบวิชาชีพ และการให้คำปรึกษาทางกฎหมายได้

๓) สามารถนำความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ แนวคิด บทบัญญัติของกฎหมายไปปรับใช้กับปัญหาข้อเท็จจริง หรือค้นคว้าในระดับสูงขึ้น หรือวิจัยอย่างมีนิติทัศนะควบคู่กับคุณธรรม และสามารถบูรณาการเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

๓.๒.๓ ทักษะทางปัญญา

๑) มีความสามารถในการค้นหาหรือได้มาซึ่งข้อเท็จจริง รวมตลอดไปถึงการวิเคราะห์สังเคราะห์ และสรุปข้อเท็จจริงที่ได้มา อันเป็นทักษะที่สำคัญของการปฏิบัติงานด้านกฎหมาย

๒) มีความสามารถในการใช้และการตีความกฎหมาย การเทียบเคียงและการค้นหาหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมเพื่อนำมาปรับใช้กับข้อเท็จจริงหรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องและเป็นธรรมแก่กรณี โดยคำนึงถึงหลักความยุติธรรมและหลักนิติธรรม

๓) มีความสามารถในการค้นหาหรือได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร ตัวเลข หรือจำนวน ข้อมูลสถิติ ตลอดจนการทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปและแปลผลข้อมูลที่ได้มาเหล่านั้น

๔) มีความสามารถในการวิพากษ์ วิจารณ์ สนับสนุน โต้แย้ง รับฟังความเห็นจากบุคคลอื่นอันเป็นทักษะที่สำคัญของการปฏิบัติงานด้านกฎหมาย เพื่อนำไปสู่ข้อยุติและการเสนอทางออก หรือทางเลือกได้อย่างรอบด้านและเป็นกัลยาณมิตร

๕) ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความใฝ่รู้ ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย สังคม เศรษฐกิจ การเมือง เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๑) มีภาวะความเป็นผู้นำและหรือมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๒) รับฟังความเห็นของผู้อื่นอย่างใส่ใจและให้เกิดเกียรติแก่กัน และยอมรับความแตกต่างของความเห็น

๓) มีความสามารถในการปรับตัวในสังคมที่มีความหลากหลาย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์และมีความอดทน

๔) ใช้สิทธิเสรีภาพโดยไม่กระทบผู้อื่น และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อประเพณีตนเป็นพลเมืองดีของสังคม

๓.๒.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยี

๑) มีความสามารถในการใช้ภาษาเขียนในทางกฎหมาย

๒) มีความสามารถในการสื่อสารและการนำเสนอ ตลอดจนการตั้งคำถาม หรือการตอบคำถามที่ชัดเจนทำให้บุคคลอื่นเข้าใจได้ง่าย

๓) มีทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมแก่กรณี

๔) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ทั้งในด้านการศึกษา การค้นคว้า การสื่อสารระหว่างบุคคล และในการประกอบวิชาชีพหรืออาชีพ ได้อย่างเหมาะสมแก่กรณี

๕) มีทักษะในการค้นหา ทำความเข้าใจ และนำไปใช้ซึ่งข้อมูลที่เป็นตัวเลข หรือจำนวนสถิติต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการใช้กฎหมาย การปรับปรุงพัฒนากฎหมาย

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม			๒. ความรู้			๓. ทักษะทางปัญญา			๔. ทักษะความสัมพันธ์			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๓๐ หน่วยกิต																
ก. วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม		●	●	●		●		●	●		●			●	
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป			●	●		●	●	●				●		●	
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล			●	●	●			●	●	●				●	
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร			●	●		●			●		●			●	●
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น			●	●	●			●			●				●
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย			●	●		●	●	●					●		●
ข. วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง			●	●		●		●				●			
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น		●		●		●		●	●			●	●		●
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน		●	●	●		●		●	●		●			●	
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น				●			●							●	
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้			●	●		●	●		●			●	●	●	●
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่				●		●	●		●			●	●		●
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น				●	●		●	●		●					
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม		●		●		●	●		●			●			
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน			●	●	●		●		●			●			●
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น				●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น				●				●						●	
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น				●				●						●	

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม			๒. ความรู้			๓. ทักษะทางปัญญา			๔. ทักษะความสัมพันธ์			๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีขั้นสูง				●				●						●	
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย	●		●	●		●	●		●		●	●		●	●
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม			●	●	●		●	●			●	●		●	●
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา		●	●	●		●		●	●	●	●	●			
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ		●	●	●		●		●	●	●	●	●		●	
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล		●	●	●		●	●		●	●		●			
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ			●	●	●		●		●			●		●	●
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม			●	●		●	●	●				●			
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป			●	●			●			●		●			

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม			ความรู้			ทักษะทางปัญญา			ทักษะความสัมพันธ์			ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขฯ		
		๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต																
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	●			●	●		●	●				●		●	
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา		●		●		●		●	●		●		●	●	
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	●			●			●				●			●	
๐๐๐ ๑๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	●		●			●	●	●				●	●		●
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา		●		●		●			●	●				●	
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ		●	●		●			●	●			●			●
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	●		●			●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	●					●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	●					●			●		●	●		●	●
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔	●					●			●		●	●		●	●

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรรายวิชา (Curriculum mapping) หมวดวิชาเฉพาะ
วิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รหัสวิชา	รายวิชา	๑. คุณธรรม จริยธรรม				๒. ความรู้			๓. ทักษะทางปัญญา					๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี				
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๕
๒. หมวดวิชาเฉพาะ																						
๒.๒ วิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย) ๙๗ หน่วยกิต																						
๒.๒.๑ วิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย) ๘๕ หน่วยกิต																						
๔๐๘ ๒๐๑	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	●	○	●	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๒๐๒	หลักกฎหมายเอกชน	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	●	●	●	○	●	●	○	●	●	●	○	○	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๒๐๓	หลักกฎหมายมหาชน	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	●	●	●	○	●	○	●	●	●	●	○	○	●	●	○	○	○
๔๐๘ ๒๐๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	●	●	○	●	○	●	●	○	●	○	●	●	●	○	○	○
๔๐๘ ๒๐๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สิน	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	●	●	○	●	●	○	●	○	○	●	●	○	●	○	○	○
๔๐๘ ๒๐๖	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	●	●	○	●	○	●	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○
๔๐๘ ๒๐๗	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด การจัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	○	●	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○
๔๐๘ ๒๐๘	กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	○	○	●	●	●	●	○	●	○	●	●	○	○	●	○	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๒๐๙	กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	○	●	●	○	●	○	●	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○
๔๐๘ ๓๑๐	กฎหมายอาญา ภาคความผิด	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	○	●	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○
๔๐๘ ๓๑๑	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	○	●	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○
๔๐๘ ๓๑๒	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	○	●	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○
๔๐๘ ๓๑๓	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม ผากทรัพย์สิน ประนีประนอมยอมความ การพนันขึ้นต่อ	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	○	●	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○
๔๐๘ ๓๑๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำนำ	๒ (๒-๐-๔)	○	●	●	○	●	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○
๔๐๘ ๓๑๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	○	●	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○
๔๐๘ ๓๑๖	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวเงิน บัญชีเดินสะพัด	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	○	●	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	●
๔๐๘ ๓๑๗	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วน บริษัท	๒ (๒-๐-๔)	○	●	○	●	●	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○

	และบริษัทมหาชนจำกัด																						
๔๐๘ ๓๑๘	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	○	●	●	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	●	●	○	○	○
๔๐๘ ๓๑๙	กฎหมายปกครอง	๓ (๓-๐-๖)	○	○	●	●	●	●	○	●	○	●	●	○	○	●	○	●	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๓๒๐	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	○	●	●	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	●	○	○	○
๔๐๘ ๓๒๑	กฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัย	๒ (๒-๐-๔)	○	●	○	●	●	●	○	●	●	●	○	○	●	○	○	●	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๓๒๒	พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง	๒ (๒-๐-๔)	○	●	○	●	●	●	●	○	●	○	●	○	●	○	○	●	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๓๒๓	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑	๒ (๒-๐-๔)	○	●	○	●	●	●	●	○	●	○	●	○	●	○	○	●	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๓๒๔	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑	๒ (๒-๐-๔)	○	●	○	●	●	●	●	○	●	○	●	○	●	●	○	○	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๔๒๕	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒	๒ (๒-๐-๔)	○	●	○	●	●	●	●	○	●	○	●	○	●	●	○	○	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๔๒๖	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒	๒ (๒-๐-๔)	○	●	○	●	●	●	●	○	●	○	●	○	●	○	○	●	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๔๒๗	กฎหมายลักษณะล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการ	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	○	●	●	○	●	●	○	○	○	●	○	○	●	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๔๒๘	กฎหมายลักษณะพยาน	๒ (๒-๐-๔)	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●	●	●	○	●	○	○	●	○	○	●	○
๔๐๘ ๔๒๙	นิติปรัชญาแนวพุทธ	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	●	●	●	○	●	○	○	●	○	○	○	○	○	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๔๓๐	หลักวิธีพิจารณาความทางกฎหมายมหาชน	๒ (๒-๐-๔)	○	●	○	●	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๓๑	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง	๒ (๒-๐-๔)	○	●	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๓๒	กฎหมายการคลัง	๒ (๒-๐-๔)	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๓๓	กฎหมายเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	●	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๓๔	การว่าความและการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๓๕	หลักวิชาชีพและพุทธจริยธรรมสำหรับนักกฎหมาย	๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๓๖	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและคดีอาญา	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๓๗	กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม	๒ (๒-๐-๔)	○	○	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๓๘	กฎหมายภาษีอากร	๒ (๒-๐-๔)	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๒.๒.๒ วิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกทางกฎหมาย) ๑๒ หน่วยกิต																							
๔๐๘ ๔๓๙	กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๔๐	กฎหมายเกี่ยวกับคณะสงฆ์	๓ (๓-๐-๖)	●	○	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๔๑	กฎหมายเกี่ยวกับการลงนิคหกรรม	๓ (๓-๐-๖)	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๔๒	สัมมนานิติศาสตร์แนวพุทธ	๒ (๒-๐-๔)	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๔๓	กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและวิธีพิจารณาคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญา	๓ (๓-๐-๖)	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๔๔	กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๔๕	กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

๔๐๘ ๔๔๖	กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	●	●	●	●	○	●	○	●	○	●	○	●	●	●	○	○	○
๔๐๘ ๔๔๗	กฎหมายว่าด้วยระบบพรรคการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	●	●	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๔๔๘	กฎหมายเลือกตั้ง	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	●	●	●	●	○	●	○	●	○	○	●	●	○	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๔๔๙	กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	●	●	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๔๕๐	กฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	●	●	●	●	○	●	○	○	○	●	●	●	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๔๕๑	กฎหมายเกี่ยวกับบริการสาธารณะ	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	○	●	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●	○	○	●	○
๔๐๘ ๔๕๒	กฎหมายรัฐสภา	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	●	●	○	●	○	●	○
๔๐๘ ๔๕๓	สัมมนากฎหมายอาญา	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	●	●	●	○	●	●	○	○	○	○	●	●	○	●	○	●	○
๔๐๘ ๔๕๔	การสืบสวนและสอบสวน	๓ (๓-๐-๖)	○	●	○	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	○	○	●	●	○	●	○
๔๐๘ ๔๕๕	กฎหมายการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีครอบครัว	๓ (๓-๐-๖)	○	●	○	●	●	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๕๖	กฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางเลือก	๓ (๓-๐-๖)	○	○	●	●	●	●	○	●	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๕๗	สิทธิมนุษยชน	๓ (๓-๐-๖)	●	●	●	○	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๕๘	อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	○	●	●	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๕๙	นิติเวชศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	○	●	●	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๖๐	กฎหมายประชามติอาเซียน	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๖๑	กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๖๒	กฎหมายเกี่ยวกับคนต่างด้าว	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๖๓	กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๖๔	กฎหมายสิ่งแวดล้อม	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๖๕	กฎหมายว่าด้วยการจัดการทางการศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๖๖	กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๖๗	กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตร	๓ (๓-๐-๖)	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๖๘	กฎหมายศุลกากร	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๖๙	กฎหมายอุตสาหกรรม	๓ (๓-๐-๖)	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๗๐	กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๗๑	การร่างกฎหมายและกระบวนการนิติบัญญัติ	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๗๒	ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ๑	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๗๓	ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ๒	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๗๔	การเจรจาและการจัดทำสัญญาทางธุรกิจ	๓ (๓-๐-๖)	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
๔๐๘ ๔๗๕	กฎหมายทหาร	๓ (๓-๐-๖)	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

หมวดที่ ๕

หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

๑. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

ระบบการประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้น ให้มีผลการศึกษาระดับ (Grade) และค่าระดับ (Grade - Point) ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very Good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ค่อนข้างพอใช้ (Quite Fair)	D+	๑.๕
อ่อน (Poor)	D	๑.๐
ตก (Failed)	F	๐

ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุดที่ถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ คือ ระดับ D

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

๒.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนิตยั้งไม่สำเร็จการศึกษา

ให้กำหนดระบบการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนิสิตเป็นส่วนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องทำความเข้าใจตรงกันทั้งสถาบัน และนำไปดำเนินการจนบรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งผู้ประเมินภายนอกจะต้องสามารถตรวจสอบได้

การทวนสอบในระดับรายวิชาควรให้นิสิตประเมินการเรียนการสอนในระดับรายวิชา มีคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบให้เป็นไปตามแผนการสอน

การทวนสอบในระดับหลักสูตรสามารถทำได้โดยมีระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานผล

๒.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิตยสำเร็จการศึกษา

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ภายหลังกินิตยสำเร็จการศึกษา สำรวหรือวิจัยเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง และนำผลการสำรวหรือวิจัยที่มำปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และหลักสูตรแบบครบวงจร รวมทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตรและหน่วยงานโดยผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าจะเป็นคณาจารย์ นิสิต บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ประเมินภายนอก โดยการวิจัยอาจจดำเนินการดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) การการณ์ไ้งานทำของบัณฑิต ประเมินจากบัณฑิตแต่ละรุ่นที่จบการศึกษา ในด้านของระยะเวลาในการหางานทำ ความเห็นต่อความรู้ความสามารถ ความมั่นใจของบัณฑิตในการประกอบการทำงานอาชีพ

(2) การตรวจสอบจากผู้ประกอบการ โดยการขอเข้าสัมภาษณ์ หรือการส่งแบบสอบถาม เพื่อประเมินความพึงพอใจในบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและเข้าทำงานในสถานประกอบการนั้น ๆ ในคาบระยะเวลาต่าง ๆ เช่น ปีที่ ๑ ปีที่ ๔ เป็นต้น

(3) การประเมินตำแหน่ง และ/หรือความหน้าในสายงานของบัณฑิต

(4) การประเมินจากสถานศึกษาอื่น โดยการส่งแบบสอบถาม หรือสอบถามเมื่อมีโอกาสนในระดับความพึงพอใจด้านความรู้ ความพร้อม และคุณสมบัติด้านอื่น ๆ ของบัณฑิตจะจบการศึกษาและเข้าศึกษาเพื่อปริญญาที่สูงขึ้นในสถานศึกษานั้น ๆ

(5) การประเมินจากนิสิตเก่าที่ไปประกอบอาชีพ ในแง่ของความพร้อมและความรู้จากสาขาวิชาที่เรียน รวมทั้งสาขาอื่น ๆ ที่กำหนดในหลักสูตร ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของบัณฑิต รวมทั้งเปิดโอกาสให้เสนอข้อคิดเห็นในการปรับหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นด้วย

(6) ความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาประเมินหลักสูตร หรือเป็นอาจารย์พิเศษต่อความพร้อมของนิสิตในการเรียนและคุณสมบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ และการพัฒนาองค์ความรู้ของนิสิต

(7) ผลงานของนิสิตที่วัดเป็นรูปธรรมได้ เช่น (ก) จำนวนโครงการที่นิสิตได้จัดทำและได้รับการยอมรับจากสังคมจนได้รับการเผยแพร่ต่อสาธารณะ (ข) จำนวนรางวัลทางสังคมและวิชาชีพ (ค) จำนวนกิจกรรมการกุศลเพื่อสังคมและประเทศชาติ (ง) จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์ต่อสังคม

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖๔

หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

๑.๑ มีการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจนโยบายและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ และภาควิชาสาขานิติศาสตร์

๑.๒ แนะนำอาจารย์ใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ตลอดจนการเตรียมการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบ

๑.๓ ให้อาจารย์ใหม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัย

๑.๔ มีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการองค์ความรู้ในองค์กรให้กับอาจารย์ใหม่

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

(๑) ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยสายตรงในสาขาวิชานิติศาสตร์อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ หรือการลาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

(๒) เพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย

๒.๒ การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

(๑) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

(๒) มีการกระตุ้นอาจารย์ทำผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชานิติศาสตร์

(๓) เพิ่มพูนทักษะการวิจัยและส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่รวมทั้งการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่ส่งผลให้อาจารย์มีความเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิติศาสตร์

(๔) จัดสรรงบประมาณสำหรับการทำวิจัย

(๕) จัดให้อาจารย์ทุกคนเข้าร่วมกลุ่มวิจัยต่าง ๆ ของคณะ

(๖) จัดให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมบริการวิชาการต่าง ๆ ของคณะ

หมวดที่ ๗

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การกำกับมาตรฐาน

ในการบริหารหลักสูตร จะมีคณะกรรมการประจำหลักสูตร อันประกอบด้วยหัวหน้าภาคเป็นประธาน หลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยมีคณบดีเป็นผู้กำกับดูแลและคอยให้คำแนะนำ

หลักสูตรมีการบริหารและพัฒนาอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ให้มีจำนวนและคุณสมบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘

มีการปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลา คือ ไม่เกิน ๕ ปี โดยจะต้องปรับปรุงให้เสร็จและอนุมัติ/ให้ความเห็นชอบโดยสภามหาวิทยาลัย เพื่อให้หลักสูตรใช้ในปีที่ ๖

๒. บัณฑิต

หลักสูตรมีการติดตามคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามที่หลักสูตรกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ซึ่งครอบคลุมผลการเรียนรู้อย่างน้อย ๕ ด้าน คือ

- ๑) คุณธรรม จริยธรรม
- ๒) ความรู้
- ๓) ทักษะทางปัญญา
- ๔) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- ๕) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

โดยสำรวจจากผู้ใชบัณฑิตเป็นประจำทุกปีและรายงานผลการสำรวจต่อทางคณะเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

๓. นิสิต

การศึกษาในหลักสูตรมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

หลักสูตรให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของนิสิต โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะมีการประชุมวางแผนเตรียมความพร้อมให้นิสิตด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนการศึกษา การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย การวางแผนประกอบอาชีพในอนาคต เพื่อให้บัณฑิตมีความพร้อมในการเรียนในหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษา

นอกจากนี้หลักสูตรมีการวางระบบการดูแลให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการและมีกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานิสิตในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บัณฑิตมีความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ตามหลักสูตร

ทั้งนี้หลักสูตรได้คำนึงถึงผลที่จะเกิดกับนิสิตและการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต จึงมีการสำรวจการสำเร็จการศึกษา และสำรวจความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีหนึ่งต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษาและสำรวจความพึงพอใจของนิสิตทุกชั้นปีต่อกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานิสิต เพื่อนำผลการสำรวจมาปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

๔. อาจารย์

หลักสูตรมีการบริหารและพัฒนาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยมีระบบการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร ดังนี้

๑) หลักสูตรมีกลไกในการคัดเลือกอาจารย์ประจำหลักสูตร ให้คณะกรรมการสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยพิจารณาจากอาจารย์ประจำที่มีคุณสมบัติดังที่กำหนดไว้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ หลังจากได้อาจารย์ประจำที่มีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วให้นำรายชื่อเสนอคณะเพื่อพิจารณาหากเห็นชอบจึงเสนอให้มหาวิทยาลัยเพื่อแต่งตั้งต่อไป

๒) หลักสูตรมีระบบการบริหารอาจารย์ โดยกำหนดให้อาจารย์ประจำทำแผนพัฒนาตนเอง ในเรื่องการศึกษาต่อ การทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อให้มีคุณสมบัติในการเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้เพื่อวางแผนทดแทนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำหลักสูตร ในกรณีที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำหลักสูตรเกษียณอายุ ลาศึกษาต่อหรือมีเหตุอื่นใดที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

๓) หลักสูตรมีระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ โดยกำหนดให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรทำแผนพัฒนาตนเอง ในเรื่องการศึกษาต่อ การทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ การเข้าอบรมโครงการพัฒนาอาจารย์ด้านการเรียนการสอน การวิจัย หรือด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คณะจัดสรรงบประมาณหรือดำเนินการสนับสนุนด้านอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

๔) หลักสูตรให้ความสำคัญกับผลที่เกิดขึ้นกับอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยมีการรายงานผลการคงอยู่ของอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกปีและมีการสำรวจความพึงพอใจของอาจารย์ประจำหลักสูตรต่อการบริหารหลักสูตร ในเรื่องระบบการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร ระบบการบริหารอาจารย์ และระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์

๕. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

หลักสูตรมีการออกแบบหลักสูตรและสาระรายวิชาในหลักสูตร โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรร่วมกันออกแบบหลักสูตร ควบคุมกำกับการจัดทำรายวิชาต่าง ๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัยและมีการปรับปรุงหลักสูตรตามความก้าวหน้าในศาสตร์สาขานั้น ๆ

หลักสูตรมีการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรพิจารณากำหนดผู้สอนจากความสามารถ ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนเสนอต่อคณะเพื่อพิจารณาต่อไป

หลักสูตรมีการกำกับ ติดตามและตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้ (มคอ. ๓) และในการจัดการเรียนการสอนมีการบูรณาการกับการวิจัย การบริการวิชาการทางสังคมและการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

หลักสูตรมีการประเมินผู้เรียน โดยประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาและมีการกำกับการประเมินการจัดการเรียนการสอนและการประเมินหลักสูตร (มคอ. ๕ และ มคอ. ๗)

๖. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

หลักสูตรใช้สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยและคณะจัดสรรให้ ได้แก่ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ตำราเรียนอิเล็กทรอนิกส์ e-books การเรียนการสอนในห้องเรียนสัญญาณ Wi-Fi เครื่องมืออุปกรณ์การเรียนการสอนอื่น ๆ

หลักสูตรจัดให้มีการประชุมเพื่อให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกท่านกำหนดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น ตำราเรียน ระบบสืบค้นข้อมูล

กฎหมายออนไลน์ นอกจากนี้หลักสูตรยังสำรวจความต้องการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนจากอาจารย์และนิสิตและนำเสนอต่อคณะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
๑. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	X	X	X	X	
๒. มคอ.๒ สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา	X	X	X	X	
๓. จัดทำ มคอ.๓ และ มคอ.๔ ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	
๔. จัดทำ มคอ.๕ และ ๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	
๕. จัดทำ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.๓ และ ๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X	
๗. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอนหรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว	X	X	X	X	
๘. อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	X	
๙. อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	X	X	X	X	
๑๐. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	X	X	X	X	
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนน ๕.๐				X	
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนนเต็ม ๕.๐				X	X
รวมตัวบ่งชี้ (ข้อ) ในแต่ละปี	๙	๑๐	๑๐	๑๑	๑
ตัวบ่งชี้บังคับ (ข้อที่)	๑-๕	๑-๕	๑-๕	๑-๕	๑-๕
จำนวนตัวบ่งชี้ต้องผ่านรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (ข้อ)	๘	๘	๘	๙	๑๐

หมวดที่ ๘

การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๑.๑ มีการประเมินกลยุทธ์การสอน เช่น

- การสังเกตพฤติกรรมและการโต้ตอบของนิสิต
- การประชุมคณาจารย์ในภาควิชา เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขอคำแนะนำ
- การสอบถามจากนิสิต

๑.๒ มีการประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

การประเมินทักษะดังกล่าวสามารถทำได้โดยการ

- ประเมินจากนิสิตเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ เช่น กลวิธีการสอน การตรงต่อเวลา การชี้แจง

เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของรายวิชา เกณฑ์การวัดและประเมินผลและการใช้สื่อการสอน เป็นต้น

- การสังเกตการณ์ของประธานหลักสูตร ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และ/หรือทีมผู้สอน
- ประเมินโดยตัวอาจารย์เอง
- ภาพรวมของหลักสูตรประเมินโดยบัณฑิตใหม่

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

มีกระบวนการที่ได้ข้อมูลย้อนกลับในการประเมินคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวม เช่น

- ประเมินหลักสูตรในภาพรวมโดยนิสิตชั้นปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่
- ผู้ใช้บัณฑิต
- ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากรายงานผลการดำเนินการหลักสูตร
- ประเมินโดยผู้ใช้บัณฑิตหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร โดย

- คณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
- คณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตร

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์การสอน

- รวบรวมข้อเสนอแนะ/ข้อมูลจากการประเมินจากนิสิต ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ
- วิเคราะห์ทบทวนข้อมูลข้างต้น โดยผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ประธานหลักสูตร
- เสนอการปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์

ภาคผนวก ก
คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรระดับปริญญาตรี
สาขาวิชานิติศาสตร์

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

๑) วิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม

๓ (๓-๐-๖)

(Man and Society)

ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal

๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป

๓ (๓-๐-๖)

(General Law)

ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก ปินัยกรรม สัญญา ประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดในทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย

๐๐๐ ๑๐๓ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล

๓ (๓-๐-๖)

(Computer and Digital Technology)

ศึกษาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย จริยธรรมในสังคมดิจิทัล และความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต ฝึกทักษะการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ การสื่อสารยุคดิจิทัล เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ และการนำเสนอข้อมูลได้

๐๐๐ ๒๐๔ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

๓ (๓-๐-๖)

(English for Communications)

ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและความคิดเห็นการแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ

๐๐๐ ๒๐๕ ปรัชญาเบื้องต้น

๓ (๓-๐-๖)

(Introduction to Philosophy)

ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขาปรัชญา สาธารณคดีของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญาตะวันตกและปรัชญาตะวันออก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา

๐๐๐ ๒๐๖ คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย

๓ (๓-๐-๖)

(Mathematics and Statistics for Research)

ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เซต การให้เหตุผล ระบบและคุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน เมทริกซ์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงร่างการวิจัยและการเขียนรายงานผลการวิจัย

๒) วิชาเลือก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๗   ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง   ๓ (๓-๐-๖)
(Introduction to Politics and Government)

ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง การจัดระเบียบการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง และแนวคิดพระพุทธรศาสนากับการเมืองการปกครอง

๐๐๐ ๑๐๘   เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น   ๓ (๓-๐-๖)
(Introduction to Economics)

ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ตลาดในระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ

๐๐๐ ๑๐๙   จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน   ๓ (๓-๐-๖)
(Psychology for Self-Development)

ศึกษาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพและทำงานเป็นทีม

๐๐๐ ๑๑๐   ภาษาศาสตร์เบื้องต้น   ๓ (๓-๐-๖)
(Introduction to Linguistics)

ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ และวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์

๐๐๐ ๑๑๑   ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้   ๓ (๓-๐-๖)
(Language Skills for Learning)

ความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลท้องถิ่น และข้อมูลสารสนเทศจากสื่อทุกประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้ การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทักษะสัมพันธ์ทางภาษาในการสรุปความ ตีความ วิเคราะห์ วิเคราะห์และสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา และสื่อประสม

๐๐๐ ๑๑๒   วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่   ๓ (๓-๐-๖)
(Modern Science and Technology)

ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี

๐๐๐ ๑๑๓   ตรรกศาสตร์เบื้องต้น   ๓ (๓-๐-๖)
(Introduction to Logic)

ศึกษานิमित คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิชาค การนิยามความหมาย ญัตติประพจน์ในแบบต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรัตถาณูมานและปฤจฉาวาที่แบบต่าง ๆ

ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยาของนิกายสรวาสติวาท วิชาภาษาที่ของนาคารขุณ เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตก กับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกในคัมภีร์

๐๐๐ ๑๑๔ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

๓ (๓-๐-๖)

(Man and Environment)

ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระพุทธองค์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

๐๐๐ ๑๑๕ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน

๓ (๓-๐-๖)

(Current World Affairs)

ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน

๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น

๓ (๓-๐-๖)

(Basic Sanskrit)

ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุวาทจากจกธาต การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา

๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาสันสกฤตขั้นสูง

๓ (๓-๐-๖)

(Advanced Sanskrit)

ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อพยยศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุวาทจากจกธาต กริยาอาขยาตกรรตวาทจาก ภาววาทก ฌินันตกรรตุวาทก ฌินันตกรรตวาทก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุวาทกเป็นกรรตวาทก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา

๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาไทยเบื้องต้น

๓ (๓-๐-๖)

(Basic Thai)

ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดงความหมายรูปธรรมและนามธรรม

๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาไทยขั้นสูง

๓ (๓-๐-๖)

(Advanced Thai)

ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพย กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย

๐๐๐ ๒๒๐   ภาษาจีนเบื้องต้น   ๓ (๓-๐-๖)
(Basic Chinese)

ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฟังการอ่าน การเขียน ภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน

๐๐๐ ๒๒๑   ภาษาจีนขั้นสูง   ๓ (๓-๐-๖)
(Advanced Chinese)

ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน

๐๐๐ ๒๒๒   ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น   ๓ (๓-๐-๖)
(Basic Japanese)

ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฟังการอ่าน เขียน ภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน

๐๐๐ ๒๒๓   ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง   ๓ (๓-๐-๖)
(Advanced Japanese)

ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน

๐๐๐ ๒๒๔   ภาษาฮินดีเบื้องต้น   ๓ (๓-๐-๖)
(Basic Hindi)

ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฟังการฟัง อ่าน เขียน สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน

๐๐๐ ๒๒๕   ภาษาฮินดีขั้นสูง   ๓ (๓-๐-๖)
(Advanced Hindi)

ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน

๐๐๐ ๒๒๖   วัฒนธรรมไทย   ๓ (๓-๐-๖)
(Thai Culture)

ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย

๐๐๐ ๒๒๗   มนุษย์กับอารยธรรม   ๓ (๓-๐-๖)
(Man and Civilization)

ศึกษาความเป็นมาและ พัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและ พัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่างอารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

(Peace Education)

ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีสันติธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่าง ๆ อย่างสันติสุข

(Leadership)

ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงาม และความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก

(Good Governance)

ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า

(Media Literacy)

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อ ที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม

(Social Responsibility)

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต และ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความรู้ ความ เข้าใจ ทักษะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต

(General Religions)

ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษา ศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย

๒. หมวดวิชาเฉพาะ

๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๑๕ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๓๔

วรรณกรรมพระพุทธศาสนา

๓ (๓-๐-๖)

(Buddhist Literature)

ศึกษาประวัติและพัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น ภูมิพโลวาท วิสุมุติมรรค วิสุมุติมรรค มหาวงศ์ ทีปวงศ์ ศาสนวงศ์ เตภูมิกถา มังคลัตถทีปนี กาพย์มหาชาติ สังคีตยวงศ์ มงคลวิเสสเถรา กถาพุทธศาสน์ กรรมทีปนี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถีธรรมจากพุทธปัญญา

๐๐๐ ๑๓๕

พระไตรปิฎกศึกษา

๓ (๓-๐-๖)

(Tipitaka Studies)

ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ และมหาวัคค์ในพระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จุฬกัมมวิภังค์สูตรในพระสุตตันตปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพานในพระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่าง ๆ และประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก

๐๐๐ ๑๓๖

ภาษาบาลี

(๓) (๓-๐-๖)

(Pali)

ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจวิภาค และหลักการแต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น

๐๐๐ ๒๓๗

ประวัติพระพุทธศาสนา

๓ (๓-๐-๖)

(History of Buddhism)

ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดียไปในประเทศต่าง ๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์กรทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์ไทยกับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

๐๐๐ ๒๓๘

เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา

๓ (๓-๐-๖)

(Buddhist Festival and Traditions)

ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและสมัยหลังพุทธกาล ความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้น ๆ ที่มีต่อสังคมไทย

๐๐๐ ๒๓๙

ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ

(๓) (๓-๐-๖)

(Dhamma in English)

ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมะภาคภาษาอังกฤษ

(Buddhist Meditation I)

ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิรอรณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

(Buddhist Meditation II)

ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวกายานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

(Buddhist Meditation III)

ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรณิหารีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

(Buddhist Meditation IV)

ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐานและธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

๒.๒ วิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย) จำนวน ๙๗ หน่วยกิต

๒.๒.๑ วิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย) จำนวน ๘๕ หน่วยกิต

๔๐๘ ๒๐๑ ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก

(Thai Legal History and Major Legal Systems)

ศึกษาประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมและสังคมไทยดั้งเดิม อันเป็นรากฐานของสถาบันทางกฎหมายที่สำคัญของประเทศไทย อิทธิพลของแนวความคิดทางพุทธศาสนา อิทธิพลของแนวความคิด หลักกฎหมาย และระบบกฎหมายของอินเดียและประเทศตะวันตกที่มีต่อวิวัฒนาการของกฎหมายไทย วิวัฒนาการของกฎหมายไทยตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะตั้งแต่สมัยจัดทำประมวลกฎหมายเป็นต้นมาโดยเน้นหนักในแง่กฎหมายเปรียบเทียบ เพื่อให้นิสิตเกิดความเข้าใจในระบบกฎหมายไทย รวมทั้งวิวัฒนาการของระบบกฎหมายหลักของโลก สถาบันสำคัญของระบบกฎหมายกฎหมายหลัก และความแตกต่างที่สำคัญของระบบกฎหมายหลัก

๔๐๘ ๒๐๒ หลักกฎหมายเอกชน

๒ (๒-๐-๔)

(Principle of Private Law)

ศึกษาความหมายและวิวัฒนาการของกฎหมาย การตีความ การอุดช่องว่างของกฎหมาย และหลักการปรับใช้กฎหมาย รวมถึงศึกษาบรรพ ๑ ลักษณะ ๑ และลักษณะ ๒ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๔๐๘ ๒๐๓ หลักกฎหมายมหาชน

๒ (๒-๐-๔)

(Principle of Public Law)

ศึกษาความหมายและวิวัฒนาการของกฎหมายมหาชน แนวความคิดพื้นฐาน ลักษณะเฉพาะและบทบาทสำคัญของกฎหมายมหาชน ความหมาย องค์ประกอบและรูปของรัฐ ความเป็นนิติบุคคลและสถาบันต่าง ๆ ของรัฐ การปกครองโดยกฎหมาย บ่อเกิดของกฎหมายมหาชนและนิติวิธีของกฎหมายมหาชน การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน การควบคุมการใช้อำนาจอธิปไตย

๔๐๘ ๒๐๔ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา

๓ (๓-๐-๖)

(Civil and Commercial Code : Juristic Acts and Contracts)

ศึกษาลักษณะของนิติกรรม การก่อให้เกิดนิติกรรม การแสดงเจตนา เหตุอันทำให้การแสดงเจตนาเสื่อมเสีย การตีความการแสดงเจตนา โฆษกรรมและโมฆียกรรม เงื่อนไขและเงื่อนไขเวลา ระยะเวลา อายุ ความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๔ ถึง ๖ ลักษณะของสัญญา การก่อให้เกิดสัญญา ผลแห่งสัญญา สัญญาซึ่งมีมัดจำและเบี้ยปรับ ความระงับแห่งสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๒

๔๐๘ ๒๐๕ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สิน

๓ (๓-๐-๖)

(Civil and Commercial Code : Property)

ศึกษาลักษณะของทรัพย์สิน ประเภทของทรัพย์สิน ความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างทรัพย์สิน ส่วนควบ เครื่องอุปกรณ์ และดอกผลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๓ ลักษณะและหลักทั่วไปของทรัพย์สินสิทธิ ชนิดของทรัพย์สินสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๔

๔๐๘ ๒๐๖ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้

๓ (๓-๐-๖)

(Civil and Commercial code : Obligation)

ศึกษาความหมายของหนี้ บ่อเกิดแห่งหนี้ วัตถุแห่งหนี้ ผลแห่งหนี้ การโอนหนี้ ลูกหนี้เจ้าหนี้หลายคน ความระงับแห่งหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๑

๔๐๘ ๒๐๗ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้

๒ (๒-๐-๔)

(Civil and Commercial Code : Torts, Management of Affairs Without Mandate and Undue Enrichment)

ศึกษาเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากสัญญา แต่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายที่เรียกกันว่า ละเมิด โดยศึกษาถึงความรับผิดเพื่อละเมิดในการกระทำของตนเอง ความรับผิดเพื่อละเมิดในการกระทำของบุคคลอื่น ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์ ความรับผิดในความเสียหายที่เกิดจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ความรับผิดในความเสียหายที่เกิดจากยานพาหนะที่เดินด้วยกำลังเครื่องจักรหรือทรัพย์สินอันตราย ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด นิรโทษกรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๕ จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๓ และ ๔

- ๔๐๘ ๒๐๘ กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง ๓ (๓-๐-๖)
(Constitutional Law and Political Institution)
ศึกษาประวัติ ความหมายของรัฐธรรมนูญ รัฐและรูปของรัฐ รัฐบาลและรูปของรัฐบาล การแบ่งแยกอำนาจ อำนาจอธิปไตยและความเกี่ยวพันระหว่างอำนาจเหล่านี้ กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย หลักการทั่วไปของการเลือกตั้ง พรรคการเมือง กฎหมายการเลือกตั้งของไทย
- ๔๐๘ ๒๐๙ กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป ๓ (๓-๐-๖)
(Criminal Law : General Principles)
ศึกษาหลักทั่วไปของกฎหมายอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๑
- ๔๐๘ ๓๑๐ กฎหมายอาญา ภาคความผิด ๓ (๓-๐-๖)
(Criminal Law : Offense)
วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๒๐๙ กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป
ศึกษาหลักกฎหมายอาญาภาคความผิดที่สำคัญตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ และ ๓
- ๔๐๘ ๓๑๑ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ ๒ (๒-๐-๔)
(Civil and Commercial Code : Sale, Exchange, Gift)
ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ สัญญาซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑ ถึง ๓
- ๔๐๘ ๓๑๒ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ จ้างแรงงาน ๒ (๒-๐-๔)
จ้างทำของ รับขน
(Civil and Commercial Code : Hire of Property, Hire Purchase, Hire of Services, Hire of Work, Carriages)
ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๔ ถึง ๘
- ๔๐๘ ๓๑๓ ยืม ฝากทรัพย์สิน เก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพนันขั้นต่อ ๒ (๒-๐-๔)
(Civil and Commercial Code : Loan, Deposit, Warehousing, Compromise, Gambling and Betting)
ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ยืม ฝากทรัพย์สิน เก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพนันขั้นต่อ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๙, ๑๐, ๑๔, ๑๗ และ ๑๘
- ๔๐๘ ๓๑๔ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำนำ ๒ (๒-๐-๔)
(Civil and Commercial Code : Suretyship, Mortgage, Pledge)
ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ค้ำประกัน จำนอง จำนำ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑๑ ถึง ๑๓
- ๔๐๘ ๓๑๕ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า ๒ (๒-๐-๔)
(Civil and Commercial Code on Agency, Brokerage)
ศึกษาลักษณะสัญญาตัวแทนมีความแตกต่างกับสัญญาลักษณะอื่นอย่างไร การตั้งตัวแทน หน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างตัวแทนและตัวการ ความรับผิดชอบของตัวการและตัวแทนต่อบุคคลภายนอก สิทธิการรับบำเหน็จของตัวแทน นอกจากนี้ยังศึกษาถึงลักษณะของสัญญาตัวแทนค้ำต่าง หน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างตัวการและตัวแทนค้ำต่าง รวมทั้งความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก ตลอดจนความแตกต่างระหว่างตัวแทนธรรมดาและตัวแทนค้ำต่าง ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญาตัวแทน นอกจากนี้ยังศึกษาถึงสัญญานายหน้า บำเหน็จนายหน้า

- ๔๐๘ ๓๑๖ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวเงิน บัญชีเดินสะพัด ๒ (๒-๐-๔)
(Civil and Commercial Code : Bills, Current Account)
ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ตัวเงิน และบัญชีเดินสะพัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
บรรพ ๓ ลักษณะ ๑๙ และ ๒๑
- ๔๐๘ ๓๑๗ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วน บริษัท และบริษัทมหาชน จำกัด ๒ (๒-๐-๔)
(Civil and Commercial Code : Partnerships, Companies, Public Company
Limited)
ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ หุ้นส่วน บริษัท และบริษัทมหาชนจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ และตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕
- ๔๐๘ ๓๑๘ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว ๒ (๒-๐-๔)
(Civil and Commercial Code : Family)
ศึกษาหลักกฎหมายลักษณะครอบครัว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕
- ๔๐๘ ๓๑๙ กฎหมายปกครอง ๓ (๓-๐-๖)
(Administrative Law)
ศึกษาความหมาย ที่มาของกฎหมายปกครอง หลักการจัดระเบียบทางปกครอง การจัดระเบียบ
บริหารราชการแผ่นดิน กิจการทางปกครอง บริการสาธารณะ การกระทำทางปกครอง หลักกฎหมายเกี่ยวกับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐและการควบคุมฝ่ายปกครอง รวมตลอดถึงหลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและ
ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่
- ๔๐๘ ๓๒๐ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ๒ (๒-๐-๔)
(Civil and Commercial Code : Succession)
ศึกษาหลักกฎหมายลักษณะมรดก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๖
- ๔๐๘ ๓๒๑ กฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัย ๒ (๒-๐-๔)
(Law on insurance)
ศึกษาหลักกฎหมายประกันภัย กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถยนต์รวมตลอดถึง
กฎหมายว่าด้วยการวินาศภัยและกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต
- ๔๐๘ ๓๒๒ พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง ๒ (๒-๐-๔)
(Law on Court Organization and the Criminal Procedure of Kwaeng Court)
ศึกษาประวัติศาลยุติธรรม ระบบงานศาลยุติธรรม งานฝ่ายตุลาการ และงานฝ่ายธุรการ ชั้นของ
ศาลยุติธรรม ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา และศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ อำนาจศาล อำนาจผู้พิพากษา องค์คณะ
ของผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบ รวมทั้งวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง
- ๔๐๘ ๓๒๓ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑ ๒ (๒-๐-๔)
(Civil Procedure Code I)
ศึกษากระบวนการดำเนินคดีแพ่ง ให้ทราบบทวิเคราะห์ศัพท์ ศาล คู่ความ การยื่นและส่งคำ
คู่ความและเอกสาร คำพิพากษาและคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๑, ๔
และ ๖ วิธีพิจารณาสามัญในศาลชั้นต้น วิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง ภาค ๒ ลักษณะ ๑ และ ๒

๔๐๘ ๓๒๔ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑

๒ (๒-๐-๔)

(Criminal Procedure Code I)

ศึกษากระบวนการดำเนินคดีอาญา ให้ทราบหลักทั่วไป อำนาจสอบสวนและเขตอำนาจศาล หมายเรียกและหมายอาญา การจับ ชัง จำคุก คั่น และปล่อยชั่วคราว การสอบสวน การชันสูตรพลิกศพ การฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ และ ภาค ๒

๔๐๘ ๔๒๕ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒

๒ (๒-๐-๔)

(Civil Procedure Code II)

วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๓๒๓ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑

ศึกษากระบวนการดำเนินคดีแพ่ง (ต่อ) ให้ทราบการอุทธรณ์และฎีกา วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับคดีตามคำพิพากษา หรือคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๓ และ ภาค ๔

๔๐๘ ๔๒๖ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒

๒ (๒-๐-๔)

(Criminal Procedure Code II)

วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๓๒๔ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑

ศึกษาวิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๓ และให้ทราบถึงการอุทธรณ์และฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๔

๔๐๘ ๔๒๗ กฎหมายล้มละลายและฟื้นฟูกิจการ

๒ (๒-๐-๔)

(Bankruptcy and Business Reorganization Law)

ศึกษาหลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาดีล้มละลายสำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล และศึกษาถึงกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลและวิสาหกิจขนาดย่อม (SMEs) ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๓

๔๐๘ ๔๒๘ กฎหมายลักษณะพยาน

๒ (๒-๐-๔)

(Law of Evidence)

ศึกษาลักษณะและกฎเกณฑ์การสืบพยานหลักฐานของศาล ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา หลักในการรับฟังและไม่รับฟังพยานหลักฐาน รวมทั้งหลักเรื่องพยานบอกเล่าและพยานความเห็น ข้อที่ศาลรู้เอง ข้อสันนิษฐานและหน้าที่นำสืบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๕

๔๐๘ ๔๒๙ นิติปรัชญาแนวพุทธ

๓ (๓-๐-๖)

(Buddhist Philosophy of Law)

ศึกษาทฤษฎีและปรัชญาแห่งกฎหมายตามแนวพุทธ ปรัชญาทางกฎหมายของสำนักความคิดต่าง ๆ ที่สำคัญในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนปัญหารากฐานแห่งกฎหมาย เปรียบเทียบปรัชญากฎหมายแนวพุทธกับปรัชญากฎหมายของสำนักความคิดต่าง ๆ

๔๐๘ ๔๓๐ หลักวิธีพิจารณาความทางกฎหมายมหาชน

๒ (๒-๐-๔)

(Principle of Public Procedure Law)

วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษา ๔๐๘ ๒๐๘ กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง ๔๐๘ ๓๑๙ กฎหมายปกครอง

ศึกษาแนวคิด ความเป็นมา และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาความในกฎหมายมหาชน ลักษณะคดีความในกฎหมายมหาชน ประเภทคดีความในกฎหมายมหาชน หลักกฎหมายที่ใช้ในการพิจารณาความในกฎหมายมหาชน รวมทั้งศึกษาหลักการพื้นฐานของวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญและคดีปกครอง

ประเภทของคดีรัฐธรรมนูญและคดีปกครอง เงื่อนไขในการฟ้องคดี การดำเนินกระบวนการพิจารณา การทำคำวินิจฉัย คำพิพากษาและคำสั่ง ผลของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและคำวินิจฉัยของศาลปกครอง ตลอดจนการคุ้มครองชั่วคราวระหว่างพิจารณาและการบังคับตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและคำพิพากษาของศาลปกครอง

๔๐๘ ๔๓๑ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง

๒ (๒-๐-๔)

(Public International Law)

ศึกษาที่มาและหลักเบื้องต้นของกฎหมายระหว่างประเทศ สิ่งที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ เขตแดนของรัฐ ทะเลหลวง องค์การของรัฐในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กิจการระหว่างประเทศ การระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ สงคราม ความเป็นกลาง

๔๐๘ ๔๓๒ กฎหมายการคลัง

๒ (๒-๐-๔)

(Public Finance Law)

ศึกษาหลักกฎหมายการคลังที่เกี่ยวกับการเงิน การคลัง วิธีงบประมาณและระบบภาษีอากรหลักเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวกับการเงินและการคลัง ซึ่งองค์กรของรัฐอันได้แก่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศ

๔๐๘ ๔๓๓ กฎหมายเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์

๒ (๒-๐-๔)

(Laws on Real Estate)

ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เช่น ประมวลกฎหมายที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการดูแลผลประโยชน์ทางคู่สัญญา กฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ กฎหมายว่าด้วยอาคารชุด และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔๐๘ ๔๓๔ การว่าความและการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย

๒ (๒-๐-๔)

(Lawyer Practice and Legal Document Preparation)

ศึกษาสถานการณ์จำลองกระบวนการพิจารณาคดี นับแต่การเตรียมคดี การร่างคำฟ้อง คำให้การ แลกเปลี่ยนและคำร้องต่าง ๆ วิธีปฏิบัติในศาล การเสนอพยานหลักฐาน การซักถามพยาน การแถลงการณ์ด้วยวาจา การทำคำพิพากษา และการอุทธรณ์ฎีกา

๔๐๘ ๔๓๕ หลักวิชาชีพและพุทธจริยธรรมสำหรับนักกฎหมาย

๒ (๒-๐-๔)

(Legal Profession, Buddhist Ethics and Disciplines of Lawyers)

ศึกษาความหมาย วิวัฒนาการของวิชาชีพสำหรับนักกฎหมาย รวมทั้งงานในหน้าที่ของนักกฎหมาย โดยเน้นพุทธจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพสำหรับนักกฎหมาย และบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับ

๔๐๘ ๔๓๖ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและคดีอาญา

๓ (๓-๐-๖)

(Private and Criminal International Law)

ศึกษาที่มาและหลักเบื้องต้นของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล การจำแนกบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ การได้สิทธิหรือสถานะของคนต่างด้าว การขัดกันแห่งกฎหมาย อำนาจหน้าที่และอำนาจศาลของรัฐในคดีอาญา การร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อปราบอาชญากรรม เช่น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

๔๐๘ ๔๓๗ กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม

๒ (๒-๐-๔)

(Labor and Social Welfare Law)

ศึกษากำเนิดและหลักสำคัญของกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายประกันสังคม กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายคนเข้าเมือง รวมทั้งแนวคิด หลักการ นโยบายของ

รัฐและกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ระบบสวัสดิการสังคม การจัดสวัสดิการสังคมให้แก่บุคคลประเภทต่าง ๆ ในสังคม เช่น สวัสดิการลูกจ้าง สวัสดิการครอบครัว สวัสดิการสตรี เด็กและเยาวชนในภาวะยากลำบาก สวัสดิการผู้สูงอายุ สวัสดิการคนพิการและคนไร้ที่พึ่ง

๔๐๘ ๔๓๘ กฎหมายภาษีอากร

๒ (๒-๐-๔)

(Taxation Law)

ศึกษาหลักการของการภาษีอากร และรายได้อื่น ๆ ของรัฐบาล ชนิดของภาษี และอัตราภาณินโยบายภาษี การบริหารงานด้านภาษี สารสำคัญของกฎหมายภาษีอากร

๒.๒.๒ วิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกทางกฎหมาย) จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๔๐๘ ๔๓๙ กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์

๓ (๓-๐-๖)

(Laws relating to administration of monastic affairs)

ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่สำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วยกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร กฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้าง กฎหมายเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กฎหมายเกี่ยวกับสุสานและฌาปนสถาน กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาพระปริยัติธรรม ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔๐๘ ๔๔๐ กฎหมายเกี่ยวกับคณะสงฆ์

๓ (๓-๐-๖)

(Laws on Clergy)

ศึกษาประวัติและหลักสำคัญของกฎหมายคณะสงฆ์ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎหมายเถรสมาคมที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง

๔๐๘ ๔๔๑ กฎหมายเกี่ยวกับการลงนิคหกรรม

๓ (๓-๐-๖)

(Law on Recording)

ศึกษาประวัติ แนวคิดการลงนิคหกรรมตามพระธรรมวินัย และหลักสำคัญการลงนิคหกรรมตามกฎหมายคณะสงฆ์ ซึ่งประกอบด้วยผู้มีอำนาจลงนิคหกรรม วิธีปฏิบัติเบื้องต้น วิธีไต่สวนมูลฟ้อง วิธีพิจารณาวินิจฉัยการลงนิคหกรรมขั้นต้น ขั้นอุทธรณ์ และขั้นฎีกา วิธีอ้างพยานหลักฐาน วิธีบังคับตามคำวินิจฉัยลงนิคหกรรม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔๐๘ ๔๔๒ สัมมนานิติศาสตร์แนวพุทธ

๓ (๓-๐-๖)

(Seminar on Buddhist Way of Law)

อภิปราย วิเคราะห์นิติศาสตร์แนวพุทธในพระไตรปิฎกและในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ในประเด็นสำคัญ ๆ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับนิติศาสตร์กระแสหลัก เพื่อให้มีสติมีนิตินัยในการอำนวยความสะดวก เป็นธรรม การรักษาความสงบเรียบร้อย และการพิทักษ์รักษาศีลธรรมอันดีของสังคม

๔๐๘ ๔๔๓ กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและวิธีพิจารณาคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญา

๓ (๓-๐-๖)

(Intellectual Estate and Procedure for Intellectual Property)

ศึกษาลักษณะของทรัพย์สินทางปัญญาชนิดต่าง ๆ โดยเน้นลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและสิทธิในเครื่องหมายการค้า ลักษณะของลิขสิทธิ์ การคุ้มครองลิขสิทธิ์ภายในประเทศ การคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ลักษณะของสิทธิบัตร การคุ้มครองสิทธิบัตรในประเทศไทย นโยบายของประเทศกำลังพัฒนาในการตรากฎหมายสิทธิบัตร ลักษณะของสิทธิในเครื่องหมายการค้า การคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้าในกฎหมายไทย การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ เช่น สิทธิในชื่อทางการค้า ความลับทางการค้า ฯลฯ และวิธีพิจารณาคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญา

๔๐๘ ๔๔๔ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

๓ (๓-๐-๖)

(Consumer Protection Law)

ศึกษากฎเกณฑ์แห่งกฎหมายเพื่อพิทักษ์ สิทธิ และประโยชน์ของผู้บริโภค กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และการใช้บังคับกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

๔๐๘ ๔๔๕ กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

๓ (๓-๐-๖)

(Computer Law)

ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของคอมพิวเตอร์ คือ บุคลากร (Peopleware) อุปกรณ์ (Hardware) โปรแกรม (Software) กระบวนการ (Procedure) ข้อมูลสารสนเทศ (Data and Information) ระบบสื่อสาร (Communication Systems) พร้อมทั้งศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของคอมพิวเตอร์คือ กฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรมและสัญญาและการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายละเมิด กฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ กฎหมายเทคโนโลยีสื่อสารและอินเทอร์เน็ต และกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๔๐๘ ๔๔๖ กฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓ (๓-๐-๖)

(Laws on Information Technology)

ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หลักการที่สำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น กฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความเห็น รวมตลอดถึงสภาพปัญหาการใช้บังคับกฎหมายปัจจุบันในสังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ

๔๐๘ ๔๔๗ กฎหมายว่าด้วยระบบพรรคการเมือง

๓ (๓-๐-๖)

(Law on Political Parties)

ศึกษาระบบพรรคการเมือง แนวนโยบายและวิธีดำเนินงานของพรรคการเมือง กฎหมายและกฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง โดยเฉพาะกฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งวุฒิสภา

๔๐๘ ๔๔๘ กฎหมายเลือกตั้ง

๓ (๓-๐-๖)

(Election Law)

ศึกษากฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งและกฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และศึกษาวิเคราะห์ระบบเลือกตั้งของประเทศต่าง ๆ ที่สำคัญของโลก

๔๐๘ ๔๔๙ กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๓ (๓-๐-๖)

(Law on Administrative of State Affairs)

ศึกษาหลักสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายและกฎข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔๐๘ ๔๕๐ กฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

๓ (๓-๐-๖)

(Law of Local Administration)

วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษา ๔๐๘ ๒๐๓ หลักกฎหมายมหาชน และ ๔๐๘ ๓๑๙ กฎหมายปกครอง

ศึกษาแนวความคิดพื้นฐานของการจัดระเบียบราชการบริหารท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายปัจจุบัน อำนาจหน้าที่ขององค์กรเหล่านี้ในฐานะที่เป็นนิติบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจในการออกกฎหมาย การกำกับดูแลเหนือองค์กรเช่นว่านี้ทั้งในแง่การกำกับดูแลเหนือบุคคล และการกำกับดูแลเหนือการกระทำ รวมตลอดถึงระเบียบและวิธีการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการควบคุมจากส่วนกลาง

๔๐๘ ๔๕๑ กฎหมายเกี่ยวกับบริการสาธารณะ

๓ (๓-๐-๖)

(Law on Public Service)

ศึกษาถึงความหมาย แนวความคิดและวิวัฒนาการในการจัดทำบริการสาธารณะ ประเภทของบริการสาธารณะ องค์กรผู้มีหน้าที่จัดทำ หลักเกณฑ์ในการจัดทำ เครื่องมือทางกฎหมายในการจัดทำ การวินิจฉัยข้อพิพาทอันเกิดจากการจัดทำบริการสาธารณะ

๔๐๘ ๔๕๒ กฎหมายรัฐสภา

๓ (๓-๐-๖)

(Law of Parliaments)

ศึกษาวิวัฒนาการและรูปแบบของรัฐสภาของไทยและของต่างประเทศ อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา อาทิ อำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย การควบคุมฝ่ายบริหาร อำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของประชาชน สภาคณะกรรมาธิการรัฐสภาและตุลาการรัฐธรรมนูญ

๔๐๘ ๔๕๓ สัมมนากฎหมายอาญา

๓ (๓-๐-๖)

(Criminal Law Seminar)

ศึกษาประเด็นสำคัญ ๆ ในกฎหมายอาญา เพื่อให้สนใจในกฎหมายอาญาได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

๔๐๘ ๔๕๔ การสืบสวนและสอบสวน

๓ (๓-๐-๖)

(Criminal Inquiry and Interrogation)

ศึกษากระบวนการการยุติธรรมในคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวน การสืบสวนและสอบสวน การกระทำความผิดอาญา สิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญ

๔๐๘ ๔๕๕ กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีครอบครัว ๓ (๓-๐-๖)

(Law on Juvenile Delinquency and Procedure of the Court)

ศึกษาสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็ก การควบคุมและแก้ไขเด็กกระทำผิดด้วยวิธีการศาลเยาวชนและครอบครัว หลักสำคัญของกฎหมายจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว กฎหมายวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔๐๘ ๔๕๖ กฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางเลือก

๓ (๓-๐-๖)

(Law on alternative justice)

ศึกษากระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือก ความหมายของการไกล่เกลี่ย หลักการแนวคิดของการไกล่เกลี่ย คุณประโยชน์ของการระงับข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ย การไกล่เกลี่ยภายหลังฟ้องคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ.๒๕๕๔ การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ การอนุญาตตุลาการ กระบวนการอนุญาตตุลาการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ.๒๕๕๕

๔๐๘ ๔๕๗ สิทธิมนุษยชน

๓ (๓-๐-๖)

(Human Rights)

ศึกษาประวัติ วิชาการ ทฤษฎี ข้อคิดและปรัชญาที่เกี่ยวกับบรรดาสิทธิขั้นพื้นฐาน หลักการ และกฎเกณฑ์ที่มีสภาพเป็นกฎหมายและที่เป็นเพียงนามธรรม วิธีการส่งเสริมและคุ้มครองซึ่งสิทธิมนุษยชน ตลอดจนขอบเขตแห่งการใช้สิทธิของมนุษย์ในสังคม

๔๐๘ ๔๕๘ อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา

๓ (๓-๐-๖)

(Criminology and Penology)

ศึกษาความหมาย และขอบเขตของอาชญาวิทยา สถิติอาชญากรรม สภาพและสาเหตุของอาชญากรรม กระบวนการยุติธรรมกับอาชญากรรม อาชญาวิทยาภาคผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม การป้องกันอาชญากรรม ความหมายหรือขอบเขตของทัณฑวิทยา โทษและปรัชญาการลงโทษ การบริหารงานเรือนจำ การเบี่ยงผู้กระทำผิดออกจากกระบวนการยุติธรรม อันรวมถึงการคุมประพฤติและการพักการลงโทษ

๔๐๘ ๔๕๙ นิติเวชศาสตร์

๓ (๓-๐-๖)

(Forensic Medicine)

ศึกษาประวัติศาสตร์และความมุ่งหมายของนิติเวชศาสตร์ การชันสูตรพลิกศพ การพิสูจน์บุคคล หลักวินิจฉัย การตาย เหตุตาย ยาพิษ การตรวจต่าง ๆ ทางนิติเวชวิทยา ความผิดทางเพศ อันตรายจากการจราจร

๔๐๘ ๔๖๐ กฎหมายประชาคมอาเซียน

๓ (๓-๐-๖)

(ASEAN Community Law)

ศึกษาประชาคมอาเซียนจากมุมมองทางกฎหมาย รวมถึงโครงสร้างของสถาบันต่าง ๆ ในอาเซียน กฎบัตรอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และประเด็นทางกฎหมายอื่นที่เป็นที่สนใจร่วมกัน

๔๐๘ ๔๖๑ กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ

๓ (๓-๐-๖)

(International Trade Law)

ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าระหว่างประเทศซึ่งประกอบไปด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ใบตราส่งสินค้า การชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ รวมถึงเลตเตอร์ออฟเครดิต การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ การประกันภัยระหว่างประเทศ รวมถึงกฎระเบียบเกี่ยวกับการนำเข้าและการส่งออกสินค้า

๔๐๘ ๔๖๒ กฎหมายเกี่ยวกับคนต่างด้าว

๓ (๓-๐-๖)

(Law on Aliens)

ศึกษาคำนายาม ความหมาย แนวคิดเกี่ยวกับคนต่างด้าวตามกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายในประเทศไทย สิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบและความผิดของคนต่างด้าวตามกฎหมายในประเทศไทย การระงับข้อพิพาท ที่คนต่างด้าวเข้าไปเกี่ยวข้องทั้งกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง อาญา และมหาชน

๔๐๘ ๔๖๓ กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ

๓ (๓-๐-๖)

(Law on International Organization)

ศึกษาความหมายและการก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศ สภาพบุคคลขององค์การระหว่างประเทศ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกใหม่และการสิ้นสุดสภาพการเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศโดยทั่วไป ผลทางกฎหมายของข้อมติในองค์การระหว่างประเทศ เอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศ ปัญหาทางกฎหมายขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ ปัญหาทางกฎหมายบางประการขององค์การระหว่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ

๔๐๘ ๔๖๔ กฎหมายสิ่งแวดล้อม

๓ (๓-๐-๖)

(Environmental Law)

ศึกษาแนวคิดพื้นฐานและหลักการทางกฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการ ป้องกัน บรรเทา แก้ไขปัญหามลพิษต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นมลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง ความสั่นสะเทือน ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล ของเสียอันตราย การควบคุมและอนุรักษ์การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ รวมตลอดถึงศึกษาการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดจากปัญหาดังกล่าว และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

๔๐๘ ๔๖๕ กฎหมายว่าด้วยการจัดการทางการศึกษา

๓ (๓-๐-๖)

(Educational Law)

ศึกษาแนวคิดและหลักของการจัดการศึกษาในกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ แนวคิดการปฏิรูปการศึกษาและความสัมพันธ์กับกฎหมาย พัฒนาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในประเทศไทย กฎหมายการจัดองค์กรในการบริหารงานด้านการศึกษาแต่ละระดับ กฎหมายการศึกษาภาคบังคับ กฎหมายอาชีวศึกษา กฎหมายจัดการศึกษาที่มีลักษณะพิเศษ การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ การกำกับดูแลการจัดการศึกษาเอกชน และกฎหมายเกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษา

๔๐๘ ๔๖๖ กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน

๓ (๓-๐-๖)

(natural Resources and Energy Law)

ศึกษาความหมายและความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาการและข้อความคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ดิน ทรัพยากรทางทะเล ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรแร่และปิโตรเลียม กฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการพลังงาน แนวคิดและหลักการจัดการพลังงาน นโยบายด้านพลังงาน สัญญาเกี่ยวกับการจัดการพลังงาน บทบาทขององค์กรตุลาการในข้อพิพาทและคดีเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน

๔๐๘ ๔๖๗ กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตร

๓ (๓-๐-๖)

(Agrarian Law)

ศึกษาระบบการถือครองที่ดินโดยทั่วไป สิ้นเชื่อเพื่อการเกษตร สถาบันการเกษตรกรรม ปัญหาของการจัดระบบการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในประเทศไทย ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของเกษตรกร โดยมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายควบคุมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนปัญหาเฉพาะบางประการ เช่น การขายฝากที่ดิน การคุ้มครองแรงงานในภาคเกษตรกรรมและการกำหนดเขตเพาะปลูก รวมทั้งศึกษาแนวคิดและหลักกฎหมายเกี่ยวกับเกษตรพันธสัญญา

๔๐๘ ๔๖๘ กฎหมายศุลกากร

๓ (๓-๐-๖)

(Customs Law)

ศึกษาลักษณะการเก็บภาษีศุลกากร การคำนวณภาษี การเสียภาษี การยกเว้นและลดอัตราอากร การคืนภาษี การคลังสินค้า ความผิดและการดำเนินคดีศุลกากร

๔๐๘ ๔๖๙ กฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรม

๓ (๓-๐-๖)

(Industrial Law)

ศึกษาหลักสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรม สภาพและขอบเขตของกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการประกอบอุตสาหกรรม รวมทั้งการควบคุมสิ่งที่เป็นพิษที่เกิดจากการประกอบอุตสาหกรรม

๔๐๘ ๔๗๐ กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน

๓ (๓-๐-๖)

(Investment Law)

ศึกษาสิทธิและหน้าที่ของผู้ที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทย นโยบายแห่งการกำหนด กฎเกณฑ์ อันเป็นการชักจูงใจผู้เข้ามาลงทุน กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ ของคนต่างด้าว กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว รวมทั้งการพิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน ของประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนา

๔๐๘ ๔๗๑ การร่างกฎหมายและกระบวนการนิติบัญญัติ

๓ (๓-๐-๖)

(Legal Drafting and Legislative Process)

ศึกษารูปแบบและหลักสำคัญบางประการเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย ตลอดจนกระบวนการในการ จัดทำกฎหมาย

๔๐๘ ๔๗๒ ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ๑

๓ (๓-๐-๖)

(Legal English I)

ศึกษาคำศัพท์กฎหมาย และการอ่านข้อเขียนทางกฎหมาย ลักษณะเฉพาะของคำศัพท์ทาง กฎหมาย (register of legal terms) เพื่อช่วยในการศึกษาคำศัพท์กฎหมาย การตีความหมายคำศัพท์จาก บริบทของเนื้อหาทางกฎหมาย (reading from contexts) และสำนวนภาษาอังกฤษกฎหมาย จากข้อเขียนทั่ว ไปทางกฎหมายลักษณะต่าง ๆ ทั้งในทางกฎหมายอาญา และทางกฎหมายแพ่ง โดยเปรียบเทียบความหมาย ระหว่างคำศัพท์และสำนวนในความหมายที่เหมือนและต่างระหว่างในกฎหมายไทยและกฎหมายอังกฤษและใน กฎหมายไทยกับในกฎหมายแองโกล-อเมริกัน วิธีการอ่านภาษาอังกฤษกฎหมายโดยเรียนรู้โครงสร้างและ ส่วนประกอบที่เป็นลักษณะเฉพาะของประโยคภาษาอังกฤษทางกฎหมาย (legal sentence structure) และ โครงสร้างหน้าที่ของกลุ่มคำ (functional sentence analysis) ในประโยค เพื่อช่วยในการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้ สามารถอ่านเนื้อหาภาษาอังกฤษทางกฎหมายได้อย่างเข้าใจง่ายขึ้น

๔๐๘ ๔๗๓ ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ๒

๓ (๓-๐-๖)

(Legal English II)

ศึกษาการเขียนภาษาอังกฤษกฎหมายในแต่ละประเภทของลักษณะข้อเขียนทางกฎหมาย (legal documents) วิธีการเขียนภาษาอังกฤษกฎหมายในเรื่องการเขียนโต้ตอบ (legal correspondence) การ เขียนบันทึก (memorandum) รายงานคดี (briefing) รูปแบบหนังสือสัญญาต่าง ๆ (different forms of contracts) และการเขียนภาษาอังกฤษทั่วไปสำหรับนักกฎหมาย (plain English for lawyers)

๔๐๘ ๔๗๔ การเจรจาและการจัดทำสัญญาทางธุรกิจ

๓ (๓-๐-๖)

(Business Contract Negotiation and Drafting)

ศึกษาหลักการเจรจาและการทำสัญญาทางธุรกิจ และแนวปฏิบัติทางธุรกิจ

๔๐๘ ๔๗๕ กฎหมายทหาร

๓ (๓-๐-๖)

(Military Law)

ศึกษากฎหมายอาญาทหาร กฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร กฎหมายว่าด้วยวินัยทหารและกฎ อัยการศึกษา

ภาคผนวก ข
ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)

ตารางเปรียบเทียบ

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๘) กับ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร ๔ ปี) (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๘)			หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร ๔ ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)		
โครงสร้างหลักสูตร			โครงสร้างหลักสูตร		
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๓๐ หน่วยกิต	๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๓๐ หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ		๑๘ หน่วยกิต	๑.๑ วิชาบังคับ		๑๘ หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก		๑๒ หน่วยกิต	๑.๒ วิชาเลือก		๑๒ หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๑๑๔ หน่วยกิต	๒. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๑๑๒ หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๑๕ หน่วยกิต	๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา		๑๕ หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเฉพาะสาขา	ไม่น้อยกว่า	๙๙ หน่วยกิต	๒.๒ วิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย)		๙๗ หน่วยกิต
๒.๓.๑ วิชาพระพุทธศาสนาประยุกต์ด้านนิติศาสตร์		๑๐ หน่วยกิต	๒.๓.๑ วิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย)		๘๕ หน่วยกิต
๒.๓.๒ วิชาเฉพาะสาขาวิชานิติศาสตร์		๘๙ หน่วยกิต	๒.๓.๒ วิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกทางกฎหมาย)		๑๒ หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖ หน่วยกิต	๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖ หน่วยกิต
รวมตลอดหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า	๑๕๐ หน่วยกิต	รวมตลอดหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า	๑๔๕ หน่วยกิต

ตารางเปรียบเทียบหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๘) กับ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๙)		หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)		หมายเหตุ
วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต		วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต		
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม (Man and Society) ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคมตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน	๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม (Man and Society) ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal	-เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป (General Law) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป ที่มาของระบบกฎหมาย ลักษณะทั่วไปและประเภทของกฎหมาย กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชนที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ กฎหมายที่พระสงฆ์ควรรู้เป็นการเฉพาะ และกฎหมายศาสนาอื่น	๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป (General Law) ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก ปินัยกรรม สัญญาประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดชอบในทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย	-เพิ่มเติมหน่วยกิต -ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๑๐๗	เทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Technique of Higher Learning) ศึกษาเทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้ห้องสมุด การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิธีแสวงหาความรู้ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ การเขียนรายงานและภาคนิพนธ์	๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ (Language Skills for Learning) ความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลท้องถิ่น และข้อมูลสารสนเทศจากสื่อทุกประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้ การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทักษะสัมพันธ์ทางภาษาในการสรุปความ ตีความ วิเคราะห์ วิวิจารณ์และสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา และสื่อประสม	-รวมรายวิชาเทคนิคการศึกษา ระดับอุดมศึกษา และ ภาษากับการสื่อสาร -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชาเลือก
๐๐๐ ๑๑๔	ภาษากับการสื่อสาร (Language and Communication) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษากับการสื่อสาร การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารผ่านทักษะการเรียนรู้ภาษา ๔ ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และศึกษาระเบียบงานสารบรรณ			

		๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communications) ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อ การสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและ ความคิดเห็นการแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ	๓ (๓-๐-๖)	-รวมรายวิชา ภาษาอังกฤษ เบื้องต้น และ ภาษาอังกฤษขั้นสูง -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต	
๐๐๐ ๑๐๘	ปรัชญาเบื้องต้น (Introduction to Philosophy) ศึกษาความหมายและขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา ศาสนา และวิทยาศาสตร์ สาขาปรัชญา และสาระสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของ ปรัชญาตะวันออกและปรัชญาตะวันตก	๒ (๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น (Introduction to Philosophy) ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขา ปรัชญา สาระสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญาตะวันออกและปรัชญา ตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๑๐	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Logic) ศึกษานิमित คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิภาค การนิยามความหมาย ญัตติประพจน์ใน แบบ ต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรตธานุ มานและปฏจฉาวาที่แบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของ พระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยา ของนิกายสรวาสติวาท วิชาชาวาทของนาคารชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง ระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตก กับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกใน คัมภีร์	๒ (๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Logic) ศึกษานิमित คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิภาค การนิยามความหมาย ญัตติประพจน์ใน แบบ ต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรตธานุ มานและปฏจฉาวาที่แบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของ พระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยา ของนิกายสรวาสติวาท วิชาชาวาทของนาคารชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง ระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตก กับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกใน คัมภีร์	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชาเลือก
๐๐๐ ๑๐๙	ศาสนาทั่วไป (General Religions) ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศ ไทย	๒ (๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป (General Religions) ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศ ไทย	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชาเลือก

๐๐๐ ๑๑๕	ภาษาศาสตรเบื้องต้น (Introduction to Linguistics) ศึกษาความหมายของภาษาและภาษาศาสตร์ สาขาของวิชาภาษาศาสตร ลักษณะทั่วไปของภาษา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสัทศาสตร์ (Phonetics) สรศาสตร์ (Phonemics) สัทอักษรสากล สัทอักษรไทย และหลักวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร	๒ (๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตรเบื้องต้น (Introduction to Linguistics) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร ลักษณะทั่วไปของภาษา สาขาวิชาภาษาศาสตร ศึกษาและวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ย้ายเป็นวิชาเลือก
๐๐๐ ๑๓๙	คณิตศาสตรเบื้องต้น (Basic Mathematics) ศึกษาหลักพื้นฐานทางคณิตศาสตร ข้อความ ประโยคเปิด ประพจน์ ตัวบ่งชี้ ปริมาณ ค่าความจริง ตัวเชื่อมข้อความ และนิเสธ การหาค่าความจริง การสมมูลกัน การให้เหตุผล เซต ความหมายเซต ประเภทเซต เซตย่อย การเท่ากันของเซต การดำเนินการของเซต พิชคณิตของเซต และการประยุกต์เซต จำนวนจริง ระบบจำนวนจริง คุณสมบัติของจำนวนจริง สมการ อสมการ ค่าสัมบูรณ์ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน ฟังก์ชันเชิงซ้อน แมตริกซ์ การดำเนินการแมตริกซ์ การเท่ากัน การบวก การคูณ ดีเทอร์มิแนนต์ อินเวอร์ส แมตริกซ์	๒ (๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตรและสถิติเพื่อการวิจัย (Mathematics and Statistics for Research) ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เซต การให้เหตุผล ระบบและคุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน เมตริกซ์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงร่างการวิจัย และการเขียนรายงานผลการวิจัย	๓ (๓-๐-๖)	-รวมรายวิชา คณิตศาสตร เบื้องต้น และ สถิติ เบื้องต้นและการ วิจัย -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๘	สถิติเบื้องต้นและการวิจัย (Basic Statistics and Research) ศึกษาหลักพื้นฐานทางสถิติ การจัดเก็บข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ การหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง การกระจายปกติ และความเบ้ ส่วนเบี่ยงเบนความแปรปรวน ความน่าจะเป็น ค่าสถิติ Z T และ F ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง การทดสอบสมมติฐาน การวิจัยลักษณะและประเภทการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย รูปแบบการวิจัย การเขียนโครงร่างการวิจัยและการเขียนรายงานผลการวิจัย	๒ (๒-๐-๔)	วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต			
๐๐๐ ๑๐๓	การเมืองกับการปกครองของไทย (Thai Politics and Government) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย สถาบันทางการเมือง และการปกครองของไทย กระบวนการทางการเมืองของไทย การจัดระเบียบการปกครองของไทย และพระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครองของไทย	๒ (๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง (Introduction to Politics and Government) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง การจัดระเบียบการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง และแนวคิดพระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อรายวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา

๐๐๐ ๑๐๔ เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน (Economics in Daily Life) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาหลักการเบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์ ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจ การทำงานของกลไกราคาในตลาด บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ เงินตราและสถาบันการเงิน เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันในเรื่องที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาและศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ	๐๐๐ ๑๐๘ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Economics) ๓ (๓-๐-๖) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ตลาดในระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจ บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ	-เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อ รายวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๑๐๕ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (Man and Environment) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	๐๐๐ ๑๑๔ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (Man and Environment) ๓ (๓-๐-๖) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๖ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน (Current World Affairs) ๒(๒-๐-๔) ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลกทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน	๐๐๐ ๑๑๕ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน (Current World Affairs) ๓ (๓-๐-๖) ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาอังกฤษเบื้องต้น (Basic English) ๒(๒-๐-๔) ศึกษากฎเกณฑ์และการใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้คำนำหน้านาม (Article) การใช้กาล (Tense) การสร้างประโยค (Sentence) การใช้บุรพบท (Preposition) สันธาน (Conjunction) ฝึกทักษะเบื้องต้นในการฟัง พูด อ่านและเขียนในลักษณะที่สัมพันธ์กัน เน้นด้านการอ่านและความเข้าใจภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรูปประโยคและคำศัพท์ต่าง ๆ		-รวมเป็นรายวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร -ย้ายเป็นวิชาบังคับ

๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาอังกฤษขั้นสูง (Advanced English) ศึกษาโครงสร้างประโยคตามหลักไวยากรณ์และฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เน้นการอ่าน การเขียนและความเข้าใจข้อความภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคำศัพท์และโครงสร้างประโยคสัมพันธ์กับเอกสารที่ใช้ศึกษา	๒(๒-๐-๔)			-รวมเป็นรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร -ย้ายเป็นวิชาบังคับ
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น (Basic Sanskrit) ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็นอาขยาต กรรตุวาจกจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น (Basic Sanskrit) ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็นอาขยาต กรรตุวาจกจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง (Advanced Sanskrit) ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อัพยาศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุวาจกจากธาตุ กริยาอาขยาตกรรมวาจก ภาววาจก นิชันทกรรตุวาจก นิชันทกรรมวาจก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุวาจกเป็นกรรมวาจก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง (Advanced Sanskrit) ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อัพยาศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุวาจกจากธาตุ กริยาอาขยาตกรรมวาจก ภาววาจก นิชันทกรรตุวาจก นิชันทกรรมวาจก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุวาจกเป็นกรรมวาจก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๒๐	ภาษาไทยเบื้องต้น (Basic Thai) ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดง ความหมายรูปธรรมและนามธรรม	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น (Basic Thai) ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดง ความหมายรูปธรรมและนามธรรม	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

๐๐๐ ๑๒๑	ภาษาไทยขั้นสูง (Advanced Thai) ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูด วาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง (Advanced Thai) ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูด วาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๒๘	ภาษาจีนเบื้องต้น (Basic Chinese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึก การอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น (Basic Chinese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึก การอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)	- เปลี่ยนรหัสวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๒๙	ภาษาจีนขั้นสูง (Advanced Chinese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูล จากสถานการณ์ปัจจุบัน	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง (Advanced Chinese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูล จากสถานการณ์ปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๐	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น (Basic Japanese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น (Basic Japanese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)	- เปลี่ยนรหัสวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๑	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง (Advanced Japanese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัย ข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง (Advanced Japanese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัย ข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๕	ภาษาฮินดีเบื้องต้น (Basic Hindi) ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึก การฟัง-อ่าน-เขียน-สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น (Basic Hindi) ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึก การฟัง-อ่าน-เขียน-สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาฮินดีขั้นสูง (Advanced Hindi) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูล จากสถานการณ์ปัจจุบัน	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีขั้นสูง (Advanced Hindi) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูล จากสถานการณ์ปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

๐๐๐ ๒๑๑	วัฒนธรรมไทย (Thai Culture)	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย (Thai Culture)	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติ ต่อวัฒนธรรมไทย			ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติ ต่อวัฒนธรรมไทย			
๐๐๐ ๒๑๒	มนุษย์กับอารยธรรม (Man and Civilization)	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม (Man and Civilization)	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
ศึกษาความเป็นมาและ พัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึง สมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและ พัฒนาการของอารยธรรมตะวันออก และตะวันตกในยุคต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบ ต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่าง อารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของ อารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน			ศึกษาความเป็นมาและ พัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึง สมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและ พัฒนาการของอารยธรรมตะวันออก และตะวันตกในยุคต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบ ต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่าง อารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของ อารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน			
๐๐๐ ๒๐๑	ชีวิตกับจิตวิทยา (Life and Psychology)	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน (Psychology for Self-Development)	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อ รายวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต -ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา
ศึกษาพัฒนาการและองค์ประกอบของชีวิต ความสัมพันธ์ของจิตวิทยากับการ ดำรงชีวิต วิเคราะห์คุณสมบัติของจิตใจลักษณะต่าง ๆ ผลของสุขภาพจิตที่มีต่อพฤติกรรม ของมนุษย์และการดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมและสิ่งแวดล้อม			ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะใน การสื่อสาร สร้างสัมพันธ์ภาพและทำงานเป็นทีม			
๐๐๐ ๒๔๑	วิทยาศาสตร์กายภาพและประยุกต์วิทยา (Physical Science and Technology)	๒(๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Modern Science and Technology)	๓ (๓-๐-๖)	-เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อ รายวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา
ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ใน ยุคสมัยต่าง ๆ ความคิดเกี่ยวกับเอกภพ ระบบสุริยะ เทคโนโลยี เทคโนโลยีทางการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การขนส่ง การสื่อสาร เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์			ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้ เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิ ปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี			

๐๐๐ ๒๔๒	พื้นฐานคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศ ๒(๒-๐-๔) (Introduction to Computer and Information Technology) ศึกษาบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประวัติของคอมพิวเตอร์ และการสื่อสารองค์ประกอบของคอมพิวเตอร์ ระบบดิจิทัล ภาษาคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ ประเภทต่าง ๆ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ระบบการประมวลผล การวิเคราะห์ออกแบบและ พัฒนาระบบข้อมูลและการบริหารข้อมูล เครือข่ายและการสื่อสาร อินเทอร์เน็ตและ เวิลด์ไวด์เว็บ ภัยคุกคามและความมั่นคงของระบบ จริยธรรมและสังคมไซเบอร์	๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล ๓ (๓-๐-๖) (Computer and Digital Technology) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบ คอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย และจริยธรรมในสังคม ดิจิทัล มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ และการสื่อสารยุคดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ การนำเสนอข้อมูลได้ และรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล ในอนาคต	-เปลี่ยนรหัสวิชา -ปรับเปลี่ยนชื่อ รายวิชา - เพิ่มเติมหน่วยกิต - ปรับแก้ไข คำอธิบายรายวิชา -ย้ายเป็นวิชาบังคับ
๐๐๐ ๒๖๔	สันติศึกษา ๒(๒-๐-๔) (Peace Education) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและ ปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนัก สันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการ ป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะใน กระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขั้นตอนธรรม ในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่าง ๆอย่างสันติสุข	๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Peace Education) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและ ปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนัก สันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการ ป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะใน กระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขั้นตอนธรรม ในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่าง ๆอย่างสันติสุข	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๖๕	หลักธรรมาภิบาล ๒(๒-๐-๔) (Good Governance) ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า	๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล ๓ (๓-๐-๖) (Good Governance) ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๖๖	ภาวะผู้นำ ๒(๒-๐-๔) (Leadership) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานใน ศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้อ อาหาร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและ จริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียน ภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่ สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและ ระดับโลก	๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ ๓ (๓-๐-๖) (Leadership) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานใน ศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้อ อาหาร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและ จริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียน ภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่ สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและ ระดับโลก	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

	๐๐๐ ๒๓๑ การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่ สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อ ที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม	๓ (๓-๐-๖)	เพิ่มเติมรายวิชา
	๐๐๐ ๒๓๒ ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความ ไม่ทนต่อการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต และ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความรู้ความ เข้าใจ ทักษะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต	๓ (๓-๐-๖)	เพิ่มเติมรายวิชา

ตารางเปรียบเทียบวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๘) กับ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๙	ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔	หมายเหตุ
๑. กลุ่มวิชาภาษาบาลีและพุทธศาสนา ๑๔ หน่วยกิต	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต	ปรับโครงสร้างเป็น ไม่มีกลุ่มย่อย
๒. กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทั่วไป ๑๒ หน่วยกิต		
๓. กลุ่มวิชาวิปัสสนาธุระ ๔ หน่วยกิต		

ตารางเปรียบเทียบคำอธิบายรายวิชาของกลุ่มพระพุทธศาสนา
ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๙ กับ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔

ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๙			ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔		หมายเหตุ	
๐๐๐ ๑๔๔	วรรณคดีบาลี (Pali Literature)	๒ (๒-๐-๔)	๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Literature)	๓ (๓-๐-๖)	- รวบรวมวิชา วรรณคดีบาลี/ งานวิจัยและ วรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
ศึกษาประวัติความหมายประเภทและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ภีคา อนุภีคา โยชนาและปกรณ์วิเสส วรรณกรรมบาลีในประเทศไทย และคุณค่าของวรรณกรรมบาลีต่อสังคมไทย			ศึกษาประวัติและพัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดย วิเคราะห์วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น วิมุตติมรรค วิสุทธิมรรค มหาวงศ์ ที่ปวงศ์ ศาสนวงศ์ เถฎมิกถา มังคลัตถทีปนี ภาพยมหาชาติ สังคีตยวงศ์ มงคลวิเสสกถา แก่นพุทธศาสน์ กรรมทีปนี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถีธรรมจากพุทธปัญญา			
๐๐๐ ๒๖๓	งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา (Research and Literary Works on Buddhism)	๒ (๒-๐-๔)				
ศึกษางานวิจัยทางพระพุทธศาสนา และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาใน ประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วิเคราะห์วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ น่าสนใจ เช่น เถฎมิกถาของ พญาลิไท มังคลัตถทีปนีของพระสิริมังคลาจารย์ ภาพย มหาชาติของพระเจ้าทรงธรรม สังคีตยวงศ์ของสมเด็จพระวันรัต (แก้ว) วัดพระเชตุ พน พระมงคล วิเสสกถาของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา วชิรญาณวโรส						

แก่นพุทธศาสนาของพุทธทาส กรรมที่ปนิของพระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร) พุทธธรรมของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) พุทธวิทยาของอาจารย์พร รัตนสุวรรณ และงานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย		
๐๐๐ ๑๔๗ พระไตรปิฎกศึกษา ๒ (๒-๐-๔) (Tipitaka Studies) ศึกษากำเนิด ความเป็นมา และพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก การจำแนกโครงสร้างและเนื้อหาสาระพระไตรปิฎก คำอธิบายโดยย่อของพระอรรถกถาจารย์ การรักษาสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ลำดับคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระไตรปิฎก	๐๐๐ ๑๓๕ พระไตรปิฎกศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Tipitaka Studies) ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถาฎีกาอนุฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิงค์ภิกขุณีวิงค์ และมหาวิคคี่ในพระวินยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาลสูตร มหาปริณิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จุฬกัมมวิงค์สูตรในพระสุตตันตปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพานในพระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่าง ๆ และประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก	- รวมรายวิชา พระไตรปิฎกศึกษา/ พระวินยปิฎก/ พระสุตตันตปิฎก/ พระอภิธรรมปิฎก -เปลี่ยนรหัสวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๔๘ พระวินยปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Vinaya Pitaka) ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระวินยปิฎก เลือกศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่สำคัญในคัมภีร์มหาวิงค์ ภิกขุณีวิงค์ มหาวรรค จุลวรรค และปริวาร โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระวินยปิฎก		
๐๐๐ ๑๔๙ พระสุตตันตปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Suttanta Pitaka) ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระสุตตันตปิฎก เลือกศึกษาวิเคราะห์พระสูตรที่สำคัญ คือ พรหมชาลสูตร มหาปริณิพพานสูตร อัคคัญญสูตร รวมทั้งประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ จากนิกายทั้ง ๕ นิกาย คือ ทีฆนิกาย มัชฌิมนิกาย สังยุตตนิกาย อังคุตตรนิกาย และขุททกนิกาย โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ		

๐๐๐ ๒๕๐ พระอภิธรรมปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Abhidhamma Pitaka) ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระอภิธรรมปิฎก เนื้อหาสาระ ประเด็นที่น่าสนใจในพระอภิธรรมปิฎกทั้ง ๗ คัมภีร์ โดยเน้นให้ เข้าใจหลักปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป และนิพพาน โดยอาศัยอรรถกถา และฎีกาประกอบ		
๐๐๐ ๑๔๕ บาลีไวยากรณ์ ๒ (๒-๐-๔) (Pali Grammar) ศึกษาการเขียน การอ่านภาษาบาลี ฐานกรณ์ การออกเสียงพยัญชนะ สันโยค การเชื่อมอักษรด้วยสนธิกริโยปกรณ์ ประเภทและวิธีแจกคำนาม สังขยา อพยยศัพท์ กิริยาอาขยาด นามกิตก์ กิริยากิตก์ สมาสและตัทธิต	๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี (Pali) ๓ (๓-๐-๖) ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจีวิภาค และหลักการ แต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น	-รวมรายวิชา บาลีไวยากรณ์/ แต่งแปลบาลี -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๔๖ แต่งแปลบาลี ๒ (๒-๐-๔) (Pali Composition and Translation) ศึกษาการแต่งบาลี การแปลบาลีทั้งโดยอรรถและโดยพยัญชนะให้ถูกต้อง ตามหลักภาษา การแต่งและการแปลประโยคพิเศษและสำนวนที่ควรทราบ การแปล บาลีเป็นไทยและแปลไทยเป็นบาลีจากหนังสือที่กำหนด		
๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔) (History of Buddhism) ศึกษาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความสำคัญ และลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา การแยกนิกายของพระพุทธศาสนา การ ขยายตัวของพระพุทธศาสนาเข้าไปในนานาประเทศ และอิทธิพลของ พระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมในประเทศนั้น ๆ รวมทั้งศึกษาขบวนการและองค์การ ใหม่ ๆ ในวงการพระพุทธศาสนายุคปัจจุบันและอนาคต	๐๐๐ ๑๓๗ ประวัติพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (History of Buddhism) ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนา จากประเทศอินเดียไปในประเทศต่าง ๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของ พระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์การทาง พระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์ไทย	ปรับรายวิชาประวัติ พระพุทธศาสนา/ การปกครองคณะสงฆ์ ไทย -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต

๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑ (๒) (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation I) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ วิธีการ และประโยชน์ของการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิรณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติและนำไปใช้ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๑ ระยะ นั่งกำหนด ๑ ระยะ หรือ ๒ ระยะ	๐๐๐ ๑๕๐ กรรมฐาน ๑ ๓ (๒-๒-๕) (Buddhist Meditation I) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิรณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	-ปรับปรุงรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๕๒ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒ ๑ (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation II) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติกายานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๒ ระยะ นั่งกำหนด ๒ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์	๐๐๐ ๒๔๑ กรรมฐาน ๒ ๓ (๒-๒-๕) (Buddhist Meditation II) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวกายานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	-ปรับปรุงรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๕๓ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๓ (๒) (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation III) ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๓ ระยะ นั่งกำหนด ๓ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์	๐๐๐ ๓๔๒ กรรมฐาน ๓ ๓(๒-๒-๕) (Buddhist Meditation III) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	-ปรับปรุงรายวิชา -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๒๕๔ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔ ๑ (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation IV) ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐาน	๐๐๐ ๔๔๓ กรรมฐาน ๔ ๓(๒-๒-๕) (Buddhist Meditation IV) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตา	-รวมรายวิชา ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕/ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖

สูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๔ ระยะ นั่งกำหนด ๔ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์		นุปัสสนาสติปัฏฐานและธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดิน จงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์	-เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วยกิต
๐๐๐ ๓๕๕	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕ (Buddhist Meditation V) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวนการเกิดดับของรูปนามตามแนวปฏิจจสมุปบาท หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๕ ระยะ นั่งกำหนด ๕ ระยะ ส่งและสอบ อารมณ์		
๐๐๐ ๓๕๖	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖ (Buddhist Meditation VI) ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในพระสูตรที่เชื่อมโยงกับมหาสติปัฏฐานสูตร เช่น อปัณณกสูตร สติสูตร อาการบรรลุมรรคผลและคุณธรรมของพระอริยบุคคล ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๖ ระยะ นั่งกำหนด ๖ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์		
๐๐๐ ๔๕๗	ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗ (Buddhist Meditation VII) ศึกษาวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน สภาวะธรรมที่เกิดดับในขณะ ปฏิบัติฯ วิธีแก้สภาวะธรรมของสำนักปฏิบัติธรรมในสมัยปัจจุบัน เปรียบเทียบกับมหาสติปัฏฐานสูตร ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม และนั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์		-ตัดออก

ตารางเปรียบเทียบวิชาบังคับ
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๘) กับ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

พ.ศ. ๒๕๕๘				พ.ศ. ๒๕๖๔				การปรับเปลี่ยน
ที่	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	ที่	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	
	๒.๒ วิชาเฉพาะ ๙๙ หน่วยกิต				๒.๒ วิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย) จำนวน ๑๑๒ หน่วยกิต			
	๒.๒.๑ วิชาพระพุทธศาสนาประยุกต์ด้านนิติศาสตร์ ๑๐ หน่วยกิต				๒.๒.๑ วิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย) จำนวน ๘๕ หน่วยกิต			
๑.	๔๐๘ ๒๐๑	นิติปรัชญาแนวพุทธ	๒ (๒-๐-๔)	๑.	๔๐๘ ๔๒๙	นิติปรัชญาแนวพุทธ	๓ (๓-๐-๖)	รหัสวิชาและเปลี่ยนแปลงหน่วยกิต
๒.	๔๐๘ ๓๐๒	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์	๒ (๒-๐-๔)	๒.				ตัดรายวิชา
๓.	๔๐๘ ๓๐๓	กฎหมายคณะสงฆ์ของไทย	๒ (๒-๐-๔)	๓.	๔๐๘ ๔๔๐	กฎหมายเกี่ยวกับคณะสงฆ์	๓ (๓-๐-๖)	รหัสวิชา ชื่อรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา
	๔๐๘ ๔๐๔	หลักวิชาชีวะและพุทธจริยธรรมสำหรับนักกฎหมาย	๒ (๒-๐-๔)	๔.	๔๐๘ ๔๓๕	หลักวิชาชีวะและพุทธจริยธรรมสำหรับนักกฎหมาย	๒ (๒-๐-๔)	คงเดิม
๔.	๔๐๘ ๔๐๕	สัมมนานิติศาสตร์แนวพุทธ	๒ (๒-๐-๔)	๕.	๔๐๘ ๔๔๒	สัมมนานิติศาสตร์แนวพุทธ	๓ (๓-๐-๖)	รหัสวิชาและเปลี่ยนแปลงหน่วยกิต
	๒.๒.๒ วิชาเฉพาะสาขาวิชานิติศาสตร์ ๘๙ หน่วยกิต							
๕.	๔๐๘ ๒๐๖	หลักกฎหมายมหาชน	๒ (๒-๐-๔)	๖.	๔๐๘ ๒๐๓	หลักกฎหมายมหาชน	๒ (๒-๐-๔)	คงเดิม
๖.	๔๐๘ ๒๐๗	หลักกฎหมายเอกชน	๒ (๒-๐-๔)	๖.	๔๐๘ ๒๐๒	หลักกฎหมายเอกชน	๒ (๒-๐-๔)	รหัสวิชาและคำอธิบายรายวิชา
๗.	๔๐๘ ๒๐๘	กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	๗.	๔๐๘ ๒๐๘	กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	คงเดิม
๘.	๔๐๘ ๒๐๙	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	๓ (๓-๐-๖)	๘.	๔๐๘ ๒๐๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	๓ (๓-๐-๖)	คงเดิม
๙.	๔๐๘ ๓๑๐	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้	๒ (๒-๐-๔)	๙.	๔๐๘ ๒๐๖	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้	๓ (๓-๐-๖)	เปลี่ยนแปลงหน่วยกิตและคำอธิบายรายวิชา

ที่	พ.ศ. ๒๕๕๘			ที่	พ.ศ. ๒๕๖๔			การปรับเปลี่ยน
	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต		รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	
๑๐.	๔๐๘ ๓๑๑	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สินและกฎหมายที่ดิน	๓ (๓-๐-๖)	๑๐.	๔๐๘ ๒๐๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์	๓ (๓-๐-๖)	ปรับปรุงชื่อวิชา โดยแยกเนื้อหาและคำอธิบายในรายวิชา
๑๑.	๔๐๘ ๓๑๒	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด การจัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้	๒ (๒-๐-๔)	๑๑.	๔๐๘ ๒๐๗	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด การจัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้	๒ (๒-๐-๔)	คงเดิม
๑๒.	๔๐๘ ๓๑๓	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้	๒ (๒-๐-๔)	๑๒.	๔๐๘ ๓๑๑	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้	๒ (๒-๐-๔)	คงเดิม
๑๓.	๔๐๘ ๓๑๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่า ทรัพย์ เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน ยืม ฝากทรัพย์ ประนีประนอม ยอมความ การพนัน ขึ้นต่อ	๒ (๒-๐-๔)	๑๓.	๔๐๘ ๓๑๒	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่า ทรัพย์ เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน	๒ (๒-๐-๔)	ปรับปรุงชื่อวิชา โดยแยกเนื้อหาและคำอธิบายในรายวิชา
๑๔.	๔๐๘ ๓๑๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำนำ	๒ (๒-๐-๔)	๑๔.	๔๐๘ ๓๑๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำนำ	๒ (๒-๐-๔)	คงเดิม
๑๕.	๔๐๘ ๓๑๖	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า	๒ (๒-๐-๔)	๑๕.	๔๐๘ ๓๑๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า	๒ (๒-๐-๔)	คงเดิม
๑๖.	๔๐๘ ๓๑๗	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวเงิน บัญชีเดินสะพัด	๒ (๒-๐-๔)	๑๖.	๔๐๘ ๓๑๖	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวเงิน บัญชีเดินสะพัด	๒ (๒-๐-๔)	คงเดิม
๑๗.	๔๐๘ ๓๑๘	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย	๒ (๒-๐-๔)	๑๗.	๔๐๘ ๓๒๑	กฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัย	๒ (๒-๐-๔)	ชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา
๑๘.	๔๐๘ ๓๑๙	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัทและสมาคม	๒ (๒-๐-๔)	๑๗.	๔๐๘ ๓๑๗	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท และบริษัทมหาชนจำกัด	๒ (๒-๐-๔)	ปรับปรุงชื่อวิชาและคำอธิบายรายวิชา
๑๙.	๔๐๘ ๓๒๐	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว	๒ (๒-๐-๔)	๑๘.	๔๐๘ ๓๑๘	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว	๒ (๒-๐-๔)	คำอธิบายรายวิชา
๒๐.	๔๐๘ ๓๒๑	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก	๒ (๒-๐-๔)	๒๐.	๔๐๘ ๓๒๐	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก	๒ (๒-๐-๔)	คำอธิบายรายวิชา

พ.ศ. ๒๕๕๘				พ.ศ. ๒๕๖๔				การปรับเปลี่ยน
ที่	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	ที่	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	
๒๑.	๔๐๘ ๓๒๒	กฎหมายอาญา ๑	๓ (๓-๐-๖)		๔๐๘ ๒๐๙	กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)	ปรับปรุงชื่อวิชาและคำอธิบายรายวิชา
๒๒.	๔๐๘ ๓๒๓	กฎหมายอาญา ๒	๓ (๓-๐-๖)		๔๐๘ ๓๑๐	กฎหมายอาญา ภาคความผิด	๓ (๓-๐-๖)	ปรับปรุงชื่อวิชา โดยรวมเนื้อหาจากวิชาเดิมเป็น ๑ รายวิชา และคำอธิบายรายวิชา
๒๓.	๔๐๘ ๔๒๔	กฎหมายอาญา ๓	๓ (๓-๐-๖)					ตัดรายวิชา
๒๔.	๔๐๘ ๔๒๕	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑	๓ (๓-๐-๖)		๔๐๘ ๓๒๔	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑	๒ (๒-๐-๔)	ปรับชั่วโมงและคำอธิบายรายวิชา
๒๕.	๔๐๘ ๔๒๖	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒	๓ (๓-๐-๖)		๔๐๘ ๔๒๖	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒	๒ (๒-๐-๔)	ปรับชั่วโมงและคำอธิบายรายวิชา
๒๖.	๔๐๘ ๔๒๗	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑	๓ (๓-๐-๖)		๔๐๘ ๓๒๓	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑	๒ (๒-๐-๔)	ปรับชั่วโมงและคำอธิบายรายวิชา
๒๗.	๔๐๘ ๔๒๘	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒	๓ (๓-๐-๖)		๔๐๘ ๔๒๕	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒	๒ (๒-๐-๔)	ปรับชั่วโมงและคำอธิบายรายวิชา
๒๘.	๔๐๘ ๔๒๙	กฎหมายลักษณะและพยาน	๓ (๓-๐-๖)		๔๐๘ ๔๒๘	กฎหมายลักษณะพยาน	๒ (๒-๐-๔)	ปรับชั่วโมงและคำอธิบายรายวิชา
๒๙.	๔๐๘ ๔๓๐	กฎหมายการคลัง	๒ (๒-๐-๔)		๔๐๘ ๔๓๒	กฎหมายการคลัง	๒ (๒-๐-๔)	คำอธิบายรายวิชา
๓๐.	๔๐๘ ๔๓๑	กฎหมายล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการ	๒ (๒-๐-๔)		๔๐๘ ๔๒๗	กฎหมายล้มละลายและฟื้นฟูกิจการ	๒ (๒-๐-๔)	คำอธิบายรายวิชา
๓๑.	๔๐๘ ๔๓๒	พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง	๒ (๒-๐-๔)		๔๐๘ ๓๒๒	พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง	๒ (๒-๐-๔)	คงเดิม
๓๒.	๔๐๘ ๔๓๓	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง	๓ (๓-๐-๖)		๔๐๘ ๔๓๑	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง	๒ (๒-๐-๔)	เปลี่ยนแปลงหน่วยกิต
๓๓.	๔๐๘ ๔๓๔	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและคดีอาญา	๓ (๓-๐-๖)	.	๔๐๘ ๔๓๖	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและคดีอาญา	๓ (๓-๐-๖)	คงเดิม
๓๔.	๔๐๘ ๔๓๕	กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง	๓ (๓-๐-๖)		๔๐๘ ๓๑๙	กฎหมายปกครอง	๓ (๓-๐-๖)	ปรับปรุงชื่อวิชา โดยแยกเนื้อหาและคำอธิบายในรายวิชา
๓๕.	๔๐๘ ๔๓๖	กฎหมายภาษีอากร	๓ (๓-๐-๖)		๔๐๘ ๔๓๘	กฎหมายภาษีอากร	๒ (๒-๐-๔)	ปรับชั่วโมงและคำอธิบายรายวิชา

พ.ศ. ๒๕๕๘				พ.ศ. ๒๕๖๔				การปรับเปลี่ยน
ที่	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	ที่	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	
๓๖.	๔๐๘ ๔๓๗	กฎหมายแรงงานและการประกันสังคม	๓ (๓-๐-๖)		๔๐๘ ๔๓๗	กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม	๒ (๒-๐-๔)	ชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา รวมทั้งเปลี่ยนแปลงหน่วยกิต
๓๗.	๔๐๘ ๔๓๘	กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและวิธีพิจารณาคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญา	๓ (๓-๐-๖)					ย้ายไปเป็นวิชาเลือกทางกฎหมาย
๓๘.	๔๐๘ ๔๓๙	กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)					ย้ายเป็นวิชาเลือกทางกฎหมาย
๓๙.	๔๐๘ ๔๔๐	การว่าความและการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย	๓ (๓-๐-๖)		๔๐๘ ๔๓๔	การว่าความและการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย	๒ (๒-๐-๔)	ปรับชั่วโมงและคำอธิบายรายวิชา
					๔๐๘ ๒๐๑	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก	๒ (๒-๐-๔)	เพิ่มรายวิชา
					๔๐๘ ๓๑๓	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม ฝาก ทรัพย์ เก็บของในคลังสินค้า ประณีประนอมยอมความ การพนันชั้นต่อ	๒ (๒-๐-๔)	ปรับปรุงชื่อวิชา โดยแยกเนื้อหา และคำอธิบายในรายวิชา
					๔๐๘ ๔๓๐	หลักวิธีพิจารณาความทางกฎหมายมหาชน	๒ (๒-๐-๔)	เพิ่มรายวิชา
					๔๐๘ ๔๓๓	กฎหมายเกี่ยวกับข้อสั่งการทรัพย์สิน	๓ (๓-๐-๖)	ปรับปรุงชื่อวิชา โดยแยกเนื้อหา และคำอธิบายในรายวิชา
๒.๒.๓ หมวดวิชาเลือกเสรีให้เลือกศึกษา จำนวน ๖ หน่วยกิต								
	xxx	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx			xxx	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx		
	xxx	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx			xxx	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx		

ตารางเปรียบเทียบคำอธิบายรายวิชาบังคับ

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๘) กับ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

คำอธิบายรายวิชา หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๘)	คำอธิบายรายวิชา หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)	หมายเหตุ
๔๐๘ ๒๐๑ นิติปรัชญาแนวพุทธ ๒ (๒-๐-๔) (Buddhist Philosophy of Law) ศึกษาทฤษฎีและปรัชญาแห่งกฎหมายตามแนวพุทธ ปรัชญาทางกฎหมายของสำนักความคิดต่าง ๆ ที่สำคัญในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนปัญหารากฐานแห่งกฎหมาย เปรียบเทียบปรัชญากฎหมายแนวพุทธกับปรัชญากฎหมายของสำนักความคิดต่าง ๆ	๔๐๘ ๔๒๙ นิติปรัชญาแนวพุทธ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Philosophy of Law) ศึกษาทฤษฎีและปรัชญาแห่งกฎหมายตามแนวพุทธ ปรัชญาทางกฎหมายของสำนักความคิดต่าง ๆ ที่สำคัญในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนปัญหารากฐานแห่งกฎหมาย เปรียบเทียบปรัชญากฎหมายแนวพุทธกับปรัชญากฎหมายของสำนักความคิดต่าง ๆ	รหัสวิชาและเปลี่ยนแปลงหน่วยกิต
๔๐๘ ๓๐๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ ๒ (๒-๐-๔) (Related Law for Sangha) ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ กฎหมายคณะสงฆ์ กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน กรอครอบครองทรัพย์สิน การทำนิติกรรมสัญญา การเช่าที่ดินและอาคารของวัด การเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย พระสงฆ์กับมรดก การเป็นโจทก์ จำเลย และพยานในศาล และศึกษากรณีตัวอย่างคดีที่ศาลตัดสินแล้วอันเกี่ยวข้องกับกฎหมายที่พระสงฆ์ควรทราบ	-	ตัดรายวิชา
๔๐๘ ๓๐๓ กฎหมายคณะสงฆ์ของไทย ๒ (๒-๐-๔) (Thai Sangha Laws) ศึกษาความหมาย ลักษณะที่มาและประเภทของกฎหมายชั้นตอนและวิธีการการออกกฎหมายคณะสงฆ์ของไทย ความสัมพันธ์ของคณะสงฆ์กับกฎหมายอื่น ๆ เปรียบเทียบกฎหมายคณะสงฆ์ของไทยกับกฎหมายต่าง ๆ การบังคับใช้กฎหมายคณะสงฆ์ของไทย การใช้อำนาจหน้าที่ของพระสังฆาธิการ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ และกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับคณะสงฆ์ของไทย	๔๐๘ ๔๔๐ กฎหมายเกี่ยวกับคณะสงฆ์ ๓ (๓-๐-๖) (Laws on Clergy) ศึกษาประวัติและหลักสำคัญของกฎหมายคณะสงฆ์ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎหมายอาญาอาญาที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง	รหัสวิชา ชื่อรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา

๔๐๘ ๔๐๔ หลักวิชาชีพและพุทธจริยธรรมสำหรับ นักกฎหมาย ๒ (๒-๐-๔) (Legal Profession, Buddhist Ethics and Disciplines of Lawyers) ศึกษาความหมาย วิวัฒนาการของวิชาชีพสำหรับนักกฎหมาย รวมทั้งงานในหน้าที่ของนักกฎหมาย โดยเน้นพุทธจริยธรรมและจรรยาบรรณ ในการประกอบวิชาชีพสำหรับนักกฎหมาย และบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้ บังคับ	๔๐๘ ๔๓๕ หลักวิชาชีพและพุทธจริยธรรมสำหรับ นักกฎหมาย ๒ (๒-๐-๔) (Legal Profession, Buddhist Ethics and Disciplines of Lawyers) ศึกษาความหมาย วิวัฒนาการของวิชาชีพสำหรับนักกฎหมาย รวมทั้งงานในหน้าที่ของนักกฎหมาย โดยเน้นพุทธจริยธรรมและ จรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพสำหรับนักกฎหมาย และบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ใช้บังคับ	คงเดิม
๔๐๘ ๔๐๕ สัมมนานิติศาสตร์แนวพุทธ ๒ (๒-๐-๔) (Seminar on Buddhist Way of Law) อภิปราย วิเคราะห์นิติศาสตร์แนวพุทธในพระไตรปิฎกและใน วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาและข้อโต้แย้งทางทฤษฎีกฎหมายต่าง ๆ โดย ให้นิสัยศึกษาค้นคว้าและนำเสนอรายงานหน้าชั้น ภายใต้การแนะนำของ อาจารย์ผู้สอน	๔๐๘ ๔๔๒ สัมมนานิติศาสตร์แนวพุทธ ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on Buddhist Way of Law) อภิปราย วิเคราะห์นิติศาสตร์แนวพุทธในพระไตรปิฎกและใน วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ในประเด็นสำคัญ ๆ โดยศึกษา เปรียบเทียบกับนิติศาสตร์กระแสหลัก เพื่อให้มีสติมีเหตุผลในการอ่านวย ความเป็นธรรม การรักษาความสงบเรียบร้อย และการพิทักษ์รักษาศีลธรรม อันดีของสังคม	รหัสวิชาและ เปลี่ยนแปลง หน่วยกิต
๔๐๘ ๒๐๖ หลักกฎหมายมหาชน ๒ (๒-๐-๔) (Principle of Public Law) ศึกษาความหมายและพัฒนาการของกฎหมายมหาชน แนวความคิดพื้นฐาน ลักษณะเฉพาะและบทบาทความสำคัญของกฎหมาย มหาชน ความหมาย องค์ประกอบและรูปของรัฐ ความเป็นนิติบุคคลและ สถาบันต่าง ๆ ของรัฐ การปกครองโดยกฎหมาย บ่อเกิดของกฎหมายมหาชน และนิติวิธีของกฎหมายมหาชน การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน การ ควบคุมการใช้อำนาจอรัฐ	๔๐๘ ๒๐๓ หลักกฎหมายมหาชน ๒ (๒-๐-๔) (Principle of Public Law) ศึกษาความหมายและพัฒนาการของกฎหมายมหาชน แนวความคิดพื้นฐาน ลักษณะเฉพาะและบทบาทความสำคัญของกฎหมาย มหาชน ความหมาย องค์ประกอบและรูปของรัฐ ความเป็นนิติบุคคลและ สถาบันต่าง ๆ ของรัฐ การปกครองโดยกฎหมาย บ่อเกิดของกฎหมาย มหาชนและนิติวิธีของกฎหมายมหาชน การจัดระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน การควบคุมการใช้อำนาจอรัฐ	คงเดิม

๔๐๘ ๒๐๗ หลักกฎหมายเอกชน ๒ (๒-๐-๔) (Principle of Private Law) ศึกษาความหมายและพัฒนาการของกฎหมาย แนวความคิดพื้นฐานและบทบาทความสำคัญของกฎหมายเอกชน การใช้และการตีความกฎหมายเอกชน หลักทั่วไปและสาระเบื้องต้นของกฎหมายแพ่งตามที่ปรากฏในลักษณะ ๑-๒ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑	๔๐๘ ๒๐๒ หลักกฎหมายเอกชน ๒ (๒-๐-๔) (Principle of Private Law) ศึกษาความหมายและวิวัฒนาการของกฎหมาย การตีความการอุดช่องว่างของกฎหมาย และหลักการปรับใช้กฎหมาย รวมถึงศึกษาบรรพ ๑ ลักษณะ ๑ และลักษณะ ๒ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	รหัสวิชาและคำอธิบายรายวิชา
๔๐๘ ๒๐๘ กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง ๓ (๓-๐-๖) (Constitutional Law and Political Institution) ศึกษาประวัติ ความหมายของรัฐธรรมนูญ รัฐและรูปของรัฐบาลและรูปของรัฐบาล การแบ่งแยกอำนาจ อำนาจอธิปไตยและความเกี่ยวพันระหว่างอำนาจเหล่านี้ กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย หลักการทั่วไปของการเลือกตั้ง พรรคการเมือง กฎหมายการเลือกตั้งของไทย	๔๐๘ ๒๐๘ กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง ๓ (๓-๐-๖) (Constitutional Law and Political Institution) ศึกษาประวัติ ความหมายของรัฐธรรมนูญ รัฐและรูปของรัฐบาลและรูปของรัฐบาล การแบ่งแยกอำนาจ อำนาจอธิปไตยและความเกี่ยวพันระหว่างอำนาจเหล่านี้ กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย หลักการทั่วไปของการเลือกตั้ง พรรคการเมือง กฎหมายการเลือกตั้งของไทย	คงเดิม
๔๐๘ ๒๐๙ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial Code on Juristic Acts and Contracts) ศึกษาลักษณะของนิติกรรม การก่อให้เกิดนิติกรรม การแสดงเจตนา เหตุอันทำให้การแสดงเจตนาเสื่อมเสีย การตีความการแสดงเจตนา โมฆะกรรมและโมฆียกรรม เงื่อนไขและเงื่อนไขเวลา ระยะเวลา อายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๔ - ๖ ลักษณะของสัญญา การก่อให้เกิดสัญญา ผลแห่งสัญญา สัญญาซึ่งมีมัดจำและเบี้ยปรับ ความระงับแห่งสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๒	๔๐๘ ๒๐๙ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial Code : Juristic Acts and Contracts) ศึกษาลักษณะของนิติกรรม การก่อให้เกิดนิติกรรม การแสดงเจตนา เหตุอันทำให้การแสดงเจตนาเสื่อมเสีย การตีความการแสดงเจตนา โมฆะกรรมและโมฆียกรรม เงื่อนไขและเงื่อนไขเวลา ระยะเวลา อายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๔ ถึง ๖ ลักษณะของสัญญา การก่อให้เกิดสัญญา ผลแห่งสัญญา สัญญาซึ่งมีมัดจำและเบี้ยปรับ ความระงับแห่งสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๒	คงเดิม

๔๐๘ ๓๑๐ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้ ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial code on Obligation) ศึกษาความหมายของหนี้ บ่อเกิดแห่งหนี้ วัตถุแห่งหนี้ ผลแห่งหนี้ การโอนหนี้ ลูกหนี้เจ้าหนี้หลายคน ความระงับแห่งหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๑	๔๐๘ ๒๐๖ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้ ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial code : Obligation) ศึกษาความหมายของหนี้ บ่อเกิดแห่งหนี้ วัตถุแห่งหนี้ ผลแห่งหนี้ การโอนหนี้ ลูกหนี้เจ้าหนี้หลายคน ความระงับแห่งหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๑	เปลี่ยนแปลง หน่วยกิตและ คำอธิบาย รายวิชา
๔๐๘ ๓๑๑ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สินและกฎหมายที่ดิน ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial Code on Property and Land Law) ศึกษาลักษณะของทรัพย์สิน ประเภทของทรัพย์สิน ความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างทรัพย์สิน เครื่องอุปกรณ์ ดอกผลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๓ ลักษณะและหลักทั่วไปของทรัพย์สินสิทธิชนิดของทรัพย์สินสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๔ และศึกษาประวัติและหลักสำคัญของกฎหมายที่ดิน กฎหมายเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินและกฎหมายอาคารชุด	๔๐๘ ๒๐๕ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สิน ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial Code : Property) ศึกษาลักษณะของทรัพย์สิน ประเภทของทรัพย์สิน ความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างทรัพย์สิน ส่วนควบ เครื่องอุปกรณ์ และดอกผลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๓ ลักษณะและหลักทั่วไปของทรัพย์สินสิทธิ ชนิดของทรัพย์สินสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๔	ปรับปรุงชื่อ วิชา โดยแยก เนื้อหาและ คำอธิบาย รายวิชา
๔๐๘ ๓๑๒ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลามมิควรได้ ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code : Torts, Management of Affairs Without Mandate and Undue Enrichment) ศึกษาเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากสัญญา แต่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายที่เรียกกันว่า ละเมิด โดยศึกษาถึงความรับผิดเพื่อละเมิดในการกระทำของตนเอง ความรับผิดเพื่อละเมิดในการกระทำของบุคคลอื่น ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์ ความรับผิดเพื่อละเมิดในการกระทำของบุคคลอื่น ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์ ความรับผิดในความเสียหายที่เกิดจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ความรับผิดในความเสียหายที่เกิดจากยานพาหนะที่เดินด้วยกำลังเครื่องจักรหรือทรัพย์สินอันตราย ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด นิรโทษกรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๕ จัดการงานนอกสั่ง ลามมิควรได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๓ และ ๔	๔๐๘ ๒๐๗ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลามมิควรได้ ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code : Torts, Management of Affairs Without Mandate and Undue Enrichment) ศึกษาเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากสัญญา แต่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายที่เรียกกันว่า ละเมิด โดยศึกษาถึงความรับผิดเพื่อละเมิดในการกระทำของตนเอง ความรับผิดเพื่อละเมิดในการกระทำของบุคคลอื่น ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์ ความรับผิดในความเสียหายที่เกิดจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ความรับผิดในความเสียหายที่เกิดจากยานพาหนะที่เดินด้วยกำลังเครื่องจักรหรือทรัพย์สินอันตราย ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด นิรโทษกรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๕ จัดการงานนอกสั่ง ลามมิควรได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๓ และ ๔	คงเดิม

๔๐๘ ๓๑๓ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code on Sale, Exchange, Gift) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ สัญญาซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑ - ๓	๔๐๘ ๓๑๑ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code : Sale, Exchange, Gift) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ สัญญาซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑ ถึง ๓	คงเดิม
๔๐๘ ๓๑๔ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน ยืม ฝากทรัพย์สิน เก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพนันชั้นต่อ ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code on Hire of Property, Hire Purchase, Hire of Services, Hire of Work Carriages, Loan, Deposit, Warehousing, Compromise, Gambling and Betting) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ สัญญาเช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน ยืม ฝากทรัพย์สิน เก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพนันชั้นต่อ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๔ - ๑๐, ๑๔, ๑๗ และ ๑๘	๔๐๘ ๓๑๒ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code : Hire of Property, Hire Purchase, Hire of Services, Hire of Work, Carriages) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๔ ถึง ๘	ปรับปรุงชื่อวิชา โดยแยกเนื้อหาและคำอธิบายในรายวิชา
๔๐๘ ๓๑๕ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำนำ ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code on Suretyship, Mortgage, Pledge) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ค้ำประกัน จำนอง จำนำ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑๑ - ๑๓	๔๐๘ ๓๑๔ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำนำ ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code : Suretyship, Mortgage, Pledge) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ค้ำประกัน จำนอง จำนำ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑๑ ถึง ๑๓	คงเดิม

๔๐๘ ๓๑๖ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code on Agency, Brokerage) ศึกษาลักษณะสัญญาตัวแทนมีความแตกต่างกับสัญญาลักษณะ อื่นอย่างไร การตั้งตัวแทน หน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างตัวแทนและ ตัวการ ความรับผิดชอบของตัวการและตัวแทนต่อบุคคลภายนอก สิทธิการรับ บำเหน็จของตัวแทน นอกจากนี้ยังศึกษาถึงลักษณะของสัญญาตัวแทนคำต่าง หน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างตัวการและตัวแทนคำต่าง รวมทั้งความรับผิด ต่อบุคคลภายนอก ตลอดจนความแตกต่างระหว่างตัวแทนธรรมดาและ ตัวแทนคำต่าง ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญาตัวแทน นอกจากนี้ยังศึกษาถึง สัญณานายหน้า บำเหน็จนายหน้า	๔๐๘ ๓๑๕ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code on Agency, Brokerage) ศึกษาลักษณะสัญญาตัวแทนมีความแตกต่างกับสัญญา ลักษณะอื่นอย่างไร การตั้งตัวแทน หน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างตัวแทน และตัวการ ความรับผิดชอบของตัวการและตัวแทนต่อบุคคลภายนอก สิทธิการ รับบำเหน็จของตัวแทน นอกจากนี้ยังศึกษาถึงลักษณะของสัญญาตัวแทนคำ ต่าง หน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างตัวการและตัวแทนคำต่าง รวมทั้งความ รับผิดต่อบุคคลภายนอก ตลอดจนความแตกต่างระหว่างตัวแทนธรรมดา และตัวแทนคำต่าง ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญาตัวแทน นอกจากนี้ยังศึกษา ถึงสัญญานายหน้า บำเหน็จนายหน้า	คงเดิม
๔๐๘ ๓๑๗ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวเงิน บัญชีเดินสะพัด ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code on Bills, Current Account) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ตัวเงิน บัญชีเดินสะพัด ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑๙ - ๒๑	๔๐๘ ๓๑๖ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวเงิน บัญชีเดินสะพัด ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code : Bills, Current Account) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ตัวเงิน และบัญชีเดินสะพัด ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑๙ และ ๒๑	คงเดิม
๔๐๘ ๓๑๘ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code on Insurance) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ประกันภัย ตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๐	๔๐๘ ๓๒๑ กฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัย ๒ (๒-๐-๔) (Law on insurance) ศึกษาหลักกฎหมายประกันภัย กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง ผู้ประสบภัยจากรถยนต์รวมตลอดถึงกฎหมายว่าด้วยการวินาศภัยและ กฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต	ชื่อรายวิชา และคำอธิบาย รายวิชา

๔๐๘ ๓๑๙ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วน บริษัท และ บริษัทมหาชน จำกัด ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code on Partnerships, Companies, Public Company Limited) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ หุ้นส่วน บริษัท บริษัทมหาชน จำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ และ ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕	๔๐๘ ๓๑๗ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วน บริษัท และ บริษัทมหาชน จำกัด ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code : Partnerships, Companies, Public Company Limited) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ หุ้นส่วน บริษัท และบริษัท มหาชนจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ และตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕	ปรับปรุงชื่อ วิชาและ คำอธิบาย รายวิชา
๔๐๘ ๓๒๐ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code on Family) ศึกษากฎหมายครอบครัวให้ทราบเรื่องการสมรส บิดามารดา กับบุตร ค่าอุปการะเลี้ยงดู ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕	๔๐๘ ๓๑๘ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code : Family) ศึกษาหลักกฎหมายลักษณะครอบครัว ตามประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕	คำอธิบาย รายวิชา
๔๐๘ ๓๒๑ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code on Succession) ศึกษากฎหมายสืบมรดก ให้ทราบเรื่องบทบัญญัติทั่วไป สิทธิ โดยชอบธรรมในการรับมรดก พินัยกรรม วิธีจัดการและปັນทรัพย์มรดก มรดกที่ไม่มีผู้รับ อายุความ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๖	๔๐๘ ๓๒๐ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code : Succession) ศึกษาหลักกฎหมายลักษณะมรดก ตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ บรรพ ๖	คำอธิบาย รายวิชา
๔๐๘ ๓๒๒ กฎหมายอาญา ๑ ๓ (๓-๐-๖) (Criminal Law) ศึกษาลักษณะของกฎหมายอาญา หลักทั่วไปแห่งกฎหมาย อาญา ทฤษฎีว่าด้วยความผิด ทฤษฎีว่าด้วยความรับผิดชอบทางอาญา ตาม ประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๑ ลักษณะของโทษ การกำหนดโทษ เหตุต่าง ๆ อันกระทบกระเทือนถึงการลงโทษทางอาญา บทบัญญัติทั่วไปที่ใช้แก้ ความผิดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๑	๔๐๘ ๒๐๙ กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป ๓ (๓-๐-๖) (Criminal Law : General Principles) ศึกษาหลักทั่วไปของกฎหมายอาญาตามประมวลกฎหมาย อาญา ภาค ๑	ปรับปรุงชื่อ วิชา และ คำอธิบาย รายวิชา

๔๐๘ ๓๒๓ กฎหมายอาญา ๒ (Criminal Law II) ศึกษาถึงหลักเกณฑ์ความผิดเฉพาะอย่าง ๙ ลักษณะ อาทิเช่น ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม ความผิดเกี่ยวกับศาสนา ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง ความผิดเกี่ยวกับการค้า ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ลักษณะ ๑ - ๙	๔๐๘ ๓๑๐ กฎหมายอาญา ภาคความผิด (Criminal Law : Offense) วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๒๐๙ กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป ศึกษาหลักกฎหมายอาญาภาคความผิดที่สำคัญตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ และ ๓	ปรับปรุงชื่อวิชา โดยรวมเนื้อหาจากวิชาเดิมเป็น ๑ รายวิชาและคำอธิบายรายวิชา
๔๐๘ ๔๒๔ กฎหมายอาญา ๓ (Criminal Law III) ศึกษาความผิดเฉพาะอย่าง คือ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ลักษณะ ๑๐ - ๑๒ ความผิดลหุโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๓	-	ตัดรายวิชา
๔๐๘ ๔๒๕ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑ (Criminal Procedure Code I) ศึกษากระบวนการดำเนินคดีอาญา ให้ทราบหลักทั่วไป อำนาจสอบสวนและเขตอำนาจศาล หมายเรียกและหมายอาญา การจับ ขัง จำคุก คั่น และปล่อยชั่วคราว การสอบสวน การชันสูตรพลิกศพ การฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ และ ภาค ๒	๔๐๘ ๓๒๔ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑ (Criminal Procedure Code I) ศึกษากระบวนการดำเนินคดีอาญา ให้ทราบหลักทั่วไป อำนาจสอบสวนและเขตอำนาจศาล หมายเรียกและหมายอาญา การจับ ขัง จำคุก คั่น และปล่อยชั่วคราว การสอบสวน การชันสูตรพลิกศพ การฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ และ ภาค ๒	ปรับชั่วโมงและคำอธิบายรายวิชา

๔๐๘ ๔๒๖ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒ (Criminal Procedure Code II) ศึกษาวิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๓ และให้ทราบถึงการอุทธรณ์และฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๔	๓ (๓-๐-๖)	๔๐๘ ๔๒๖ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒ (Criminal Procedure Code II) วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๓๒๔ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑ ศึกษาวิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๓ และให้ทราบถึงการอุทธรณ์และฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๔	๒ (๒-๐-๔)	ปรับชั่วโมง และคำอธิบาย รายวิชา
๔๐๘ ๔๒๗ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑ (Civil Procedure Code I) ศึกษากระบวนการดำเนินคดีแพ่ง ให้ทราบบทวิเคราะห์ศัพท์ศาล คู่ความ การยื่นและสงคำ คู่ความและเอกสาร คำพิพากษาและคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๑, ๔ และ ๖ วิธีพิจารณาสามัญในศาลชั้นต้น วิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๒ ลักษณะ ๑ และ ๒	๓ (๓-๐-๖)	๔๐๘ ๓๒๓ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑ (Civil Procedure Code I) ศึกษากระบวนการดำเนินคดีแพ่ง ให้ทราบบทวิเคราะห์ศัพท์ศาล คู่ความ การยื่นและสงคำ คู่ความและเอกสาร คำพิพากษาและคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๑, ๔ และ ๖ วิธีพิจารณาสามัญในศาลชั้นต้น วิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๒ ลักษณะ ๑ และ ๒	๒ (๒-๐-๔)	ปรับชั่วโมง และคำอธิบาย รายวิชา
๔๐๘ ๔๒๘ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒ (Civil Procedure Code II) ศึกษากระบวนการดำเนินคดีแพ่ง (ต่อ) ให้ทราบการอุทธรณ์และฎีกา วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๓ และ ภาค ๔	๓ (๓-๐-๖)	๔๐๘ ๔๒๕ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒ (Civil Procedure Code II) วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๓๒๓ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑ ศึกษากระบวนการดำเนินคดีแพ่ง (ต่อ) ให้ทราบการอุทธรณ์และฎีกา วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๓ และ ภาค ๔	๒ (๒-๐-๔)	ปรับชั่วโมง และคำอธิบาย รายวิชา

๔๐๘ ๔๒๙ กฎหมายลักษณะพยาน ๓ (๓-๐-๖) (Law of Evidence) ศึกษาลักษณะและกฎเกณฑ์การสืบพยานหลักฐานของศาล ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา หลักในการรับฟังและไม่รับฟังพยานหลักฐานรวมทั้งหลักเรื่องพยานบอกเล่าและพยานความเห็น ข้อที่ศาลรู้อยู่เอง ข้อสันนิษฐาน และหน้าที่นำสืบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๕	๔๐๘ ๔๒๘ กฎหมายลักษณะพยาน ๒ (๒-๐-๕) (Law of Evidence) ศึกษาลักษณะและกฎเกณฑ์การสืบพยานหลักฐานของศาล ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา หลักในการรับฟังและไม่รับฟังพยานหลักฐานรวมทั้งหลักเรื่องพยานบอกเล่าและพยานความเห็น ข้อที่ศาลรู้อยู่เอง ข้อสันนิษฐานและหน้าที่นำสืบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๕	ปรับชั่วโมง และคำอธิบาย รายวิชา
๔๐๘ ๔๓๐ กฎหมายการคลัง ๒ (๒-๐-๕) (Public Finance Law) ศึกษาที่มา ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายการคลัง นโยบายการเงินและการคลังของรัฐ การจัดองค์กรของรัฐทางการคลัง รายได้ การก่อหนี้สาธารณะและรายจ่ายของรัฐ วิธีการจัดทำงบประมาณของรัฐ การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของรัฐ การควบคุม การเงินและการคลังของรัฐในรูปแบบต่าง ๆ	๔๐๘ ๔๓๒ กฎหมายการคลัง ๒ (๒-๐-๕) (Public Finance Law) ศึกษาหลักกฎหมายการคลังที่เกี่ยวกับการเงิน การคลัง วิธีงบประมาณและระบบภาษีอากร หลักเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวกับการเงินและการคลัง ซึ่งองค์กรของรัฐอันได้แก่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศ	คำอธิบาย รายวิชา
๔๐๘ ๔๓๑ กฎหมายล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการ ๒ (๒-๐-๕) (Bankruptcy and Business Reorganization) ศึกษาหลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายสำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล และศึกษาถึงกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๓ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๒	๔๐๘ ๔๒๗ กฎหมายล้มละลายและฟื้นฟูกิจการ ๒ (๒-๐-๕) (Bankruptcy and Business Reorganization Law) ศึกษาหลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายสำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล และศึกษาถึงกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลและวิสาหกิจขนาดย่อม (SMEs) ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๓	คำอธิบาย รายวิชา

๔๐๘ ๔๓๒ พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง ๒ (๒-๐-๔) (Law on Court Organization and the Criminal Procedure of Kwaeng Court) ศึกษาประวัติศาลยุติธรรม ระบบงานศาลยุติธรรม งานฝ่ายตุลาการ และงานฝ่ายธุรการ ชั้นของศาลยุติธรรม ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา และศาลชำนาญพิเศษ อำนาจศาล อำนาจผู้พิพากษา องค์คณะของผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบ รวมทั้งวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง	๔๐๘ ๓๒๒ พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง ๒ (๒-๐-๔) (Law on Court Organization and the Criminal Procedure of Kwaeng Court) ศึกษาประวัติศาลยุติธรรม ระบบงานศาลยุติธรรม งานฝ่ายตุลาการ และงานฝ่ายธุรการ ชั้นของศาลยุติธรรม ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา และศาลชำนาญพิเศษ อำนาจศาล อำนาจผู้พิพากษา องค์คณะของผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบ รวมทั้งวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง	คงเดิม
๔๐๘ ๔๓๓ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง ๓ (๓-๐-๖) (Public International Law) ศึกษาที่มาและหลักเบื้องต้นของกฎหมายระหว่างประเทศ สิ่งที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ เขตแดนของรัฐ ทะเลหลวง องค์การของรัฐในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กิจกรรมระหว่างประเทศ การระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ สงคราม ความเป็นกลาง	๔๐๘ ๔๓๑ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง ๒ (๒-๐-๔) (Public International Law) ศึกษาที่มาและหลักเบื้องต้นของกฎหมายระหว่างประเทศ สิ่งที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ เขตแดนของรัฐ ทะเลหลวง องค์การของรัฐในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กิจกรรมระหว่างประเทศ การระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ สงคราม ความเป็นกลาง	เปลี่ยนแปลงหน่วยกิต
๔๐๘ ๔๓๔ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและคดีอาญา ๓ (๓-๐-๖) (Private and Criminal International Law) ศึกษาที่มาและหลักเบื้องต้นของกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล การจำแนกบุคคลตามสภาพภูมิศาสตร์ การจำแนกนิติบุคคลตามสภาพทางภูมิศาสตร์ การได้สิทธิหรือสถานะของคนต่างด้าว การขัดกันแห่งกฎหมาย อำนาจหน้าที่และอำนาจศาลของรัฐในคดีอาญา การร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อปราบอาชญากรรม เช่น การส่งฝ่ายข้ามแดน	๔๐๘ ๔๓๖ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและคดีอาญา ๓ (๓-๐-๖) (Private and Criminal International Law) ศึกษาที่มาและหลักเบื้องต้นของกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล การจำแนกบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ การได้สิทธิหรือสถานะของคนต่างด้าว การขัดกันแห่งกฎหมาย อำนาจหน้าที่และอำนาจศาลของรัฐในคดีอาญา การร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อปราบอาชญากรรม เช่น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน	คงเดิม

๔๐๘ ๔๓๕ กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ๓ (๓-๐-๖) (Administrative Law and Administrative Procedure) ศึกษาความหมาย ที่มาของกฎหมายปกครอง หลักการจัดระเบียบทางปกครอง การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กิจการทางปกครอง บริการสาธารณะ การกระทำทางปกครอง หลักกฎหมายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและการควบคุมฝ่ายปกครองและศึกษาแนวความคิดพื้นฐานเรื่องศาลปกครอง ลำดับชั้นของศาลปกครอง องค์การในศาลปกครอง เขตอำนาจศาลปกครอง การฟ้องคดี กระบวนการดำเนินคดี การรวบรวมพยานหลักฐานและการสังเคราะห์พิจารณา การนั่งพิจารณาคดีและการสั่งคดี คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครอง การบังคับคดีและการอุทธรณ์คดีปกครอง	๔๐๘ ๓๑๙ กฎหมายปกครอง ๓ (๓-๐-๖) (Administrative Law) ศึกษาความหมาย ที่มาของกฎหมายปกครอง หลักการจัดระเบียบทางปกครอง การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กิจการทางปกครอง บริการสาธารณะ การกระทำทางปกครอง หลักกฎหมายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและการควบคุมฝ่ายปกครอง รวมตลอดถึงหลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่	ปรับปรุงชื่อวิชา โดยแยกเนื้อหาและคำอธิบายในรายวิชา
๔๐๘ ๔๓๖ กฎหมายภาษีอากร ๓ (๓-๐-๖) (Taxation Law) ศึกษาหลักการของการภาษีอากร และรายได้อื่น ๆ ของรัฐบาล ชนิดของภาษี และอัตราภาษี นโยบายภาษี การบริหารงานด้านภาษี สาระสำคัญของกฎหมายภาษีอากร	๔๐๘ ๔๓๘ กฎหมายภาษีอากร ๒ (๒-๐-๔) (Taxation Law) ศึกษาหลักการของการภาษีอากร และรายได้อื่น ๆ ของรัฐบาล ชนิดของภาษี และอัตราภาษี นโยบายภาษี การบริหารงานด้านภาษี สาระสำคัญของกฎหมายภาษีอากร	ปรับปรุงชื่อวิชา โดยแยกเนื้อหาและคำอธิบายในรายวิชา
๔๐๘ ๔๓๗ กฎหมายแรงงานและการประกันสังคม ๓ (๓-๐-๖) (Labour and Social Security Law) ศึกษากำเนิดและหลักสำคัญของกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายแรงงานสัมพันธ์และกฎหมายประกันสังคม	๔๐๘ ๔๓๗ กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม ๒ (๒-๐-๔) (Labor and Social Welfare Law) ศึกษากำเนิดและหลักสำคัญของกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายประกันสังคม กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายคนเข้าเมือง รวมทั้งแนวคิด หลักการ นโยบายของรัฐ และกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ระบบสวัสดิการสังคม การจัดสวัสดิการสังคมให้แก่บุคคลประเภทต่าง ๆ ในสังคม เช่น สวัสดิการลูกจ้าง สวัสดิการครอบครัว สวัสดิการสตรี เด็กและเยาวชนในภาวะยากลำบาก สวัสดิการผู้สูงอายุ สวัสดิการคนพิการและคนไร้ที่พึ่ง	ชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา รวมทั้งเปลี่ยนแปลงหน่วยกิต

๔๐๘ ๔๓๘ กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและวิธีพิจารณาคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญา ๓ (๓-๐-๖) (Intellectual Estate and Procedure for Intellectual Property) ศึกษาลักษณะของทรัพย์สินทางปัญญาชนิดต่าง ๆ โดยเน้น ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและสิทธิในเครื่องหมายการค้า ลักษณะของลิขสิทธิ์ การคุ้มครองลิขสิทธิ์ภายในประเทศ การคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ลักษณะของสิทธิบัตร การคุ้มครองสิทธิบัตรในประเทศไทย นโยบายของประเทศไทยกำลังพัฒนาในการตรากฎหมายสิทธิบัตร ลักษณะของสิทธิในเครื่องหมายการค้า การคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้าในกฎหมายไทย การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ เช่น สิทธิในชื่อทางการค้า ความลับทางการค้า ฯลฯ และวิธีพิจารณาคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญา	-	ย้ายเป็นวิชาเลือกทางกฎหมาย
๔๐๘ ๔๓๙ กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ ๓ (๓-๐-๖) (International Trade Law) ศึกษาวิวัฒนาการและที่มาของการค้าระหว่างประเทศ หลักเกณฑ์และข้อตกลงในสัญญาทางการค้าระหว่างประเทศ เช่น สัญญา CIF, C&F และ FOB การชำระค่าสินค้านำเข้าระหว่างประเทศ วิธีต่าง ๆ รวมถึงศึกษากฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อการค้าสินค้านำเข้าระหว่างประเทศ ข้อตกลงว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade) หรือ (GATT) ข้อตกลงต่าง ๆ ขององค์การการค้าโลก (General Agreement on Tariffs and Trade) หรือ WTO และกระบวนการระงับข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศ	-	ย้ายเป็นวิชาเลือกทางกฎหมาย
๔๐๘ ๔๔๐ การว่าความและการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย ๓ (๓-๐-๖)	๔๐๘ ๔๓๔ การว่าความและการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย ๒ (๒-๐-๔)	ปรับชั่วโมงและ

(Lawyer Practice and Legal Document Preparation) ศึกษาสถานการณ์จำลองกระบวนการพิจารณาคดี นับแต่การเตรียมคดี การร่างคำฟ้อง คำให้การแถลงการณ์และคำร้องต่าง ๆ ระเบียบปฏิบัติในศาล การเสนอพยานหลักฐาน การซักถามพยาน การแถลงการณ์ด้วยวาจา การทำคำพิพากษา และการอุทธรณ์ฎีกา	(Lawyer Practice and Legal Document Preparation) ศึกษาสถานการณ์จำลองกระบวนการพิจารณาคดี นับแต่การเตรียมคดี การร่างคำฟ้อง คำให้การแถลงการณ์และคำร้องต่าง ๆ ระเบียบปฏิบัติในศาล การเสนอพยานหลักฐาน การซักถามพยาน การแถลงการณ์ด้วยวาจา การทำคำพิพากษา และการอุทธรณ์ฎีกา	คำอธิบายรายวิชา
	๔๐๘ ๓๑๓ ยืม ฝากทรัพย์ เก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพนันขั้นต่อ ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code : Loan, Deposit, Warehousing, Compromise, Gambling and Betting) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ยืม ฝากทรัพย์ เก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพนันขั้นต่อ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๙, ๑๐, ๑๔, ๑๗ และ ๑๘	ปรับปรุงเนื้อหาวิชา โดยแยกเนื้อหาและคำอธิบายในรายวิชา
-	๔๐๘ ๒๐๑ ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก ๒(๒-๐-๔) (Thai Legal History and Major Legal Systems) ศึกษาประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมและสังคมไทยดั้งเดิม อันเป็นรากฐานของสถาบันทางกฎหมายที่สำคัญของประเทศไทย อิทธิพลของแนวความคิดทางพุทธศาสนา อิทธิพลของแนวความคิด หลักกฎหมาย และระบบกฎหมายของอินเดียและประเทศตะวันตกที่มีต่อวิวัฒนาการของกฎหมายไทย วิวัฒนาการของกฎหมายไทยตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะตั้งแต่สมัยจัดทำประมวลกฎหมายเป็นต้นมาโดยเน้นหนักในแง่กฎหมายเปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจเกิดความเข้าใจในระบบกฎหมายไทย รวมทั้งวิวัฒนาการของระบบกฎหมายหลักของโลก สถาบันสำคัญของระบบกฎหมายกฎหมายหลัก และความแตกต่างที่สำคัญของระบบกฎหมายหลัก	เพิ่มรายวิชา
	๔๐๘ ๔๓๐ หลักวิธีพิจารณาความทางกฎหมายมหาชน ๒ (๒-๐-๔)	เพิ่มรายวิชา

	(Principle of Public Procedure Law) วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษา ๔๐๘ ๒๐๘ กฎหมายรัฐธรรมนูญ และสถาบันการเมือง ๔๐๘ ๓๑๙ กฎหมายปกครอง ศึกษาแนวคิด ความเป็นมา และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาความในกฎหมายมหาชน ลักษณะคดีความในกฎหมายมหาชน ประเภทคดีความในกฎหมายมหาชน หลักกฎหมายที่ใช้ในการพิจารณาความในกฎหมายมหาชน รวมทั้งศึกษาหลักการพื้นฐานของวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญและคดีปกครอง ประเภทของคดีรัฐธรรมนูญและคดีปกครอง เงื่อนไขในการฟ้องคดี การดำเนินกระบวนการพิจารณา การทำคำวินิจฉัย คำพิพากษาและคำสั่ง ผลของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและคำวินิจฉัยของศาลปกครอง ตลอดจนการคุ้มครองชั่วคราวระหว่างพิจารณาและการบังคับตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและคำพิพากษาของศาลปกครอง	
	๔๐๘ ๔๓๓ กฎหมายเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ๒ (๒-๐-๔) (Laws on Real Estate) ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เช่น ประมวลกฎหมายที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการดูแลผลประโยชน์ทางคู่สัญญา กฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ กฎหมายว่าด้วยอาคารชุด และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	ปรับปรุงเนื้อหาวิชา โดยแยกเนื้อหาและคำอธิบายในรายวิชา

ภาคผนวก ค
ข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี

พ.ศ. ๒๕๖๑

เพื่อให้การบริหารงานจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยบรรลุ
วัตถุประสงค์ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับ
ปริญญาตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่
๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วย
การศึกษาในระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

๓.๑ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับ
ปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒

๓.๒ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับ
ปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๐

๓.๓ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับ
ปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๕๑

ข้อ ๔ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับ
ข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๕ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภานิติการ” หมายความว่า สภานิติการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“นิสิต” หมายความว่า ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือ
วิธีการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับ

หมวด ๑
คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังนี้

๗.๑ คุณสมบัติของพระภิกษุสามเณรผู้สมัครเข้าศึกษา

๗.๑.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

๗.๑.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๑.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๗.๑.๕ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๑.๖ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือ

๗.๑.๗ เป็นผู้สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลี ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๘ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว ต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๙ เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษเพื่อขอรับปริญญาตามเกณฑ์ที่สภาวิชาการกำหนด

๗.๑.๑๐ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถานศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

๗.๑.๑๑ ผู้เข้าศึกษาคณะครุศาสตร์ ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๗.๑.๔, ๗.๑.๖, ๗.๑.๗, ๗.๑.๘ และข้อ ๗.๑.๑๐

๗.๒ คุณสมบัติของคฤหัสถ์ผู้สมัครเข้าศึกษา

๗.๒.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

๗.๒.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๒.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๒.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๗.๒.๕ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๒.๖ เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ เพื่อขอรับปริญญาตามเกณฑ์ที่สภาวิชาการกำหนด

๗.๒.๗ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

๗.๒.๘ ผู้เข้าศึกษาคณะครุศาสตร์ ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๗.๒.๔, ๗.๒.๕ และข้อ ๗.๒.๗

ข้อ ๘ มหาวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีในแต่ละปีการศึกษา

ข้อ ๙ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตเพื่อเข้าศึกษาในอีกสาขาวิชาหนึ่งได้ ทั้งนี้ ให้มีการโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาดังกล่าว และวิธีการที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด และต้องมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต และมีเวลาศึกษาอีกไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ

ข้อ ๑๐ การนับวันต่าง ๆ ตามข้อบังคับนี้ มหาวิทยาลัยจะประกาศให้ทราบเป็นปี ๆ ไป

หมวด ๒ การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๑๑ การจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยให้ใช้ระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๑ ภาคการศึกษาที่ ๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑๑.๒ ภาคการศึกษาที่ ๒ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

นอกจากนั้น จะจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ต่อจากภาคการศึกษาที่ ๒ อีก ๑ ภาคก็ได้ โดยมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ ภาคการศึกษาฤดูร้อนเป็นภาคการศึกษาที่ไม่บังคับ

ข้อ ๑๒ ระยะเวลาการศึกษาระดับปริญญาตรี

๑๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา รวมการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษา และการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นับเข้าในปีการศึกษาที่ ๕ ยกเว้นในกรณีข้อ ๙ ให้เป็นไปตามระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๓ หลักสูตรระดับปริญญาตรี ให้ศึกษารายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๔ การคิดหน่วยกิต

๑๔.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึก หรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๓ การฝึกงาน หรือฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๔.๔ การทำโครงการ หรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

ข้อ ๑๕ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยกำหนดหลักสูตร และจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องเรียน โดยต้องมีหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตร

ข้อ ๑๖ การเลือกและการขอเปลี่ยนสาขาวิชา หรือวิชาเอกให้เป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะ หรือวิทยาลัยที่จะออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์

ข้อ ๑๗ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยส่งชื่อรายวิชาที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียน

ภายหลังวันลงทะเบียนรายวิชาแล้วหากคณะ หรือวิทยาลัยจำเป็นต้องเปิดสอนรายวิชาใหม่เพิ่มขึ้นหรือไม่เปิดสอนรายวิชาใดที่ได้แจ้งไว้ก็ให้ดำเนินการได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และต้องแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๑๕ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ ให้สำนักทะเบียนและวัดผลออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ ซึ่งไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ในการรับนิสิตที่จะขอย้ายจากคณะ หรือวิทยาลัยต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย หรือโอนจากสถาบันการศึกษาอื่นโดยจะต้องมีเวลาการศึกษาต่อเนื่องในคณะ หรือวิทยาลัยที่เข้าศึกษาใหม่ไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต

ข้อ ๑๙ การเทียบฐานะชั้นปีที่ของนิสิตในมหาวิทยาลัยกำหนดจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนและสอบได้ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์พิจารณา และกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค

ข้อ ๒๐ สภาพนิสิตแบ่งออกได้ ดังนี้

๒๐.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐๐ ขึ้นไป

๒๐.๒ นิสิตสภาพรอพินิจ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐

การจำแนกสภาพนิสิตจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค ทั้งนี้ ยกเว้นนิสิตที่เข้าศึกษาเป็นปีแรก ซึ่งการจำแนกสภาพจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ ๒ นับแต่เริ่มเข้าศึกษา

สำนักทะเบียนและวัดผลจะต้องแจ้งสภาพรอพินิจให้นิสิตที่มีสภาพเช่นนั้น และอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตผู้นั้นทราบโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๒๑ การลาพัก และการขอกลับเข้าศึกษาต่อ นิสิตอาจยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อคนบติ หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๑.๑ ถูกเกณฑ์ หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๒๑.๒ ได้รับทุนการศึกษาระหว่างประเทศ หรือทุนอื่นใดที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควรสนับสนุน

๒๑.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งของแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อมหาวิทยาลัย

๒๑.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญ

ในกรณีที่นิสิตขอลาพักก่อนลงทะเบียนรายวิชา หรือก่อนเปิดภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคนบติ หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ตนสังกัดอย่างช้าภายใน ๗ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

และต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตไว้ หากไม่ปฏิบัติตามมหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

อนึ่ง ถ้านิสิตขอลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว หรือในระหว่างภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องโดยเร็วที่สุด และจะต้องมีเวลาศึกษาโดยสม่ำเสมอในระยะก่อนการยื่นคำร้องขอลาพัก หากรายวิชาใดนิตขาดเรียนเกินกว่าร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด ให้ถือว่าได้ผลการศึกษาระดับ F เฉพาะรายวิชานั้น และให้นำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๒๒ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิตสังกัดอนุมัติให้นิสิตลาพักได้ครั้งละไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ ถ้านิสิตยังมีความจำเป็นที่จะต้องขอลาพักต่อไปอีก ให้ยื่นคำร้องขอลาพักใหม่ตามวิธีการดังกล่าวแล้ว

นิสิตที่ได้รับอนุญาตให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษา เมื่อจะกลับเข้าศึกษาต่อ จะต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิตสังกัดก่อนวันเปิดภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน หากไม่ปฏิบัติตามจะไม่มีสิทธิลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่คณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นว่ามีเหตุสำคัญ และจำเป็นที่ทำให้ นิสิตผู้นั้นไม่สามารถยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาได้ทันตามกำหนด จะอนุมัติให้เป็นกรณีพิเศษก็ได้

ข้อ ๒๓ คณะหรือวิทยาลัยต้องแจ้งรายชื่อนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษา และรายชื่อนิสิตที่ขอกลับเข้าศึกษาต่อให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต การลงทะเบียน การเพิ่มและการถอนรายวิชา

ข้อ ๒๔ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๒๔.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อสำนักทะเบียนและวัดผลด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๔.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวัน ที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วัน หลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้น จะถือว่าสละสิทธิ์

ในกรณีที่ได้แจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบตามความในวรรคแรกแล้ว ต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเอง ยกเว้นในกรณีที่คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นว่ามีเหตุสุดวิสัยจึงอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนได้ ทั้งนี้ ต้องทำให้เสร็จเรียบร้อยภายใน ๗ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

๒๔.๓ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ ๒๕ การลงทะเบียนรายวิชา

๒๕.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาตามที่ประสงค์จะศึกษาตามรูปแบบ และหลักเกณฑ์ที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนด

๒๕.๒ ให้มีการลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษา และการลงทะเบียนทุกครั้ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๕.๓ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาด้วยตนเองตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม และส่วนที่ค้างชำระ (ถ้ามี) ให้เรียบร้อยจึงถือว่าการลงทะเบียนนั้นสมบูรณ์ และ นิสิตจะได้รับรายงานผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้วเท่านั้น

๒๕.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนรายวิชาหลังจากวันที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนดให้ถือ
ว่าลงทะเบียนซ้ำ ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มเป็นพิเศษตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งจะประกาศให้ทราบ
เป็นคราว ๆ ไป

๒๕.๕ นิสิตไม่ลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือ ๗
วันแรกของภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการ
ประจำวิทยาลัยให้ลงทะเบียนเรียนได้เป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ ระยะเวลาที่พ้นกำหนดนั้นต้องไม่เกิน ๗ วัน และ
ต้องชำระค่าธรรมเนียมตามข้อ ๒๕.๔

ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนรายวิชาเป็นกรณีพิเศษเช่นนี้ ถ้าเวลา
เรียนนับจากวันที่ลงทะเบียนรายวิชาเหลืออยู่ไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ของภาคการศึกษานั้นก็ให้มีสิทธิ์เข้าสอบใน
รายวิชาที่ได้ลงทะเบียนด้วย แต่ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่เหลือ

๒๕.๖ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติภาคใดภาคหนึ่ง
มหาวิทยาลัยเปิดทำการสอนจะต้องลาพักการศึกษาภายใต้เงื่อนไขที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๒๑ หากไม่ปฏิบัติตาม
มหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

๒๕.๗ ถ้าไม่เกินกำหนด ๒ ปีการศึกษาปกตินับจากวันที่มหาวิทยาลัยถอนชื่อนิสิต
ออกจากทะเบียนนิสิตตามข้อ ๒๑.๔ ข้อ ๒๕.๖ และข้อ ๕๘.๓.๑๓ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตผู้นั้นกลับเข้า
เป็นนิสิตใหม่ได้เมื่อมีเหตุอันสมควรโดยให้ถือระยะเวลานั้นเป็นระยะเวลาพักการศึกษา

ในกรณีเช่นนี้ นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมเสมือนเป็นผู้ลาพักการศึกษา รวมทั้ง
ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่ค้างชำระ (ถ้ามี) ด้วย

ข้อ ๒๖ จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้ มีดังนี้

๒๖.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ให้ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติได้ไม่น้อยกว่า
๙ หน่วยกิต และไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ส่วนในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้ลงทะเบียนรายวิชาได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต

๒๖.๒ นิสิตสภาพรอพินิจในภาคการศึกษาปกติ ให้ลงทะเบียนรายวิชาได้ไม่น้อยกว่า
๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต ส่วนภาคฤดูร้อนให้ลงทะเบียนรายวิชาไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

๒๖.๓ นิสิตพิเศษที่มหาวิทยาลัยอนุมัติรับเข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษให้ลงทะเบียน
รายวิชาตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๖.๔ หลักสูตรระดับปริญญาตรีให้สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อ ๑๒

ข้อ ๒๗ นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนรายวิชา นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๖ ต้องยื่น
คำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๒๘ การขอเพิ่ม หรือการขอลอนรายวิชา

๒๘.๑ การขอเพิ่มรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ
หรือภายใน ๗ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อนโดยได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๘.๒ การขอลอนรายวิชา ต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา
ภายในเงื่อนไข และให้มีผล ดังต่อไปนี้

๒๘.๒.๑ ถ้าขอลอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือ ๗ วัน
แรกของภาคการศึกษาฤดูร้อน หรือนิสิตที่ถูกสั่งพักการศึกษา รายวิชาที่ลอนนั้นจะไม่ปรากฏสัญลักษณ์ W ใน
ทะเบียน

๒๘.๒.๒ ถ้าขอลอนเมื่อพ้นกำหนด ๑๔ วันแรก แต่ยังคงอยู่ภายใน ๔๕ วันแรก
ของภาคการศึกษาปกติ หรือเมื่อพ้นกำหนด ๗ วันแรก แต่ยังคงอยู่ภายใน ๒๐ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อน

ถือว่านิสิตถอนตัวจากการศึกษารายวิชานั้น และจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชานั้น ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒๘.๒.๓ การขอลอนเมื่อพ้นกำหนด ตามข้อ ๒๘.๒.๒ นั้นจะกระทำมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติด้วยเหตุผลพิเศษ ในกรณีเช่นนี้ นิสิตจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ถอนนั้น

๒๘.๒.๔ นิสิตจะถอนรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนแล้วจนเหลือจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่า ๙ หน่วยกิตในภาคการศึกษาปกติไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย

ข้อ ๒๙ มหาวิทยาลัยจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งสิทธิ์การได้รับค่าธรรมเนียมคืนในบางกรณี ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

หมวด ๔

การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๓๐ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา

ข้อ ๓๑ การวัดผลการศึกษาอาจทำได้หลายวิธี ในระหว่างภาคการศึกษาจะมีการสอบทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ในภาคการศึกษานั้น ถ้ารายวิชาใดไม่มีการสอบให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยประกาศให้นิสิตทราบก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๓๒ นิสิตต้องมีเวลาศึกษาในแต่ละรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่ทำการศึกษาทั้งหมด ในภาคการศึกษานั้น จึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชานั้น ยกเว้นกรณีตามข้อ ๒๕.๕

นิสิตผู้ที่มีเวลาศึกษาในรายวิชาใดไม่ครบเกณฑ์กำหนดดังกล่าว และมีได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการวิทยาลัย จะได้รับระดับ F ในรายวิชานั้น และให้นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๓๓ การประเมินผลการศึกษา ระบบการประเมินผลการศึกษา

ระบบการประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้นให้มีผลการศึกษาระดับ (Grade) และค่าระดับ (Grade-point) ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very Good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ค่อนข้างพอใช้ (Quite Fair)	D+	๑.๕
อ่อน (Poor)	D	๑.๐
ตก (Failed)	F	๐

ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุด ที่ถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ คือระดับ D

ข้อ ๓๔ การให้ระดับ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓๔.๑ นิสิตเข้าสอบ และสอบตก

๓๔.๒ นิสิตขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

๓๔.๓ นิสิตไม่มีสิทธิ์เข้าสอบ ตามข้อ ๓๒

๓๔.๔ นิสิตขอถอนรายวิชาในกรณีอื่น นอกจากที่ไม่ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๔

๓๔.๕ นิสิตไม่แก้ผลการเรียนที่ไม่สมบูรณ์ (I) ตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในข้อ ๓๗ วรรค ๒

๓๔.๖ นิสิตกระทำผิดระเบียบการสอบไล่ และได้รับการตัดสินให้สอบตก

ข้อ ๓๕ นอกจากการวัดผลเป็นระดับตามข้อ ๓๓ แล้ว รายงานผลการเรียนอาจแสดงได้ด้วยสัญลักษณ์อื่นอีก ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
S (Satisfactory)	สอบได้ไม่กำหนดระดับ
U (Unsatisfactory)	สอบตกไม่กำหนดระดับ
W (Withdrawal)	ถอนรายวิชาที่ศึกษา
AU (Audit)	ศึกษาโดยไม่บันทึกหน่วยกิต

ข้อ ๓๖ ในการศึกษารายวิชาตามหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย หรือรายวิชา ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย อาจมีการวัดผลโดยไม่มีค่าระดับก็ได้ และให้แสดงผลการศึกษาโดยใช้สัญลักษณ์ S หรือ U

ข้อ ๓๗ การให้สัญลักษณ์ I สำหรับรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง ให้กระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓๗.๑ นิสิตไม่ส่งงานมอบหมาย หรือไม่เข้าทดสอบย่อยให้ครบเกณฑ์ตามกำหนดที่อาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้นสั่ง หรือดำเนินการในภาคการศึกษา

๓๗.๒ นิสิตป่วยไม่อาจกระทำการสอบระหว่างการสอบรายวิชานั้นโดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อมหาวิทยาลัย

๓๗.๓ นิสิตขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือด้วยเหตุสุดวิสัยบางประการซึ่งทำให้นิสิตนั้นยังปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำหรับรายวิชานั้นไม่สมบูรณ์ และอาจารย์ผู้สอนเห็นว่าไม่สมควรประเมินผลการศึกษาขั้นสุดท้ายของนิสิตผู้นั้น

ในกรณีดังกล่าว ตามข้อ ๓๗.๑, ๓๗.๒ และข้อ ๓๗.๓ นิสิตจะต้องทำการสอบ และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอนให้เรียบร้อยเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่สมบูรณ์อย่างช้าภายใน ๑๕ วัน หลังจากวันลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติถัดไป มิฉะนั้นสัญลักษณ์ I จะถูกปรับเป็น F ทันที

นิสิตที่ได้รับผลการศึกษาสมบูรณ์ตามเงื่อนไขในวรรคแรก จะได้รับระดับคะแนนไม่สูงกว่า C เว้นแต่ผลไม่สมบูรณ์ (I) นั้น เกิดเนื่องมาแต่เหตุสุดวิสัยอาจให้ระดับสูงกว่า C ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๓๘ การให้สัญลักษณ์ S จะให้เฉพาะรายวิชาซึ่งนิสิตสอบได้ และหลักสูตรระบุว่าเป็นรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ

ข้อ ๓๙ การให้สัญลักษณ์ U จะให้เฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบตก และหลักสูตรระบุว่าเป็นรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ ในกรณีนี้นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนใหม่จนกว่าจะสอบได้สัญลักษณ์ S

ข้อ ๔๐ การให้สัญลักษณ์ Au ให้กระทำเฉพาะรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ และแจ้งความ
จำนงในวันลงทะเบียนว่าจะเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต และไม่ประสงค์จะให้มีการวัดผล

ข้อ ๔๑ การให้สัญลักษณ์ W ให้กระทำเฉพาะรายวิชาในกรณีที่ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๒ และข้อ
๒๘.๒.๓

ข้อ ๔๒ นิสิตที่ผลการสอบในรายวิชาใดไม่ต่ำกว่าระดับ D ให้ถือว่าสอบได้รายวิชานั้น ยกเว้น
ในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดจะต้องสอบให้ได้สูงกว่าระดับ D

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรนิสิตจะต้องลงทะเบียนเรียนวิชานั้น
จนสอบได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคแรก

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาเลือกนิสิตอาจลงทะเบียนเรียนซ้ำ ในรายวิชานั้น หรือ
อาจลงทะเบียนเรียนวิชาอื่นแทนก็ได้

ข้อ ๔๓ การเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนน

๔๓.๑ รายวิชาที่จะขอเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ถ้าเป็นการเรียนซ้ำ
จะต้องเป็นรายวิชาที่ได้รับระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือ ๒.๐ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษา

๔๓.๒ ในแต่ละภาคการศึกษา นิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำได้โดยต้องลงทะเบียนรายวิชา
อื่น ๆ ในหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่นิสิตเรียนครบหน่วยกิตตามหลักสูตรปริญญาตรี
แล้ว แต่คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ ตามข้อ ๖๔.๑ สามารถเรียนซ้ำเฉพาะรายวิชาที่เรียนเพื่อยกระดับ
คะแนนได้

ข้อ ๔๔ การนับหน่วยกิตสะสมให้นับรวมเฉพาะ ของรายวิชาที่นิสิตสอบได้ตามเกณฑ์ข้อ ๓๘
และข้อ ๔๒ เท่านั้น

๔๔.๑ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นับจำนวนของ
หน่วยกิตของรายวิชานั้นไปคิดเป็นหน่วยกิตสะสมได้เพียงครั้งเดียว

๔๔.๒ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ระบุไว้ว่าเป็นวิชาที่เทียบเท่ากันให้นับ
หน่วยกิตเฉพาะรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งเท่านั้นเป็นหน่วยกิตสะสม

ข้อ ๔๕ ให้มีการประเมินผลการศึกษา เมื่อสิ้นการศึกษาทุกภาคโดยคำนวณหา “ค่าระดับ
เฉลี่ย” ของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้สำหรับภาคการศึกษานั้น คำนี้นเรียกว่า “ค่าระดับเฉลี่ยประจำ
ภาค” (SEMESTER GRADE POINT AVERAGE = SGPA) และให้คิดค่าระดับเฉลี่ยสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาค
การศึกษาตั้งแต่เริ่มเป็นนิสิตจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน คำนี้นเรียกว่า “ค่าระดับเฉลี่ยสะสม” (CUMMULATIVE
GRADE POINT AVERAGE = CUM GPA)

ข้อ ๔๖ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค (SGPA) คำนวณได้จากการนำผลบวกของผลคูณ
ระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้นตั้งแล้วหาร
ด้วยหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๔๗ การคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสม (CUM GPA) คำนวณได้จากการนำผลบวกของผลคูณ
ระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนไว้ทั้งหมดตั้งแล้วหารด้วย
จำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ได้ลงทะเบียนไว้ ไม่ว่ารายวิชานั้นจะซ้ำกัน หรือแทนกันก็ตาม

ข้อ ๔๘ รายวิชาที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I, S, W, Au จะไม่นำมาคำนวณหา
ค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๔๖ และข้อ ๔๗

ข้อ ๔๙ การหาค่าระดับเฉลี่ยให้คิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

หมวด ๕ การเตือนและการรอฟินิจ

ข้อ ๕๐ มหาวิทยาลัยจะนำผลการศึกษานิสิตแต่ละรายมาพิจารณาทุกภาคการศึกษา รวมทั้งภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน นิสิตจะต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงภาคการศึกษานั้น ๆ ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ มิฉะนั้น จะได้รับการเตือน หรืออยู่ในภาวะรอฟินิจในต้นภาคการศึกษาถัดไป หรือถูกถอนชื่อออกจากทะเบียน นิสิตแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕๑ ในภาคแรกที่ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย นิสิตผู้ใดได้ค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาค การศึกษานั้นต่ำกว่า ๑.๕๐ จะได้รับการเตือนจากมหาวิทยาลัยซึ่งไม่นับเป็นการเตือนตามข้อ ๕๓

ข้อ ๕๒ นิสิตต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมเมื่อสิ้น ๒ ภาคแรกที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่ต่ำ กว่า ๑.๗๕ มิฉะนั้น จะต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต

ข้อ ๕๓ หากได้รับการเตือน ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน โดยยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่เช่นเดิม ให้อยู่ในภาวะรอฟินิจในภาคการศึกษาถัดไป และให้บันทึกภาวะรอฟินิจนั้นลงในระเบียบ นิสิตด้วย

ข้อ ๕๔ ในภาคการศึกษาที่อยู่ในภาวะรอฟินิจหากนิสิตยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม เมื่อจบภาค การศึกษานั้นต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่อีก นิสิตผู้นั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต ยกเว้นกรณีตามข้อ ๕๕

ข้อ ๕๕ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕ แต่ไม่ถึง ๒.๐๐ ตามเกณฑ์สมบูรณ์ มหาวิทยาลัยอาจให้นิสิตผู้นั้นศึกษา ต่อไปตามที่เห็นสมควร โดยจะให้ศึกษาต่อในคณะเดิม หรือเปลี่ยนสาขาวิชา หรือย้ายโอนคณะสังกัดภายใต้ข้อ ๖๒.๑ และข้อ ๖๒.๕

ข้อ ๕๖ กรณีข้อ ๕๕ นิสิตจะต้องศึกษาให้ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงเกณฑ์ ๒.๐๐ ภายใน ระยะ ๓ ภาคการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสองเท่า (๘ ปี) สำหรับการศึกษาภาคปกติ นับแต่วันที่ขึ้น ทะเบียนเป็นนิสิต

ข้อ ๕๗ ภายใต้ข้อ ๕๖ การเปลี่ยนสาขาวิชาที่ดี การย้ายโอนคณะสังกัดที่ดี การพักการศึกษา กิจดี ไม่มีผลทำให้การเตือน และภาวะรอฟินิจเปลี่ยนแปลง

หมวด ๖ การพ้นสภาพนิสิตและวินัยของนิสิต

ข้อ ๕๘ นิสิตต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณี ดังต่อไปนี้

๕๘.๑ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและได้รับปริญญาตามข้อ ๖๔

๕๘.๒ ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยให้ลาออก

๕๘.๓ ถูกถอนชื่อออกจากมหาวิทยาลัย ในกรณีดังต่อไปนี้

๕๘.๓.๑ ไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาใดภาคการศึกษาหนึ่งตามข้อ ๒๕.๖

๕๘.๓.๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลา ๑ ภาคการศึกษาแล้ว ไม่ชำระค่าบำรุง มหาวิทยาลัยเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตภาคปกติ

๕๘.๓.๓ เมื่อตรวจพบว่าขาดคุณวุฒิ หรือคุณสมบัติตามข้อ ๗ อย่างใดอย่าง หนึ่งตามแต่กรณี

๕๘.๓.๔ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคในภาคการศึกษาแรก ของการเข้า
ศึกษาในมหาวิทยาลัย ต่ำกว่า ๑.๒๕ หรือสอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม ๒ ภาคการศึกษาแรกของการเข้าศึกษาใน
มหาวิทยาลัยต่ำกว่า ๑.๗๕

๕๘.๓.๕ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๓ ของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นต้น
ไปสอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๕๐

๕๘.๓.๖ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๗๕ เป็นเวลา ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน

๕๘.๓.๗ ไม่พ้นสภาพรอพินิจตามความในข้อ ๕๔

๕๘.๓.๘ สอบได้ไม่ครบตามหลักสูตรของแต่ละคณะ หรือได้ค่าระดับเฉลี่ย
สะสมตลอดหลักสูตรไม่ถึง ๒.๐๐ ภายในระยะเวลา ๒ เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๕๘.๓.๙ ทำการทุจริตอย่างร้ายแรงในการสอบ

๕๘.๓.๑๐ ไม่สามารถเลือกวิชาเอก - โท (ถ้ามี) ภายในระยะเวลาตาม
หลักเกณฑ์ที่แต่ละคณะกำหนดไว้ในหลักสูตร

๕๘.๓.๑๑ ถูกสั่งพักการศึกษารวมกันเกินกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๕๘.๓.๑๒ ประพฤติผิดอย่างร้ายแรง และได้รับการพิจารณาโทษให้พ้นสภาพ
การเป็นนิสิต

๕๘.๓.๑๓ โอนไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น

๕๘.๓.๑๔ มรณภาพ หรือตาย

ข้อ ๕๙ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตแล้ว หากกลับมาศึกษาใหม่อาจเทียบโอนรายวิชาที่เคย
ศึกษาในหลักสูตรที่ศึกษาใหม่อีกก็ได้ ทั้งนี้ การโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นการพ้นสภาพตามข้อ ๕๘.๓.๙ และข้อ ๕๘.๓.๑๒

ข้อ ๖๐ ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่น
ของมหาวิทยาลัยต้องได้รับการพิจารณาโทษกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

๖๐.๑ ภาคทัณฑ์

๖๐.๒ พักการศึกษา

๖๐.๓ พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๖๑ การลงโทษนิสิตที่กระทำผิดระเบียบการสอบในการสอบประจำภาค หรือการสอบ
ระหว่างภาคให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ร่วมกับ
กรรมการคุมสอบเป็นผู้พิจารณาว่าเป็นความผิดประเภททุจริต หรือส่อเจตนาทุจริต หรือเป็นความผิดอื่น

๖๑.๑ ถ้าเป็นความผิดประเภททุจริตให้ลงโทษนิสิตผู้กระทำผิด ดังต่อไปนี้

๖๑.๑.๑ ให้นิสิตผู้นั้นได้รับระดับ F ในรายวิชานั้น และ

๖๑.๑.๒ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่
นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ พิจารณาสั่งพักการศึกษาอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษาปกติ หรืออาจให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตได้
การพักการศึกษาของนิสิตผู้กระทำผิดนั้นให้เริ่มในภาคการศึกษาปกติถัดจาก
ภาคการศึกษาที่กระทำผิด และให้นับระยะเวลาที่ถูกสั่งพักการศึกษาเป็นระยะเวลาการศึกษาด้วย

๖๑.๒ ถ้าเป็นความผิดประเภทผิดระเบียบการสอบอย่างอื่นนอกเหนือจากข้อ
๖๑.๑ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาการลงโทษตามควรแก่
กรณีความผิด แต่จะต้องไม่เกินกว่าที่ระบุไว้ในข้อ ๖๑.๑.๑

ทั้งนี้ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตผู้กระทำผิดนั้นสังกัดอยู่ ดำเนินการลงโทษตามมติของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยแล้วแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบทันที

หมวด ๗ การย้ายโอนสังกัดและหน่วยกิต

ข้อ ๖๒ การย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยอาจทำได้ในกรณี ต่อไปนี้

๖๒.๑ นิสิตจะมีสิทธิ์ขอย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยที่ได้ศึกษาอยู่ไปอยู่ในสังกัดอีกคณะหนึ่งได้ต่อเมื่อได้ศึกษาในคณะ หรือวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษา ปกติไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพัก ถูกสั่งพัก หรือถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต และต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕

๖๒.๒ การขอย้ายโอนสังกัดคณะ หรือวิทยาลัยให้นิสิตผู้ประสงค์จะขอย้ายโอนสังกัด แสดงความจำเป็นเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมเหตุผลประกอบยื่นต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ต้นสังกัด อย่างช้า ๑๕ วัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดอยู่ส่งคำขอย้ายโอนพร้อม ข้อคิดเห็นประกอบไปยังคณะ หรือวิทยาลัย ที่นิสิตขอย้ายโอนไปสังกัดเพื่อศึกษานั้น

การจะอนุมัติหรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ หรือ คณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับอนุมัติให้ย้ายโอนสังกัดแล้วต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด

๖๒.๓ การย้ายโอนคณะ หรือวิทยาลัยต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนการลงทะเบียน รายวิชาเว้นแต่อธิการบดีจะประกาศ หรือสั่งการเป็นอย่างอื่น

๖๒.๔ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่รับย้าย โอนมีอำนาจพิจารณาเทียบรายวิชา และหน่วยกิตที่นิสิตผู้นั้นได้ศึกษาไว้แล้วเพื่อกำหนดเงื่อนไขการศึกษา และจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องศึกษาใหม่ในคณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอน

ให้คณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอนดำเนินการตามความในวรรคแรกให้เสร็จสิ้น และ แจ้งผลให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษานั้น ๆ

๖๒.๕ การนับระยะเวลาศึกษาตามข้อ ๕๖, ๕๘.๓ และข้อ ๖๔.๑ ให้นับระยะเวลา การศึกษาในคณะเดิมรวมด้วย

ข้อ ๖๓ สำหรับนิสิตที่ย้ายโอนคณะ หรือวิทยาลัยภายในมหาวิทยาลัยให้นำผลการศึกษารายวิชาต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาจากคณะ หรือวิทยาลัยเดิมมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมด้วย แม้รายวิชาที่นิสิตผู้ ย้ายโอนคณะได้ศึกษาจะไม่ตรงกับหลักสูตรของคณะ หรือวิทยาลัยที่สังกัดใหม่ก็ตาม สำหรับนิสิตที่โอนคณะ หรือวิทยาลัยมาจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นให้ทำการประเมินผล เฉพาะรายวิชาที่ได้ศึกษาใน มหาวิทยาลัยนี้เท่านั้น

ในกรณีนิสิต ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ต้นสังกัดให้ ลงทะเบียนเรียนบางรายวิชาในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ให้นำผลการศึกษาของรายวิชานั้น ๆ มาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยด้วย

หมวด ๘ การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๖๔ นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๖๔.๑ สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่าของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๖๔.๒ ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน และการปฏิบัติศาสนกิจ หรือการปฏิบัติงานบริการสังคม หรือการฝึกประสบการณ์การฝึกสอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖๔.๓ ไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย

ข้อ ๖๕ นิสิตที่จะได้รับปริญญาเกียรตินิยม ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๖๕.๑ เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

๖๕.๑.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ

๖๕.๑.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐

๖๕.๑.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือได้สัญลักษณ์ U

๖๕.๑.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน

๖๕.๑.๕ ไม่มีประวัติในระเบียบการศึกษาว่าเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่าง

ร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษา

๖๕.๒ เกียรตินิยมอันดับสอง

๖๕.๒.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ

๖๕.๒.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕

๖๕.๒.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า D หรือได้สัญลักษณ์ U

๖๕.๒.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน

๖๕.๒.๕ ไม่มีประวัติในระเบียบการศึกษาว่าเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่าง

ร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษา

ข้อ ๖๖ นิสิตที่โอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาไม่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยม

ข้อ ๖๗ นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย เพื่อขอสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นิสิตจะสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตร

ข้อ ๖๘ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและวัดผล เป็นผู้พิจารณาคำร้องของนิสิตเบื้องต้นแล้วเสนอต่อสภาวิชาการเพื่อพิจารณาเสนอ สภามหาวิทยาลัยอนุมัติปริญญา หรือปริญญาเกียรตินิยมต่อไป

ข้อ ๖๙ สภามหาวิทยาลัยจะพิจารณาอนุมัติปริญญาอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ข้อ ๗๐ มหาวิทยาลัยจัดให้มีพิธีประสาทปริญญาปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งจะประกาศกำหนดวันให้ทราบ เป็นปี ๆ ไป

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๗๑ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๑ ยังคงปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๐ และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

(พระธรรมปิฎก)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยรูปแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายนิสิตคฤหัสถ์
พ.ศ. ๒๕๔๓

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยรูปแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายนิสิตคฤหัสถ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยรูปแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายนิสิตคฤหัสถ์ พ.ศ. ๒๕๔๓"

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ คำว่า "นิสิตคฤหัสถ์" หมายถึง นิสิตชายและนิสิตหญิงของคณะและวิทยาลัยต่าง ๆ แต่ไม่รวมถึงบัณฑิตวิทยาลัย และนิสิตที่ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยหรือคณะเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๔ การแต่งกายของนิสิตชายในบางโอกาสตามคำสั่งมหาวิทยาลัย หรือคณะประกอบด้วย

๔.๑ เสื้อ กางเกงตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๔.๒ ถุงเท้าสีดำ

๔.๓ รองเท้าหุ้มส้นสีดำ

๔.๔ เข็มขัดสีดำ มีหัวเข็มขัดตราพระเกี้ยวด้านหลังมีธรรมจักร ตามแบบของมหาวิทยาลัย

๔.๕ เนคไทสีดำ มีเข็มสัญลักษณ์ ของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ การแต่งกายของนิสิตหญิงในบางโอกาสตามคำสั่งมหาวิทยาลัย หรือคณะประกอบด้วย

๕.๑ เสื้อ ทำด้วยผ้าสีขาวไม่มีลวดลาย มีความหนาพอสมควร ส่วนยาวของตัวเสื้อให้เลยสะเอวโดยให้กระโปรงทับไว้อย่างมิดชิดปกเสื้อแบบปกเจี๊ยกปลายแหลมผ่าอกตรงโดยตลอด ติดกระดุมมีรูปพระเกี้ยวด้านหลังมีธรรมจักร ๔ กระดุม ตามแบบของมหาวิทยาลัย มีสาบด้านหลังของเสื้อกึ่งกลางตัว ได้สาบทำจีบชนิดครึ่ง แขนเสื้อสั้นเหนือข้อศอก ปลายแขนมีผ้าอีกชั้นหนึ่งตลบขึ้น ส่วนที่ตลบกลับตรงท้องแขนให้แคบกว่าหลังแขน

๕.๒ เข็มสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยประดับที่อกเสื้อด้านขวา

๕.๓ เข็มขัดสีดำ มีหัวเข็มขัดตราพระเกี้ยวด้านหลังมีธรรมจักร ตามแบบของมหาวิทยาลัย

๕.๔ กระโปรงยาว ทำด้วยผ้าสีดำไม่มีลวดลาย แบบสุภาพเรียบร้อย

๕.๕ รองเท้า แบบสุภาพหุ้มส้น หรือมีสายรัดสีดำ

ข้อ ๖ การแต่งกายมาเรียนปกติของนิสิตชาย หรือนิสิตหญิง ให้แต่งกายตามข้อ ๔ หรือ ข้อ ๕ แล้วแต่กรณี หรือแต่งกายสุภาพตามแนวปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๗ ผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ จะถูกพิจารณาลงโทษทางวินัยนิต

ข้อ ๘ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓/ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน พ.ศ. ๒๕๔๑**

.....

เพื่อให้การศึกษาวชิราธรรมภาคปฏิบัติตามหลักสูตรปริยญาตรของนิสิต ชั้นปีที่หนึ่ง ชั้นปีที่สอง ชั้นปีที่สามและชั้นปีที่สี่ ทุกคณะของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙(๒)แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๕๔๑ จึงมีมติให้ออก ข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน พ.ศ. ๒๕๔๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน พุทธศักราช ๒๕๒๖ และระเบียบมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน พุทธศักราช ๒๕๒๖(ฉบับที่ ๒) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๓๔

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการโครงการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานประกอบด้วย

๑. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต	เป็นประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต	เป็นรองประธานกรรมการ
๓. คณบดีคณะพุทธศาสตร์	เป็นกรรมการ
๔. คณบดีคณะครุศาสตร์	เป็นกรรมการ
๕. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์	เป็นกรรมการ
๖. คณบดีคณะสังคมศาสตร์	เป็นกรรมการ
๗. ผู้แทนวิทยาเขตทุกวิทยาเขต	เป็นกรรมการ
๘. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมพระพุทธรูปและศิลปกรรม	เป็นกรรมการ
๙. หัวหน้าฝ่ายวิปัสสนาธุระ	เป็นกรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต	เป็นกรรมการและเลขานุการ
๑๑. หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมกิจการนิสิต	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) วางนโยบาย กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีเกี่ยวกับการฝึกภาคปฏิบัติ วิปัสสนากัมมัฏฐานการวัดผลและติดตามผลลัพธ์ของการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน
- (๒) บริหารโครงการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมี

ประสิทธิภาพ

(๓) กำหนด วัน เวลาสถานที่ ของการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน

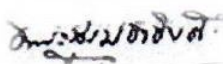
(๔) รายงานผลการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานต่อมหาวิทยาลัย

ข้อ ๖ นิสิตทุกชั้นทุกคณะทุกวิทยาลัยและทุกวิทยาเขตต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานอย่างน้อยสัปดาห์ติดต่อกัน

ข้อ ๗ ผู้ล่วงละเมิดข้อ ๖ ต้องปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานติดต่อกันอย่างน้อย สัปดาห์ตามสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๘ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ประกาศณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ พุทธศักราช ๒๕๔๖

เพื่อให้การปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพตามความในมาตรา๑๔(๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๖ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๖จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจพุทธศักราช ๒๕๔๖

ข้อ ๒ บรรดากฎระเบียบข้อบังคับข้อกำหนดคำสั่ง หรือประกาศอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจของผู้สำเร็จการศึกษา
หลักสูตรชั้นปริญญาตรีพุทธศักราช ๒๕๒๒

(๒) ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ ๒/๒๕๓๒ เรื่อง
การปฏิบัติงานของพระบัณฑิต

ข้อ ๔ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๕ ในข้อบังคับนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ

“นิสิตปฏิบัติศาสนกิจ” หมายความว่า พระภิกษุหรือสามเณรผู้ศึกษา

ครบตามหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตและกำลังปฏิบัติศาสนกิจ

“ศาสนกิจ” หมายความว่า การสนองงานในกิจ การคณะสงฆ์ และงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

หมวด ๒ คณะกรรมการการปฏิบัติศาสนกิจ

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการการปฏิบัติศาสนกิจคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ อธิการบดีหรือรองอธิการบดีที่อธิการบดีมอบหมาย

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ คณบดี

(๓) กรรมการผู้แทนสภาวิชาการจำนวน ๓ รูป/คน ซึ่งสภาวิชาการ คัดเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีและหรือผู้อำนวยการ

(๔) กรรมการผู้แทนสภาวิชาการประเภทคณาจารย์ ประจำคณะจำนวน ๔ คน ซึ่งสภาวิชาการ คัดเลือกตามสัดส่วนของแต่ละคณะ

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๓ รูป/คน ซึ่งสภาวิชาการแต่งตั้ง โดยแนะนำของอธิการบดี

(๖) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิตให้ประธานกรรมการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเลือกกรรมการที่เป็นพระภิกษุรูปหนึ่งเป็นรองประธานกรรมการ ประธานกรรมการอาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้า ฝ่ายปฏิบัติศาสนกิจและหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมกิจการนิสิตเป็น

ผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๘ คณะกรรมการตามข้อ ๗ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้วคณะกรรมการตามข้อ ๗ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) มรณภาพหรือตาย

(๒) ลาออก

(๓) ลาสิกขา

(๔) ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการประเภทนั้นๆ

กรณีที่กรรมการตามข้อ ๗ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้วให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่ากับวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน

ข้อ ๙ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายลักษณะการปฏิบัติศาสนกิจที่พึงประสงค์แผนงานหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติศาสนกิจ

(๒) วางระบบการนิเทศ ติดตามส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจทั้งด้านวิชาการและทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติศาสนกิจ

(๓) ควบคุม ดูแลและนำผลการปฏิบัติศาสนกิจ ไปใช้ ตามนโยบายแผนงานและวัตถุประสงค์

(๔) เรียกนิสิตและผู้เกี่ยวข้องมาชี้แจงต่อคณะกรรมการและเสนอข้อมูลการลงโทษแก่นิสิตผู้ละเมิดข้อบังคับ

(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลเพื่อทำการใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัย

หมวด ๓ การปฏิบัติศาสนกิจ

ข้อ ๑๐ การปฏิบัติศาสนกิจมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(๑) เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา

(๒) เพื่อการสนองงานในกิจการคณะสงฆ์

(๓) เพื่อพัฒนานิสิตให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์

(๔) เพื่อสงเคราะห์ประชาชน

(๕) เพื่อสนองนโยบายและงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๑ คุณสมบัติของนิสิตผู้ปฏิบัติศาสนกิจ

(๑) สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท้า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตรและมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ และต้องมีหนังสือรับรองจากกองทะเบียนและวัดผล

(๒) ต้องผ่านการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานครบตามข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๒ ระยะเวลาการปฏิบัติศาสนกิจ นิสิตต้องปฏิบัติศาสนกิจในเพศบรรพชิตเป็นเวลา ๒ ภาค การศึกษายกเว้นนิสิตชาวต่างประเทศไม่ต้องปฏิบัติศาสนกิจ

ข้อ ๑๓ สถานที่ปฏิบัติศาสนกิจ

(๑) นิสิตปฏิบัติศาสนกิจที่เป็นพระสังฆาธิการให้ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขออนุมัติจากมหาวิทยาลัย

(๒) นิสิตจะปฏิบัติศาสนกิจสถานที่ใด ให้เจ้าอาวาสหรือเจ้าสำนักที่นิสิตจะไปพักอาศัยอยู่ปฏิบัติศาสนกิจทำหนังสือขอตัวต่อมหาวิทยาลัย

(๓) ในกรณีที่ไปปฏิบัติศาสนกิจนอกวัดที่สังกัดจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าอาวาสหรือเจ้าสำนักที่นิสิตสังกัดเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๑๔ นิสิตปฏิบัติศาสนกิจจะต้องดำเนินการยื่นคำร้องขอปฏิบัติศาสนกิจต่อมหาวิทยาลัยเพื่อให้คณะกรรมการอนุมัติ ภายในวันที่ ๑๕ พฤษภาคมของปีการศึกษาครบตามหลักสูตร หากพ้นกำหนดถือว่าไม่ปฏิบัติศาสนกิจเว้นแต่มีเหตุจำเป็นและได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ

ข้อ ๑๕ ให้มหาวิทยาลัย แต่งตั้งบุคลากรของมหาวิทยาลัย หรือ บุคคลที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควรเป็นที่ปรึกษา นิสิตปฏิบัติศาสนกิจแต่ละรูป

ข้อ ๑๖ นิสิตปฏิบัติศาสนกิจต้องเข้ารับการปฐมนิเทศตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดถ้าไม่เข้ารับการปฐมนิเทศถือว่าไม่ปฏิบัติศาสนกิจเว้นแต่มีเหตุจำเป็นและได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ

ข้อ ๑๗ ในระหว่างที่ปฏิบัติศาสนกิจหากจำเป็นต้องย้ายสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจให้เจ้าอาวาส หรือเจ้าสำนัก ที่นิสิตจะย้ายไปปฏิบัติศาสนกิจสถานที่ใหม่ ทำหนังสือถึงเจ้าอาวาสหรือเจ้าสำนักที่นิสิตปฏิบัติศาสนกิจอยู่เดิมเพื่อขออนุญาต เมื่อได้รับอนุญาตแล้วให้นิสิตทำหนังสือขออนุมัติต่อคณะกรรมการ

ข้อ ๑๘ นิสิตปฏิบัติศาสนกิจต้องรายงานการปฏิบัติศาสนกิจต่อมหาวิทยาลัยอย่างน้อยภาคการศึกษาละ ๑ ครั้งตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๙ นิสิตปฏิบัติศาสนกิจต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมไม่ทำความเสื่อมเสียมาแก่พระพุทธศาสนาและมหาวิทยาลัย

ข้อ ๒๐ นิสิตปฏิบัติศาสนกิจต้องไม่ละทิ้งหน้าที่และต้องไม่รายงานการปฏิบัติศาสนกิจอันเป็นเท็จ

หมวดที่ ๔ บทกำหนดโทษ

ข้อ ๒๑ นิสิตปฏิบัติศาสนกิจละเมิดข้อบังคับมีโทษดังนี้

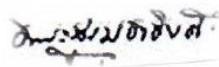
(๑) ว่ากล่าวตักเตือน

(๒) ภาคทัณฑ์

(๓) ไม่ได้รับหนังสือรับ รองผลการศึกษาและระดับ การให้ปริญญาตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป

(๔) ให้พ้นสภาพนิสิต

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๖

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการปฏิบัติงานบริการสังคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

เพื่อให้การปฏิบัติงานบริการสังคมของนิสิตคฤหัสถ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตที่เป็นพระภิกษุและสามเณร และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๕๖ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖ จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติงานบริการสังคม พุทธศักราช ๒๕๕๖"

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติงานบริการสังคม

"นิสิตปฏิบัติงานบริการสังคม" หมายความว่า นิสิตคฤหัสถ์ที่กำลังศึกษาตามหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และกำลังปฏิบัติงานบริการสังคม

"การปฏิบัติงานบริการสังคม" หมายความว่า การปฏิบัติงานด้วยการให้บริการแก่สังคมตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

หมวด ๒

คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติงานบริการสังคม

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ อธิการบดี หรือรองอธิการบดีที่อธิการบดีมอบหมาย

(๒) กรรมการโดยตำแหน่งได้แก่คณบดี

(๓) กรรมการผู้แทนสภาวิชาการจำนวน ๓ รูป ซึ่งสภาวิชาการคัดเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีหรือผู้อำนวยการ

(๔) กรรมการผู้แทนสภาวิชาการประเภทคณาจารย์ประจำคณะ จำนวน ๓ คน ซึ่งสภาวิชาการคัดเลือกตามสัดส่วนของแต่ละคณะ

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๔ รูปหรือคน ซึ่งสภาวิชาการแต่งตั้งโดยคำแนะนำของอธิการบดี

(๖) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต

ให้ประธานกรรมการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเลือกกรรมการที่เป็นพระภิกษุหนึ่งรูปเป็นรองประธานกรรมการ

ประธานกรรมการอาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายปฏิบัติศาสนกิจและหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมกิจการนิสิตเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๖ คณะกรรมการตามข้อ ๕ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว คณะกรรมการตามข้อ ๕ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) มรณภาพหรือตาย

(๒) ลาออก

(๓) พ้นสภาพตามวาระ

กรณีที่กรรมการตามข้อ ๕ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่ากับวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน

ข้อ ๗ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบาย ลักษณะ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานบริการสังคม กรอบ แนวทางและแผนงานการปฏิบัติงานบริการสังคม

(๒) วางระบบการนิเทศ ติดตาม ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานบริการสังคม ทั้งด้านวิชาการ และทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานบริการสังคม

(๓) ควบคุม ดูแล และนำผลการปฏิบัติงานบริการสังคม ไปใช้ตามนโยบาย แผนงาน และวัตถุประสงค์

(๔) เรียกนิสิตและผู้เกี่ยวข้องมาชี้แจงต่อคณะกรรมการ และเสนอข้อมูล การลงโทษ แก่นิสิตผู้ละเมิดข้อบังคับ

(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลเพื่อทำการใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัย

หมวด ๓
การปฏิบัติงานบริการสังคม

- ข้อ ๘ การปฏิบัติงานบริการสังคม มีวัตถุประสงค์ดังนี้
- (๑) เพื่อพัฒนานิสิตให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์
  - (๒) เพื่อสนองงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย
  - (๓) เพื่อสนองนโยบายของรัฐและคณะสงฆ์
  - (๔) เพื่อสงเคราะห์ประชาชน
- ข้อ ๙ คุณสมบัติของนิสิตที่จะปฏิบัติงานบริการสังคม
- (๑) นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ ๓ ขึ้นไป
  - (๒) ผลการศึกษามีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐
- ข้อ ๑๐ นิสิตต้องปฏิบัติงานบริการสังคม เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ชั่วโมง ยกเว้นนิสิตชาวต่างประเทศไม่ต้องปฏิบัติงานบริการสังคม
- ข้อ ๑๑ นิสิตที่จะปฏิบัติงานบริการสังคม ณ สถานที่ใด ต้องยื่นคำร้องการบริการสังคมตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ ๑๒ นิสิตที่จะปฏิบัติงานบริการสังคมต้องเข้ารับการปฐมนิเทศตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ ๑๓ ในระหว่างปฏิบัติงานบริการสังคม หากจำเป็นจะต้องย้ายสถานที่ปฏิบัติงานบริการสังคม จะต้องดำเนินการขออนุมัติตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ ๑๔ การรายงานผลการปฏิบัติงานบริการสังคม
- (๑) นิสิตต้องรายงานผลการปฏิบัติงานบริการสังคม ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา โดยสม่ำเสมอ ตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด
  - (๒) เมื่อปฏิบัติงานบริการสังคมครบ ๒๐๐ ชั่วโมง ต้องรายงานผลการปฏิบัติงานบริการสังคมตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ ๑๕ ให้มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณาจารย์ประจำเป็นอาจารย์ที่ปรึกษานิสิตปฏิบัติงานบริการสังคมแต่ละคน

หมวด ๔
บทกำหนดโทษ

- ข้อ ๑๖ มหาวิทยาลัยจะไม่อนุมัติปริญญา เป็นเวลา ๒ ปี แก่นิสิตผู้ละเมิดข้อบังคับต่อไปนี้
- (๑) ไม่ปฏิบัติงานบริการสังคม
  - (๒) ละทิ้งการปฏิบัติงานบริการสังคม
  - (๓) ไม่รายงานผล หรือรายงานผลอันเป็นเท็จ

ข้อ ๑๗ นิสิตปฏิบัติงานบริการสังคม หากปฏิบัติตนไม่เหมาะสมอันอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย เมื่อคณะกรรมการสอบสวนแล้วมีความผิด จะถูกพิจารณาลงโทษตามควรแก่การดังนี้

- (๑) ว่ากล่าวตักเตือน
- (๒) ภาคทัณฑ์
- (๓) ระงับการให้ปริญญา ตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป
- (๔) ให้พ้นสภาพนิสิต

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๖

อธิการบดี
(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาวชิราลงกรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราลงกรณ

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยหอพักนิสิต พุทธศักราช ๒๕๕๒

โดยที่เป็นการสมควรให้มีวิธีการบริหารจัดการเกี่ยวกับหอพักนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยหอพักนิสิต พุทธศักราช ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ข้อกำหนด กฎ ระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดของมหาวิทยาลัย ซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการหอพักนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“หอพัก” หมายถึง หอพักนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

“ผู้กำกับหอพัก” หมายถึง บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ดูแลหอพักนิสิต

“เจ้าหน้าที่ประจำหอพัก” หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ดูแลนิสิตให้ปฏิบัติตามข้อบังคับ กฎ ระเบียบ และประกาศมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับหอพักนิสิต

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

หมวดที่ ๒

การดำเนินงาน

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการหอพักคณะหนึ่ง ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้ง ประกอบด้วย

(๑) รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป เป็นรองประธานกรรมการ

- (๓) ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต เป็นกรรมการ
  - (๔) คณบดีทุกคณะ เป็นกรรมการ
  - (๕) ผู้แทนคณาจารย์ประจำคณะ คณะละ ๑ รูปหรือคน เป็นกรรมการ
  - (๖) หัวหน้าฝ่ายอาคารสถานที่และยานพาหนะ เป็นกรรมการ
  - (๗) ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต เป็นกรรมการและเลขานุการ
  - (๘) หัวหน้าฝ่ายกิจการนิสิต เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการหอพักนิสิต มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้
- (๑) ออกประกาศหรือคำสั่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหอพัก
  - (๒) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือบุคคลอื่นใดซึ่งอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ
  - (๓) พิจารณาลงโทษนิสิตที่ฝ่าฝืนข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศของมหาวิทยาลัย
  - (๔) รายงานการกระทำผิดและผลการพิจารณาลงโทษนิสิต ที่ฝ่าฝืน ข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศเกี่ยวกับหอพักต่ออธิการบดี หรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย
  - (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย
- ข้อ ๘ ให้ผู้กำกับหอพักนิสิตมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
- (๑) ปกครอง ควบคุม ดูแล นิสิต และเจ้าหน้าที่ประจำหอพัก ให้เป็นไปตามข้อบังคับ คำสั่ง กฎ ระเบียบ และประกาศมหาวิทยาลัย
  - (๒) เรียกนิสิตที่ฝ่าฝืนข้อบังคับ กฎ ระเบียบ คำสั่ง และประกาศของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับหอพัก เข้ามาชี้แจงต่อคณะกรรมการ
  - (๓) เสนอพิจารณาลงโทษนิสิต ที่ฝ่าฝืน ข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศของมหาวิทยาลัย
  - (๔) รายงานการกระทำผิดและการพิจารณาโทษของนิสิตที่ฝ่าฝืนข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศเกี่ยวกับหอพักต่อคณะกรรมการ
  - (๕) พิจารณาคุณสมบัติผู้เข้าอยู่หอพัก การเข้าและออกจากหอพัก ตามข้อบังคับ กฎ ระเบียบ คำสั่งและประกาศของมหาวิทยาลัย
  - (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวดที่ ๓

คุณสมบัติของผู้อยู่หอพัก

- ข้อ ๙ มีสถานภาพเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ข้อ ๑๐ นิสิตที่มีคุณสมบัติต้องห้ามดังต่อไปนี้ไม่มีสิทธิ์เข้าพักหอพัก
- (๑) ผู้เป็นโรคติดต่อ
  - (๒) ผู้อยู่ในระหว่างที่มหาวิทยาลัยสั่งพักการศึกษาหรือได้รับอนุญาตให้ลาพักการศึกษา
  - (๓) ผู้ฝ่าฝืนข้อบังคับ และประกาศมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับหอพัก และถูกลงโทษให้ออกจากหอพัก
  - (๔) ผู้เสพสิ่งเสพติดให้โทษ

- (๕) นิสิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว
- (๖) ผู้ไม่ใช่ นิสิตของมหาวิทยาลัย

หมวดที่ ๔ การเข้าและออกจากหอพัก

ข้อ ๑๑ มหาวิทยาลัยจัดหอพักให้นิสิตทุกระดับเข้าพักอาศัยทุกภาคการศึกษา ตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๒ นิสิตที่ประสงค์จะเข้าพัก จะต้องยื่นคำร้องตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๓ การกำหนดวัน เวลา การเข้าและออกหอพักของนิสิต ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการ

ข้อ ๑๔ นิสิตต้องเข้าพักในหอพักที่ผู้กำกับหอพักจัดให้เท่านั้น จะแลกเปลี่ยนห้องพัก จะโอนสิทธิ์ให้ผู้อื่น หรือจะย้ายหอพัก ต้องได้รับอนุญาตจากผู้กำกับหรือเจ้าหน้าที่ประจำหอพักเท่านั้น

ข้อ ๑๕ นิสิตที่พักในหอพัก เมื่อปิดภาคการศึกษาแล้ว จะต้องคืนกุญแจห้องพักและหรือวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญของหอพักให้แก่ผู้กำกับหอพัก ตามวัน เวลาที่กำหนด

หมวด ๕ ข้อปฏิบัติในหอพัก

ข้อ ๑๖ ต้องปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ข้อบังคับ ข้อกำหนด กฎ ระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับหอพักนิสิต

ข้อ ๑๗ ต้องทำวัตรสวดมนต์ และเจริญจิตภาวนา ตามสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๘ ต้องประพฤติตนอยู่ในสมณสาธูป และหรือความเป็นสุภาพชน

ข้อ ๑๙ ต้องรักษาความสะอาดภายในห้องพักและบริเวณหอพัก

ข้อ ๒๐ ต้องรักษาความสามัคคีของหมู่คณะ

ข้อ ๒๑ ต้องนุ่มนวลใจให้เป็นปริมนทล และหรือแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเมื่อออกจากหอพัก

ข้อ ๒๒ ต้องแสดงบัตรประจำตัวนิสิตทุกครั้ง เมื่อย้ายเข้าย้ายออกจากหอพัก

ข้อ ๒๓ ต้องติดบัตรประจำตัวนิสิตไว้ที่หน้าอกทุกครั้ง เมื่อเข้าออกหอพัก

ข้อ ๒๔ ต้องเชื่อฟังผู้กำกับหอพัก และเจ้าหน้าที่ที่ว่ากล่าวตักเตือนตามหน้าที่

ข้อ ๒๕ ต้องปิดน้ำ ไฟฟ้าทุกครั้งเมื่อเลิกใช้

ข้อ ๒๖ ต้องไม่นำทรัพย์สินอันมีค่าไว้ในหอพัก หากมีการสูญหายเกิดขึ้นมหาวิทยาลัยจะไม่รับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น

ข้อ ๒๗ ข้อห้ามการเข้าพักในหอพักให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการ

หมวด ๖ บทลงโทษ

ข้อ ๒๘ นิสิตผู้ฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ให้คณะกรรมการพิจารณาลงโทษดังต่อไปนี้

- (๑) ตักเตือนด้วยวาจา หรือทำเป็นลายลักษณ์อักษร

(๒) ภาคทัณฑ์

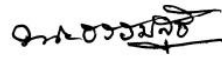
(๓) ให้ออกจากหอพัก

ข้อ ๒๙ นิสิตที่พักหรือถูกให้ออกจากหอพัก หากทำวัสดุ ครุภัณฑ์หรืออุปกรณ์อื่นใดเสียหาย ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายตามจำนวนเงินที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๓๐ นิสิต เมื่อถูกลงโทษ หากเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคณะกรรมการ ให้ยื่นคำร้องขออุทธรณ์ต่ออธิการบดีภายใน ๗ วัน นับจากวันที่ถูกลงโทษ

ข้อ ๓๑ ให้อธิการบดีมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด และคำวินิจฉัยของอธิการบดีถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง ค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘

เพื่อให้การบริหารจัดการและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยมีความเหมาะสม สอดคล้องกับภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบันและค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตที่เพิ่มสูงขึ้น จึงสมควรปรับปรุงค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้เหมาะสม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สิน ในคราวประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง ค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง ค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง ค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งประกาศก่อนหน้านี้นี้ เมื่อนิสิตที่เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๕๙ พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๓ บรรดาคำสั่งหรือประกาศอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน ทั้งนี้ ไม่ให้ใช้บังคับกับนิสิตที่เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๕๙

ข้อ ๔ ให้ประกาศนี้มีผลใช้บังคับสำหรับผู้ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ข้อ ๕ ค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับปริญญาตรีให้เป็นไปตามตารางต่อไปนี้

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
๑. ค่าธรรมเนียมการศึกษาประเภท ก (ตลอดหลักสูตร)	
๑.๑ ค่าขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตใหม่	๓๐๐
๑.๒ ค่าบัตรประจำตัวนิสิต (ต่อครั้ง)	๑๕๐
๑.๓ ค่าขึ้นทะเบียนรับปริญญาพร้อมเอกสาร	๑,๕๐๐
๑.๔ ค่าบำรุงสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดหลักสูตร	๑,๐๐๐
๑.๕ ค่ากิจกรรมนอกสถานที่ (ปฏิบัติการศาสนกิจ)	๕๐๐
๒. ค่าธรรมเนียมการศึกษาประเภท ข (รายปีการศึกษา)	
๒.๑ ค่าบำรุงกิจกรรมปฏิบัติธรรม	๑๕๐
๒.๒ ค่าประกันอุบัติเหตุ	๒๐๐
๓. ค่าธรรมเนียมการศึกษาประเภท ค (รายภาคการศึกษา)	
๓.๑ ค่าบำรุงการศึกษา	
๓.๑.๑ นิสิตบรรพชิต	๒,๐๐๐
๓.๑.๒ นิสิตคฤหัสถ์	๓,๐๐๐

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
๓.๒ ค่าบำรุงห้องสมุด	๒๐๐
๓.๓ ค่าบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ	๓๐๐
๓.๔ ค่าบำรุงห้องพยาบาล	๕๐
หรือ ค่าบำรุงสถานพยาบาล	๑๐๐
(เรียกเก็บอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วแต่ประเภทสถานพยาบาลที่มี)	
๓.๕ ค่านิตยสาร วารสารและสิ่งพิมพ์	๑๐๐
๓.๖ ค่าบำรุงกิจกรรมนิสิต	๓๐๐
๔. ค่าธรรมเนียมการศึกษาประเภท ง ค่าลงทะเบียนรายวิชา ค่าโอนและค่าเทียบโอนผลการศึกษา	
๔.๑ หลักสูตรภาษาไทย	
๔.๑.๑ บรรพชิต หน่วยกิตละ	๕๐
๔.๑.๒ คฤหัสถ์ หน่วยกิตละ	๑๐๐
๔.๑.๓ การลงทะเบียนเรียนซ่อมเสริมและภาคฤดูร้อน สำหรับนิสิตทุกรูปหรือคน หน่วยกิตละ	๕๐๐
๔.๒ หลักสูตรนานาชาติ	
๔.๒.๑ บรรพชิต หน่วยกิตละ	๓๐๐
๔.๒.๒ คฤหัสถ์ หน่วยกิตละ	๔๐๐
๔.๒.๓ การลงทะเบียนเรียนซ่อมเสริมและภาคฤดูร้อน สำหรับนิสิตทุกรูปหรือคน หน่วยกิตละ	๒,๐๐๐
๔.๓ การฝึกงานภาคปฏิบัติ หน่วยกิตละ	๕๐๐
๕. ค่าธรรมเนียมการศึกษาประเภท จ (เฉพาะรายการที่เกิด)	
๕.๑ ค่ารักษาสถานภาพนิสิต ภาคการศึกษาละ	๕๐๐
๕.๒ ค่าใบแสดงผลการศึกษา ภาษาไทยหรืออังกฤษ ฉบับละ	๒๕๐
๕.๓ ค่ารับรองเอกสารเพื่อการศึกษาต่อต่างประเทศ ฉบับละ	๑,๐๐๐
๕.๔ ค่าธรรมเนียมการย้ายโอนสังกัด คณะหรือวิทยาลัย	๒,๕๐๐
๕.๕ ค่าหนังสือรับรองอื่น ๆ ภาษาไทย ฉบับละ	๒๕๐
ภาษาอังกฤษ ฉบับละ	๕๐๐
๕.๖ ค่าคืนสภาพนิสิตหลังจากครบกำหนดรักษาสถานภาพนิสิต	๕๐๐
๕.๗ ค่าปรับการลงทะเบียนเรียนหลังกำหนด วันละ	๕๐
ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๔๕ วัน นับจากวันครบกำหนดวันลงทะเบียนล่าช้า	
๕.๘ ค่าบัตรอื่น ๆ เช่น บัตรประจำตัวชั่วคราวในการสอบ (ครึ่งละ)	๕๐
๕.๙ ค่าสอบวัดระดับความรู้ภาษาที่สอง (ครึ่งละ)	๒,๐๐๐
๕.๑๐ ค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าเทียบโอน กรณีที่ต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามมหาวิทยาลัยกำหนด ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี เหม่าจ่ายรายละเอียด	๕,๐๐๐

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
๖. ค่าธรรมเนียมเปลี่ยนสถานภาพความเป็นบัณฑิตจากบรรพชิตเป็นคฤหัสถ์ ก่อนเข้าร่วมพิธีประสาทปริญญา	๕๐,๐๐๐

ข้อ ๖ มหาวิทยาลัยจะไม่คืนเงินค่าลงทะเบียนรายวิชาให้นิสิตที่ขอลอนการลงทะเบียนภายหลังจากนิสิตผู้นั้นได้ลงทะเบียนเรียบร้อยแล้ว ในทุกกรณี

ข้อ ๗ กรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นพิเศษ อธิการบดีจะอนุญาตให้เก็บค่าธรรมเนียมซึ่งไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ได้ ทั้งนี้ อาจขอความเห็นของคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินเพื่อประกอบการพิจารณา

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(พระพรหมบัณฑิต)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง การศึกษาสำหรับชาวต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๒

เพื่อให้การจัดการศึกษาสำหรับชาวต่างประเทศที่จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ (๙) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง การศึกษาสำหรับชาวต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การรับสมัครชาวต่างประเทศเข้าศึกษาให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๒ ในแต่ละปีการศึกษาก่อนที่จะรับสมัครชาวต่างประเทศเข้าศึกษาให้กองทะเบียนและวัดผล สำนักงานอธิการบดี ประสานงานไปยังแต่ละคณะเพื่อขอรับทราบจำนวนชาวต่างประเทศที่แต่ละคณะจะรับเข้าศึกษา ส่วนในวิทยาเขตหรือวิทยาลัยสงฆ์ให้กำหนดจำนวนชาวต่างประเทศที่จะรับเข้าศึกษาตามจำนวนที่เหมาะสม

ข้อ ๓ ชาวต่างประเทศผู้ประสงค์จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยให้สมัครเข้าศึกษาด้วยตนเองหรือส่งผู้แทนมาสมัคร หรือสมัครโดยวิธีตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดโดยในส่วนกลางสมัครที่กองทะเบียนและวัดผล สำนักงานอธิการบดี

วิทยาเขตหรือวิทยาลัยสงฆ์ให้สมัครตามที่วิทยาเขตหรือวิทยาลัยสงฆ์กำหนด

ผู้ประสงค์ที่จะเข้าศึกษาต้องยื่นเอกสารประกอบการสมัคร ดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาปริญญาบัตร หรือวุฒิบัตร หรือเอกสารอื่นใดที่แสดงการสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือระดับอุดมศึกษา จำนวน ๓ ชุด

(๒) ใบแสดงผลการศึกษา (Transcript) จำนวน ๓ ชุด

(๓) เอกสารแสดงสถานะของผู้สมัคร สำเนาพาสปอร์ตที่แสดงวันเวลาออก วันหมดอายุ และสถานที่ออกพาสปอร์ต ใบสุทธิ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือเอกสารอื่นใดที่แสดงสถานะของประชาชนในประเทศนั้นๆ จำนวน ๓ ชุด

สำเนาเอกสารตามข้อ (๑) (๒) และ (๓) ที่ยื่นเพื่อพิจารณาเข้าศึกษาต้องผ่านการรับรองจากสถานทูตหรือสถานกงสุลของประเทศนั้น ๆ หรือสถานศึกษาที่จบ โดยแปลเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งรับรองโดยสถาบันที่สำเร็จการศึกษา

ข้อ ๔ เมื่อกองทะเบียนและวัดผล รับสมัครชาวต่างประเทศผู้ประสงค์จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแล้ว ให้ส่งมอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังกองวิเทศสัมพันธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักฐานของผู้สมัครและรับรองให้เข้าศึกษาได้

ข้อ ๕ ให้กองวิเทศสัมพันธ์ ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักฐานการสมัครเข้าศึกษาของชาวต่างประเทศแล้วแจ้งผลการตรวจสอบไปให้กองทะเบียนและวัดผล ภายใน ๑๕ วัน นับจากวันรับเอกสารหลักฐาน และให้กองวิเทศสัมพันธ์ ดำเนินการออกเอกสารรับรองการมีสิทธิ์เข้าศึกษา

วิทยาเขตหรือวิทยาลัยสงฆ์ให้ดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานและออกเอกสารรับรองการมีสิทธิ์เข้าศึกษาให้ชัดเจน

ข้อ ๖ ให้กองทะเบียนและวัดผลจัดทดสอบความรู้ชาวต่างประเทศ ผู้สมัครชาวต่างประเทศสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรภาคภาษาใด ต้องผ่านการทดสอบความรู้ภาษานั้น โดยให้สอบผ่านเกณฑ์การทดสอบจึงจะรับเข้าศึกษา

ชาวต่างประเทศที่เข้าศึกษาหลักสูตรภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษต้องผ่านการทดสอบความรู้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ในกรณีที่ไม่ผ่านการทดสอบต้องเข้าศึกษาภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษเพิ่มเติมตามหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยจัดให้ แต่ต้องผ่านเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๗ ให้วิทยาเขตหรือวิทยาลัยสงฆ์ส่งข้อมูลนิสิตชาวต่างประเทศ ให้กองวิเทศสัมพันธ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลภายใน ๑๕ วัน หลังจากเปิดการศึกษาแล้ว

ข้อ ๘ ให้มีที่ปรึกษานิสิตชาวต่างประเทศ (Foreign Student Advisor) ในระดับต่างๆ ดังนี้

(๑) ให้รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ เป็นที่ปรึกษานิสิตต่างประเทศระดับมหาวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่ดูแลการศึกษาเล่าเรียนของนิสิตต่างประเทศทั้งหมดในมหาวิทยาลัยให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๒) ให้คณะหรือวิทยาลัยแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลที่เป็นคณาจารย์ประจำของคณะหรือวิทยาลัยเป็นที่ปรึกษานิสิตต่างประเทศของคณะหรือวิทยาลัย มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและควบคุมดูแลการศึกษาเล่าเรียนของนิสิตต่างประเทศในสังกัด

ข้อ ๙ การขอรับเอกสารสำหรับนิสิตชาวต่างประเทศที่จะนำไปยื่นต่ออายุการพำนักอยู่ในประเทศให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในส่วนกลาง ให้ยื่นคำร้องตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนดที่กองวิเทศสัมพันธ์ และให้อธิการบดี หรือรองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ลงนามในเอกสาร

(๒) ในวิทยาเขตหรือวิทยาลัยสงฆ์ ให้ยื่นคำร้องตามแบบที่วิทยาเขตหรือวิทยาลัยสงฆ์กำหนด และให้อธิการบดีประจำวิทยาเขต หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์แล้วแต่กรณีเป็นผู้ลงนามในเอกสาร

การดำเนินการขอรับเอกสารดังกล่าว ต้องดำเนินการก่อนวันหมดอายุการพำนักอยู่ในประเทศไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

ข้อ ๑๐ ในส่วนกลาง วิทยาเขตหรือวิทยาลัยสงฆ์ แล้วแต่กรณี ให้ส่งเสริมนิสิตชาวต่างประเทศของแต่ละประเทศให้จัดตั้งชมรมนิสิตชาวต่างประเทศของตนเพื่อช่วยเหลือมหาวิทยาลัยในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักฐานทางการศึกษาและให้คำปรึกษาแก่มหาวิทยาลัยในการดูแลการศึกษาเล่าเรียนของนิสิตชาวต่างประเทศ

ข้อ ๑๑ การใดที่มีได้กำหนดไว้ในประกาศนี้ ที่จะต้องปฏิบัติให้เกิดความเรียบร้อยดีงามในการศึกษาของนิสิตชาวต่างประเทศเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ให้รองอธิการบดีฝ่ายกิจการ

ต่างประเทศหรือรองอธิการบดีประจำวิทยาเขตนำเสนออธิการบดีเพื่อพิจารณาสั่งการและการ
วินิจฉัยของอธิการบดีให้ถือเป็นที่สุด

ข้อ ๑๒ การดำเนินการสำหรับนิสิตชาวต่างประเทศใด ๆ ที่ดำเนินการมาแล้วก่อนที่จะออก
ประกาศนี้ ให้เป็นไปตามนั้น

ข้อ ๑๓ ให้ใช้ประกาศนี้ สำหรับการศึกษาชาวต่างประเทศ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๒ เป็นต้น
ไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

(พระธรรมโกศาจารย์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง หลักเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนในรายวิชาระดับปริญญาตรี
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์

เพื่อให้การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชาระดับปริญญาตรีของนิสิต
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นไปด้วย
ความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในการประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ เมื่อวันที่
พฤหัสบดีที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงกำหนดหลักเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนใน
รายวิชาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย โดยการให้ระดับคะแนน (เกรด) เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ดังนี้

ระดับ	A	ช่วงคะแนน	๘๐ ขึ้นไป
ระดับ	B+	ช่วงคะแนน	๗๕ - ๗๙
ระดับ	B	ช่วงคะแนน	๗๐ - ๗๔
ระดับ	C+	ช่วงคะแนน	๖๕ - ๖๙
ระดับ	C	ช่วงคะแนน	๖๐ - ๖๔
ระดับ	D+	ช่วงคะแนน	๕๕ - ๕๙
ระดับ	D	ช่วงคะแนน	๕๐ - ๕๔
ระดับ	F	ช่วงคะแนน	ต่ำกว่า ๕๐

ทั้งนี้ ให้เริ่มใช้เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ภาคการศึกษาที่ ๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(พระพรหมบัณฑิต)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติปรับปรุงหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความ
เรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

“สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติปรับปรุงหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)”

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(พระธรรมปัญญาคี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติปรับปรุงหมวดวิชาพระพุทธศาสนา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความ
เรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔
กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงออกประกาศไว้ต่อไปนี้

“สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติปรับปรุงหมวดวิชา
พระพุทธศาสนา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

(พระธรรมปัญญาบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
ประวัติอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

*****

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว), ดร.

ส่วนที่ ๑ ประวัติบุคลากร

ชื่อ พระครูวินัยธรสุริยา นามสกุล คงคาไหว อายุ ๓๖ ปี

เกิดวันที่ ๑๔ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๘

รหัสบัตรประจำตัวประชาชน ๑ ๘๐๐๗ ๐๐๐๓๓ XX X

ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัด วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ ๒ วุฒิการศึกษาและการได้รับการแต่งตั้ง

ที่	คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
๑	ปร.ด. (ปรัชญาและศาสนา)	๒๕๖๑	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
๒	น.ม.(นิติศาสตรมหาบัณฑิต)	๒๕๖๓	มหาวิทยาลัยปทุมธานี
๓	พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๗	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	น.บ.(นิติศาสตร์)	๒๕๖๑	มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา
๕	พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)	๒๕๕๓	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๓ ประสบการณ์ทำงาน

๓.๑ ประสบการณ์การสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	กฎหมายทั่วไป	มจร.นครศรีธรรมราช (สาขาพุทธศาสตร์, รัฐศาสตร์, ครุศาสตร์)
๒	กฎหมายอาญา	มจร.นครศรีธรรมราช(สาขารัฐศาสตร์)
๓	การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย	มจร.นครศรีธรรมราช(สาขารัฐศาสตร์)
๔	เหตุการณ์ปัจจุบันในการเมืองไทย	มจร.นครศรีธรรมราช(สาขารัฐศาสตร์)
๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	มจร.นครศรีธรรมราช (สาขาพุทธศาสตร์)
๖	การจัดการศึกษาของคณะสงฆ์๓*	มจร.นครศรีธรรมราช (สาขาพุทธศาสตร์)
๗	สัมมนาพระพุทธศาสนา๓*	มจร.นครศรีธรรมราช (สาขาพุทธศาสตร์)
๘	พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน	มจร.นครศรีธรรมราช (สาขาพุทธศาสตร์)
๙	ศาสนาทั่วไป	มจร.นครศรีธรรมราช (สาขาพุทธศาสตร์, รัฐศาสตร์, ครุศาสตร์)
๑๐	การพัฒนาระบบราชการไทย	มจร.นครศรีธรรมราช(สาขารัฐศาสตร์)
๑๑	ชีวิตที่ดี ๙๕๐-๑๐๒ section ๐๑	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

๓.๒ ประสพการณ์การสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร ED ๔๑๒๐๗	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช
๒	ภาวะผู้นำแนวพุทธกับการพัฒนาสังคม	มจร.นครศรีธรรมราช (สาขาพัฒนาสังคม)

๓.๓ ประสพการณ์การสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	จริยศาสตร์การพัฒนา	มจร.นครศรีธรรมราช (สาขาพัฒนาสังคม)

ส่วนที่ ๔ ผลงานทางวิชาการ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ปัจจุบัน)

๔.๑ งานวิจัย

PhraSuriya Kongkawai, Phrakruarunsutalangkarn (Preeda), Phrapalad Somchai Damnoen and Aphinan Khamhanphon. “Buddhist Integrated of Management for the Youth Training of Moral Camp in Nakhon Si Thammarat Province” .

Psychology and Education Journal. Vol. ๕๘ No. ๑ (๒๐๒๑) : ๓๗๒๔-๓๗๒๘

Pensri Bangbon, Thanakorn Thanathanchuchot, Yannakorn Toprayoon and PhraSuriya Kongkawai. “Buddhist Integrated of Management for the Youth Training of Moral Camp in Nakhon Si Thammarat Province”. **Psychology and Education Journal**.

Vol. ๕๘ No. ๑ (๒๐๒๑) : ๔๔๓๔-๔๔๓๘

Phrapalad Somchai Payogo (Damnoen) , Dr. PhraSuriya Kongkawai, Phra Athiwat Ratanavanno (Thammawatsiri) , Vitthaya Thongdee, Dr. Phumphakhawat Phumphongkhochasorn and Dr. Rungroje Songsraboon. “ Factors Affecting Decision Making to Study Massive online open Course (MOOC) for Bachelor Degrees in Bangkok” **Solid State Technology**. Vol. ๖๓ No. ๕ (๒๐๒๐) : ๔๖๘๕-๔๖๙๔

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว), วิเชษฐ์ สีนประสิทธิ์กุล, ขวนะ ทองนุ่น, เจียร ชูหนู และ จรวยพร เหมรังษี “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการสละสมณเพศเนื่องจากการกระทำผิดอาญา”. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔) : ๑๔๓-๑๕๙.

ชุตินันท์ อาจารย์ศรีกุล, ศักรพงศ์ สกุลเมธากาญจน์, กิตติกร เพชรน้ำแดง, ปุณณดา จงละเอียดย และ พระสุริยา คงคาไหว. “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้บริโภคสินค้าเกษตร”. **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม**. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑๐ (ตุลาคม ๒๕๖๓) : ๑๖๗- ๑๘๑

ศักรพงศ์ สกุลเมธากาญจน์, สังเวียน เทพผา, พระสุริยา คงคาไหว, ขวนะ ทองนุ่น และ ชัชชัย ยุระพันธ์. “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดทำและการดูแลบำรุงรักษาสาธารณูปโภคและ บริการสาธารณะต่าง ๆ ของผู้จัดสรรที่ดิน”. **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม**. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑๑ (พฤศจิกายน ๒๕๖๓) : ๒๖๕-๒๘๐

พระสาโรจน์ ธมมสโร (แช่อู้) และ พระสุริยา สุริโย คงคาไหว. “การประยุกต์ใช้ปรัชญาการศึกษา
 หลังนวยุคในการจัดการศึกษา ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในพุทธศตวรรษที่ ๒๖”.
วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓ (มีนาคม ๒๕๖๓) :
 ๘๖-๑๐๑.

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย. “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการสร้างกิจกรรมฝึกอบรมเยาวชนค่าย
 คุณธรรม”. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์**. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๖ (พฤศจิกายน-ธันวาคม
 ๒๕๖๒) : ๑๖๐๖-๑๖๑๙.

พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว), สวัสดิ์ โอโณทัย และ นิศภาพรรณ คุวิเศษแสง. “การเสริมสร้างการ
 จัดการอบรมเยาวชนค่ายคุณธรรม มองผ่านพุทธปรัชญา”. **วารสารมหาจุฬานาครทรร
 ษณ์**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (พฤษภาคม ๒๕๖๒) : ๑๕๕๑-๑๕๖๙.

พระมหาธรรมรัต อริยธมโม (ยศขุน) และ พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว). “ยุทธศาสตร์การจัดการ
 หอพักเยาวชนนุรักษ์ ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช”.
วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๒) :
 ๑-๑๘.

จะเร ตุ้งแก้ว, พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว) และ พระธีรวัฒน์ อนาวีโล (ทองบุญชู). “การมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลสำนักแต้ว อำเภอสะเดา จังหวัด
 สงขลา”. **วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์**. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม
 ๒๕๖๑) : ๗๐-๘๗.

ธีรวัฒน์ เจริญผล, กันตภณ หนูทองแก้ว, พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว), พระณัฐพงษ์ ญาณเมธี (ไกร
 เทพ) และ พระมหาศักดิ์ดา สิริเมธี (หารเทศ). “การนำหลักอิทธิบาทธรรมไปใช้ในการ
 ปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่ว่าการอำเภอลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัด
 นครศรีธรรมราช”. **วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์**. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม –
 มิถุนายน ๒๕๖๑) : ๖๕-๘๐.

พระมหายศวิกรม เปรมสิโล (ตั้งคำ), พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว), พระสาโรจน์ ธมมสโร (แช่อู้) และ
 นางสาวปัญญาดา จงละเอียด. “การบูรณาการหลักฆราวาสธรรมกับการปฏิบัติตนของ
 ครอบครัวไทย ยุคไทยแลนด์ ๔.๐”. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**. ปี
 ที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๑) : ๔๔-๖๒.

พระจำเริญ ถาวรธมโม (มัน), กันตภณ หนูทองแก้ว, พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว), พระณัฐพงษ์ ญาณ
 เมธี (ไกรเทพ) และ พระณัฐพงษ์ สิริสุนโณ (จันทโร). “การมีส่วนร่วมทางการเมือง
 ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านพุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา”. **วารสาร
 พุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์**. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๑) : ๔๘-๖๔.

ศศิธร เดชะ และ พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว). “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของ
 เจ้าหน้าที่ ที่ว่าการอำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี”. **วารสารพุทธสังคมวิทยา
 ปริทรรศน์**. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๑) : ๑๙-๓๓.

นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต, พระครูพรหมเขตคณารักษ์ และ พระสุริยา สุริโย คงคาไหว. “การศึกษา
 ผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมเยาวชนค่ายคุณธรรมโดยใช้หลักสูตรพุทธธรรมของวัดธาตุน้อย
 อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. **วารสารมหาจุฬานาครทรรษณ์**. ปีที่ ๓ ฉบับ
 ที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๙) : ๔๔-๖๐.

พิพัฒน์ นาครธณินทร์, เดชชาติ ตริทรัพย์, สมคิด รัตนพันธุ์ และ พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร หาดสำราญ จำกัด จังหวัดตรัง”. **วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์**. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๙) : ๑๖-๓๓.

รจนาภาศ หนูจันทร์แก้ว, พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว) และ พระธีรวัฒน์ อนาวีโล (ทองบุญชู). “ขวัญและกำลังใจของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค ๙”. **วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์**. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๙) : ๔๗-๖๔.

๔.๒ หนังสือ/ตำรา

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว),ดร. (๒๕๖๔). **กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป Criminal Law: General Principles**. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน อินเตอร์ ๒๐๐๑. (๒๖๑ หน้า) เลข ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๕๗๗-๕๐๖-๙

อาจารย์ชวเน ทองนุ่น, พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู, พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว),ดร. และ อาจารย์ปัญญาดา จงละเอียด. (๒๕๖๔). **หลักกฎหมายมหาชน Principle of Public Law**. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน อินเตอร์ ๒๐๐๑. (๒๐๐ หน้า) เลข ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๕๗๗-๕๑๒-๐

อาจารย์จรวพร เหมรังษี, พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู, พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว),ดร. และ อาจารย์ศักรพงศ์ สกุลเมธากาญจน์ (๒๕๖๔). **กฎหมายลักษณะพยาน Law of Evidence**. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน อินเตอร์ ๒๐๐๑. (๒๖๒ หน้า) เลข ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๕๗๗-๕๑๓-๗

อาจารย์วิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล, พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู, พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว),ดร. และ อาจารย์อาจารย์ชุตินันท์ อาจารย์ระศิริกุล (๒๕๖๔). **กฎหมายอาญา ภาคความผิด Criminal Law: Offense**. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน อินเตอร์ ๒๐๐๑. (๑๖๕ หน้า) เลข ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๕๗๗-๕๑๔-๔

พระมานพ จิตตส่วโร(เสือแก้ว) และ พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว),ดร. (๒๕๖๔). **มุมมองพระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์**. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน อินเตอร์ ๒๐๐๑. (๖๔ หน้า) เลข ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๕๗๗-๔๘๗-๑

๔.๓ บทความทางวิชาการ

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว) และ วิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กับการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา”. **วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖ (มิถุนายน ๒๕๖๔) : ๔๖๔-๔๗๗.

พระสุริยา คงคาไหว และ พระมหาอภิรักษ์ คำหารพล. “วัดมุงคลพระเครื่อง กับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา”. **วารสารมหาจุฬานาครธรรม**. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๑) : ๕๒๐-๕๓๘.

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

*****

พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู

ส่วนที่ ๑ ประวัติบุคลากร

ชื่อ พันตำรวจเอก เจียร นามสกุล ชูหนู อายุ ๖๔ ปี

เกิดวันที่ ๒๓ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๐

รหัสบัตรประจำตัวประชาชน ๓ ๙๕๙๘ ๐๐๑๖๒ XX X

ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัด วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ ๒ วุฒิการศึกษาและการได้รับการแต่งตั้ง

ที่	คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
๑	น.ม. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต)	๒๕๔๗	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๒	ศศ.ม. (รัฐศาสตร์)	๒๕๔๒	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๓	น.บ. (นิติศาสตรบัณฑิต)	๒๕๓๐	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
๔	ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสอบสวน	๒๕๔๕	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๕	ประกาศนียบัตรหลักสูตรพนักงานสอบสวน ผู้ทรงคุณวุฒิ	๒๕๕๘	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๖	ประกาศนียบัตรวิชาว่าความ	๒๕๖๑	สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสภา ทนายความ

ส่วนที่ ๓ ประสพการณ์ทำงาน

๓.๑ ประสพการณ์การสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	กฎหมายธุรกิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
๒	กฎหมายว่าด้วยนิติกรรม-สัญญา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
๓	กฎหมายรัฐธรรมนูญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
๔	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
๕	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑, ๒	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช/มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโคกราช
๖	กฎหมายลักษณะพยาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช/มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโคกราช
๗	กฎหมายปกครอง	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโคกราช
๘	กฎหมายอาญา ๑, ๒	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโคกราช
๙	การสืบสวนและสอบสวน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโคกราช
๑๐	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมาย	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโคกราช

๓.๒ ประสพการณ์การสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	กฎหมายมหาชน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโคกราช (๕ ปี)

ส่วนที่ ๔ ผลงานทางวิชาการ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ปัจจุบัน)

๔.๑ งานวิจัย

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว), วิเชษฐ์ สีนประสิทธิ์กุล, ชวนะ ทองนุ่น, เจียร ชูหนู และ จรวยพร เหมรังษี “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการสละสมณเพศเนื่องจากการกระทำผิดอาญา”. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔) : ๑๔๓-๑๕๙.

ปญญาดา จงละเอียด, ธวัชชัย สมอเนื้อ, ชวนะ ทองนุ่น, เจียร ชูหนู และ จรวยพร เหมรังษี. “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับโครงสร้างขององค์กรบริหารงานบุคคลและระบบพิทักษ์คุณธรรมในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๖๔) : ๔๕๕- ๔๗๑

ศิริขวัญ หวันจิ, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, เดโช แชน้ำแก้ว, อุดมศักดิ์ เดโชชัย และ เจียน ชูหนู. “จันดีพริกแกง: แนวทางการพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์น้ำพริกแกงในชุมชน”. **วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม**. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๔๔- ๖๓

สุดารัตน์ เอียดเหตุ, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, อุดมศักดิ์ เดโชชัย, เดโช แชน้ำแก้ว และ เจียน ชูหนู. “น้ำมันบัวบก: แนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพเพื่อธุรกิจชุมชนกรณีศึกษา กลุ่มสตรีบ้านไทรเพหาญ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลท่าช้างอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช”. **วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม**. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๓) : ๒๓- ๓๓

๔.๒ หนังสือ/ตำรา

- พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู. (๒๕๖๔). **การสืบสวนและสอบสวน Criminal Inquiry and Interrogation.** (พิมพ์ครั้งที่ ๑). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน อินเตอร์ ๒๐๐๑. (๒๓๓ หน้า) เลข ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๕๗๗-๕๑๑-๓
- อาจารย์ชวนะ ทองนุ่น, พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู, พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว),ดร. และ อาจารย์ปัญญาดา จงละเอียด. (๒๕๖๔). **หลักกฎหมายมหาชน Principle of Public Law.** (พิมพ์ครั้งที่ ๑). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน อินเตอร์ ๒๐๐๑. (๒๐๐ หน้า) เลข ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๕๗๗-๕๑๒-๐
- อาจารย์จรวพร เหมรังษี, พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู, พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว),ดร. และ อาจารย์ศักรพงศ์ สกกุลเมธากาญจน์ (๒๕๖๔). **กฎหมายลักษณะพยาน Law of Evidence.** (พิมพ์ครั้งที่ ๑). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน อินเตอร์ ๒๐๐๑. (๒๖๒ หน้า) เลข ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๕๗๗-๕๑๓-๗
- อาจารย์วิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล, พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู, พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว),ดร. และ อาจารย์อาจารย์ชุตินันท์ อาจารย์ระศิริกุล (๒๕๖๔). **กฎหมายอาญา ภาคความผิด Criminal Law: Offense.** (พิมพ์ครั้งที่ ๑). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน อินเตอร์ ๒๐๐๑. (๑๖๕ หน้า) เลข ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๕๗๗-๕๑๔-๔

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

*****

นายชวนะ ทองนุ่น

ส่วนที่ ๑ ประวัติบุคลากร

ชื่อ นายชวนะ นามสกุล ทองนุ่น อายุ ๖๒ ปี

เกิดวันที่ ๒๑ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๑

รหัสบัตรประจำตัวประชาชน ๓ ๑๐๐๖ ๐๒๙๒๐ XX X

ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัด วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ ๒ วุฒิการศึกษาและการได้รับการแต่งตั้ง

ที่	คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
๑	น.ม. (นิติศาสตรมหาบัณฑิต)	๒๕๕๐	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๒	ศศ.ม.(รัฐศาสตร์)	๒๕๔๕	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๓	ประกาศนียบัตรกฎหมายปกครองและวิธี พิจารณาคดีปกครอง	๒๕๖๑	สำนักงานศาลปกครอง
๔	น.บ. (นิติศาสตรบัณฑิต)	๒๕๔๓	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
๕	ศษ.บ.(สังคมศึกษา)	๒๕๒๖	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
๖	ประกาศนียบัตรหลักสูตรวิชาว่าความ	๒๕๖๓	สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสภา ทนายความ

ส่วนที่ ๓ ประสบการณ์ทำงาน

๓.๑ ประสบการณ์การสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	กฎหมายทั่วไป	มจร.นครศรีธรรมราช
๒	กฎหมายอาญา	มจร.นครศรีธรรมราช
๓	กฎหมายรัฐธรรมนูญ/การเลือกตั้ง/พรรคการเมือง	มจร.นครศรีธรรมราช และ มมร.(วิทยาเขต ศรีธรรมโศกราช)
๔	กฎหมายปกครอง	มจร.นครศรีธรรมราช
๕	การเมืองและการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ ๔ ผลงานทางวิชาการ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ปัจจุบัน)

๔.๑ งานวิจัย

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว), วิเชษฐ์ สีนประสิทธิ์กุล, ชวนะ ทองนุ่น, เจียร ชูหนู และ จรวยพร เหมรังษี “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการสละสมณเพศเนื่องจากการกระทำผิดอาญา”. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔) : ๑๔๓-๑๕๙.

ปัญญาดา จงละเอียด, ธวัชชัย สมอเนื้อ, ชวนะ ทองนุ่น, เจียร ชูหนู และ จรวยพร เหมรังษี. “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับโครงสร้างขององค์กรบริหารงานบุคคลและระบบพิทักษ์คุณธรรมในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๖๔) : ๔๕๕- ๔๗๑

ศักรพงศ์ สกุลเมธากาญจน์, สังเวียน เทพผา, พระสุริยา คงคาไหว, ชวนะ ทองนุ่น และ ชัชชัย ยุระพันธ์. “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดทำและการดูแลบำรุงรักษาสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะต่าง ๆ ของผู้จัดสรรที่ดิน”. **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์**. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑๑ (พฤศจิกายน ๒๕๖๓) : ๒๖๕-๒๘๐

ศราวุธ สิงห์มณี, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, อุดมศักดิ์ เดโชชัย, เดโช แขน้ำแก้ว และ ชวนะ ทองนุ่น. “วิถีมวยไทย: เส้นทางชีวิตของนักกีฬามวยไทยอาชีพ กรณีศึกษา ค่ายมวย ช. สุขมายิมส์ หมู่ที่ ๙ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. **วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม**. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๖๔- ๘๐

วรรณฤดี โฉมทอง, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, เดโช แขน้ำแก้ว, อุดมศักดิ์ เดโชชัย และ ชวนะ ทองนุ่น. “เหรียญบอกบุญ: แนวทางการส่งเสริมอาชีพการทำเหรียญโปรยทานแบบสวยงาม กรณีศึกษา ชุมชนบ้านห้วยดินดาน หมู่ที่ ๑๒ ตำบลเขาขาว อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. **วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม**. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๓) : ๓๔- ๔๔

๔.๒ หนังสือ/ตำรา

อาจารย์ชวนะ ทองนุ่น, พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู, พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว),ดร. และ อาจารย์ปัญญาดา จงละเอียด. (๒๕๖๔). **หลักกฎหมายมหาชน Principle of Public Law**. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน อินเตอร์ ๒๐๐๑. (๒๐๐ หน้า) เลข ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๕๗๗-๕๑๒-๐

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

*****

นางสาวจรรยาพร เหมรังษี

ส่วนที่ ๑ ประวัติบุคลากร

ชื่อ นางสาวจรรยาพร นามสกุล เหมรังษี อายุ ๒๙ ปี

เกิดวันที่ ๑๘ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

รหัสบัตรประจำตัวประชาชน ๑ ๘๐๑๓ ๐๐๑๗๕ XX X

ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัด วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ ๒ วุฒิการศึกษาและการได้รับการแต่งตั้ง

ที่	คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
๑	น.ม. (กฎหมายมหาชน)	๒๕๖๓	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๒	น.บ. (นิติศาสตรบัณฑิต)	๒๕๕๗	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (เกียรตินิยมอันดับ ๑)
๓	น.บ.ท.(เนติบัณฑิตไทย)	๒๕๕๘	สำนักอบรมศึกษากฎหมาย แห่งเนติบัณฑิตยสภา
๔	ประกาศนียบัตรหลักสูตรวิชาว่าความ	๒๕๕๘	สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสภา ทนายความ

ส่วนที่ ๓ ประสบการณ์ทำงาน

๓.๑ ประสบการณ์การสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	กฎหมายทั่วไป	มจร.นครศรีธรรมราช
๒	กฎหมายอาญา	มจร.นครศรีธรรมราช
๓	มนุษย์กับสังคม	มจร.นครศรีธรรมราช
๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	มจร.นครศรีธรรมราช
๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์	มจร.นครศรีธรรมราช

ส่วนที่ ๔ ผลงานทางวิชาการ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ปัจจุบัน)

๔.๑ งานวิจัย

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว), วิเชษฐ์ สีนประสิทธิ์กุล, ชวนะ ทองนุ่น, เจียร ชูหนู และ จรวยพร เหมรังษี. “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการละเมิดเพศเนื่องจากการกระทำผิดอาญา”. **วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔) : ๑๔๓-๑๕๙.

บุญญาดา จงละเอียด, ธวัชชัย สมอเนื้อ, ชวนะ ทองนุ่น, เจียร ชูหนู และ จรวยพร เหมรังษี. “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับโครงสร้างขององค์กรบริหารงานบุคคลและระบบพิทักษ์คุณธรรมในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”. **วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๖๔) : ๔๕๕- ๔๗๑

พระวัชร เทวสิรินาโค (เลขาลักษณ์), พระครูพรหมเขตคนารักษ์ และ จรวยพร เหมรังษี. “รูปแบบการจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์”. **วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม**. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๑- ๑๑

วัชรินทร์ นาคสุวรรณ, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, อุดมศักดิ์ เดโชชัย, เดโช แขน้ำแก้ว, และ จรวยพร เหมรังษี. “แนวทางส่งเสริมการแปรรูปกล้วยเล็บมือนางอบน้ำผึ้งกรณีศึกษา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสวนจันทร์ศรีหมู่ ๒ ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช”. **วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม**. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๓) : ๑๑- ๒๒

๔.๒ หนังสือ/ตำรา

อาจารย์จรวยพร เหมรังษี, พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู, พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว),ดร. และ อาจารย์ศักรพงศ์ สุกุลเมธากาญจน์ (๒๕๖๔). **กฎหมายลักษณะพยาน Law of Evidence**. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน อินเตอร์ ๒๐๐๑. (๒๖๒ หน้า) เลข ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๕๗๗-๕๑๓-๗

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

*****

นายวิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล

ส่วนที่ ๑ ประวัติบุคลากร

ชื่อ นายวิเชษฐ์ นามสกุล สิ้นประสิทธิ์กุล อายุ ๓๑ ปี

เกิดวันที่ ๘ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๒

รหัสบัตรประจำตัวประชาชน ๑ ๒๐๐๑ ๐๐๒๖๖ XX X

ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัด วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ ๒ วุฒิการศึกษาและการได้รับการแต่งตั้ง

ที่	คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
๑	น.ม. (กฎหมายทางการแพทย์)	๒๕๖๐	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
๒	น.บ. (นิติศาสตรบัณฑิต)	๒๕๕๓	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๓	ประกาศนียบัตรหลักสูตรวิชาว่าความ	๒๕๕๘	สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสภาทนายความ

หมายเหตุ : กำลังศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)

ส่วนที่ ๓ ประสบการณ์ทำงาน

๓.๑ ประสบการณ์การสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก	มจร.นครศรีธรรมราช
๒	หลักกฎหมายเอกชน	มจร.นครศรีธรรมราช
๓	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด การจัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้	มจร.นครศรีธรรมราช

๓.๒ ประสบการณ์การผู้ช่วยสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	การบริหารกระบวนการยุติธรรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
๒	กฎหมายอาญาชั้นสูง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

๓.๓ ประสบการณ์เป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้

วิทยากรโครงการอบรมกระบวนการพัฒนาด้านบุคลิกภาพและสร้างความมั่นใจเมื่อพ่นโทษ ณ เรือน
จากกลางระยอง จังหวัดระยอง วันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ กระทรวงยุติธรรม

วิทยากรเผยแพร่ผลงานโครงการวิจัยเผยแพร่ผลงานวิจัย เรื่อง นโยบายและมาตรการทางกฎหมายใน
การลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดในประเทศไทย” ศูนย์ศึกษาปัญหาการเสพติด (ศศก.) ณ โรงแรมแมนดา
ริน กรุงเทพมหานคร วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

วิทยากรเผยแพร่ผลงานโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนากฎหมายสาธารณสุขในการอภิบาลผู้ป่วยจากยา
เสพติดในวัยรุ่น สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) กระทรวงสาธารณสุข ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
จังหวัดนนทบุรี วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๓

วิทยากรเผยแพร่ผลงานโครงการวิจัยเรื่อง “ติดตามและประเมินผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติ
ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
ผ่านเครื่องมือการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย” สำนักงานกิจการยุติธรรม ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๑

๓.๓ ประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับกฎหมาย

ทนายความ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ปัจจุบัน

ทนายความและที่ปรึกษากฎหมายบริษัท สำนักงานกฎหมายการแพทย์ จำกัด

ประสบการณ์การว่าความคดีแพ่งและคดีอาญาทั่วไป และคดีเกี่ยวกับกฎหมายการแพทย์

ส่วนที่ ๔ ผลงานทางวิชาการ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ปัจจุบัน)

๔.๑ งานวิจัย

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว), วิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล, ชวนะ ทองนุ่น, เจียร ชูหนู และ
จรวัยพร เหมรังษี “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการสละสมณเพศเนื่องจากการกระทำ
ผิดอาญา”. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒
(กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔) : ๑๔๓-๑๕๙.

วรณารณ ประจักษ์, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, อุดมศักดิ์ เดโชชัย, เดโช แขน้ำแก้ว, และ วิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์
กุล. “ธุรกิจร้านดอกไม้: การบริการจัดดอกไม้ตามพิธีการกรณีศึกษา ร้านดอกไม้ลีลาเบ
ต๋ามลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. วารสารสังคมศาสตร์และ
วัฒนธรรม. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๓) : ๑- ๑๐

๔.๒ หนังสือ/ตำรา

อาจารย์วิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล, พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู, พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว),ดร.
และ อาจารย์อาจารย์ชุตินันท์ อาจารย์ระศิริกุล. (๒๕๖๔). กฎหมายอาญา ภาคความผิด
Criminal Law: Offense. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์กรีนโซน
อินเตอร์ ๒๐๐๑. (๑๖๕ หน้า) เลข ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๕๗๗-๕๑๔-๔

๔.๓ บทความทางวิชาการ

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย(คงคาไหว) และ วิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กับการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา”. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖ (มิถุนายน ๒๕๖๔) : ๔๖๔-๔๗๗.

ธานี วรภัทร์, ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล,ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์, อีระ ศรีธรรมรักษ์, ไพโรจน์ บุญศิริคำชัย, อัจฉริยา ชูตินันท์, จิรุตติ ลิปิพันธ์ และ วิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล. “ศึกษาและวิเคราะห์การบังคับใช้กฎหมายเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ : กรณีชายหญิงที่อยู่กินกันฉันสามีภรรยา”. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๒) : ๑๔๘-๑๕๗.

ภาคผนวก จ

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
และรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๑๕๗๖/๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครศรีธรรมราช ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย และ สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตร บัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ประกอบไปด้วย :-

๑	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประธานกรรมการ
๒	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	รองประธานกรรมการ
๓	ผู้ช่วยอธิการบดี ฝ่ายกิจการทั่วไป วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	รองประธานกรรมการ
๔	รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม	กรรมการ
๕	รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช	กรรมการ
๖	นายสมศักดิ์ สุกเพ็ง	กรรมการ
๗	นายชวนะ ทองนุ่น	กรรมการ
๘	พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู	กรรมการ
๙	รศ.ดร.พัฒนะ เรือนใจดี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๐	รศ.พินิจ ทิพย์มณี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๑	ผศ.ดร.ธานี วรภัทร์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๒	พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, ดร.	กรรมการและเลขานุการ
๑๓	พระสาโรจน์ ธมฺมสโร, ดร.	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๔	นางสาวปญญาดา จงละเอียด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕	นายวิเชษฐ์ สีนประสิทธิ์กุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่

๑. ศึกษา ทบทวน รวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งภายใน ภายนอก และจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียอย่างครอบคลุม เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการจำเป็น ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความสำคัญ และมีผลกระทบต่อการพัฒนาหลักสูตร

๒. พิจารณารอบและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๘

/ ๓. ร่างกรอบ...

(๒)

๓. ร่างกรอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และกรอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร และจัดทำรายละเอียดแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้รายวิชา (Curriculum Mapping)

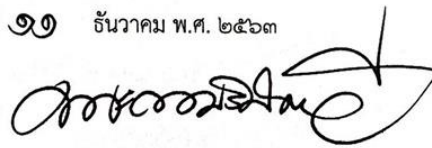
๔. ร่างและจัดทำเอกสารรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.๒) (Program Specification) ตามแบบฟอร์มที่กำหนดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ

๕. เสนอร่างหลักสูตรและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ และสภาวิชาการตามลำดับ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๖. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(พระราชปรีดิทีทวี, ศ.ดร)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายงานการประชุม

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓

ในวันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ณ ห้องประชุมคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรรมการที่มาประชุม

๑	พระครูโฆสิตพัฒนนานุกูล,ผศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒	พระครูอรุณสุตาลังการ,รศ.ดร.	รองประธานกรรมการ
๓	ผศ.ดร.ไพรัตน์ ฉิมหาด	รองประธานกรรมการ
๔	รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม	กรรมการ
๕	รศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช	กรรมการ
๖	นายสมศักดิ์ สุกเพ็ง	กรรมการ
๗	นายชวนะ ทองนุ่น	กรรมการ
๘	พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู	กรรมการ
๙	รศ.ดร.พัฒนะ เรือนใจดี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๐	รศ.พินิจ ทิพย์มณี	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๑	ผศ.ดร.ธานี วรรณภัทร์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๒	พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, ดร.	กรรมการและเลขานุการ
๑๓	พระสาโรจน์ ธมมสโร, ดร.	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๔	นางสาวปุกัญญาดา จงละเอียด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕	นายวิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวทิพย์วรรณ จันทรา
๒. นายมารุตพงศ์ มาสิงห์

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.

เมื่อคณะกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว พระครูโฆสิตพัฒนนานุกูล,ผศ.ดร. ประธานกรรมการ ได้กล่าว นำบูชาพระรัตนตรัยและกล่าวต้อนรับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต วิทยาเขต นครศรีธรรมราช และได้กล่าวเปิดการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

วาระที่ ๑ เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

๑.๑ เรื่องที่ประธานแจ้งเพื่อทราบ

พระครูโฆสิตวัณณานุกูล,ผศ.ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ในฐานะประธานคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช แจ้งคำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๑๔๗๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช มีจำนวน ๑๕ รูป/คน ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงแจ้งที่ประชุมทราบ

ที่ประชุมรับทราบ

๑.๒ เรื่องที่เลขานุการแจ้งเพื่อทราบ

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, ดร. ในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช แจ้งว่า กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ ต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศดังกล่าวนี้ ภายในปีการศึกษา ๒๕๖๓ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงแจ้งที่ประชุมทราบ

ที่ประชุมรับทราบ

๑.๓ เรื่องที่กรรมการแจ้งเพื่อทราบ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป ในฐานะกรรมการคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช แจ้งว่า สภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้รับรองหลักสูตรผู้สอบไล่ได้ปริญญาตรีทางนิติศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแล้ว ตามหนังสือที่ สอท.๐๑๑/๔๓๒๖ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

วาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

- ไม่มี -

วาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่องจากการประชุมครั้งก่อน

- ไม่มี -

วาระที่ ๔ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๔.๑ เรื่อง การพิจารณาร่างหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔)

สาระสำคัญ

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย,ดร. กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช เสนอว่าตามที่มหาวิทยาลัย ฯ มีคำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ ๑๔๗๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช เพื่อทำหน้าที่ศึกษา ทบทวน รวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล และข้อเสนอแนะที่สำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต รวมทั้งพิจารณากรอบและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๘ และร่างกรอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และกรอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของผู้สำเร็จการศึกษา ในหลักสูตร และจัดทำรายละเอียดแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้สู่รายวิชา อีกทั้งร่างและจัดทำเอกสารรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.๒) ตามแบบฟอร์มที่กำหนดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ อุดมศึกษาแห่งชาติ และให้เสนอร่างหลักสูตรและเอกสารประกอบดังกล่าวต่อคณะกรรมการประจำคณะ สังคมศาสตร์และสภาวิชาการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ในการนี้ แนวทางในการพิจารณากรอบและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ให้เป็นไปตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จึงเสนอร่างรายละเอียดหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (มคอ.๒) (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔) โดยมีโครงสร้างของหลักสูตรจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ๑๔๘ หน่วยกิตรวมทั้ง ได้แสดงแผนที่การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา และมีอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีคุณสมบัติและมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กระทรวงกำหนด เรียบร้อยแล้ว ซึ่งหลักสูตร ดังกล่าวนี้นำไปเปิดสอนในส่วนงานจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย ฯ จำนวน ๔ ส่วนงาน ดังมีรายละเอียด ปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุม

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (มคอ.๒) (หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๔) นี้ และให้วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ดำเนินการจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เพิ่มเติม ได้แก่ ตำรา หนังสือ ด้านกฎหมาย และสร้างศาลจำลอง พร้อมทั้งให้นำเสนอหลักสูตรดังกล่าว ต่อ คณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์และสภาวิชาการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

วาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป ในฐานะกรรมการ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช เสนอว่า เห็นควรให้ภาควิชา หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ดำเนินพัฒนาหลักสูตรให้ได้มาตรฐานและคุณภาพเพื่อให้เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์รับรองต่อไป

เมื่อสมควรแก่เวลาแล้ว ประธานที่ประชุมกล่าวขอบคุณกรรมการทุกท่านที่มาประชุม และกล่าวปิด ประชุม พร้อมกล่าวนำบูชาพระรัตนตรัย

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๔๕ น.

(พระครูไวยสัตวัฒนานุกุล, ผศ.ดร.)

ประธานกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

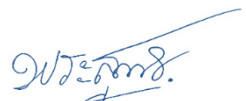
ประธานที่ประชุม

(ผศ.ดร.ไพรัตน์ นิมาต)

รองประธานกรรมการ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, ดร.)

กรรมการและเลขานุการ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติหลักสูตรและเปิดสอนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)
วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

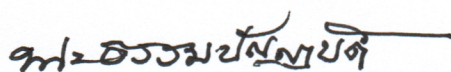
เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงออกประกาศไว้ต่อไปนี้

“สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและเปิดสอนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช วิทยาเขตนครศรีธรรมราช”

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(พระธรรมปัญญาบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๓๖ /๒๕๖๔

เรื่อง แต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบและประจำหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบและประจำหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย

ลำดับ	ชื่อ - ฉายา - นามสกุล	คุณวุฒิและสาขาวิชา
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร		
๑.	พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, ดร.	ปร.ด. (ปรัชญาและศาสนา) น.ม. (นิติศาสตร์) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) น.บ. (นิติศาสตร์) พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)
๒.	พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู	น.ม. (นิติศาสตร์) ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ประกาศนียบัตร หลักสูตรวิชาว่าความ
๓.	นายชวนะ ทองนุ่น	น.ม. (นิติศาสตร์) ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ศษ.บ. (สังคมศึกษา) ประกาศนียบัตร หลักสูตรกฎหมายปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง ประกาศนียบัตร หลักสูตรวิชาว่าความ

๔.	นางสาวจรรวยพร เหมรังษี	น.ม. (กฎหมายมหาชน) น.บ.ท. (เนติบัณฑิตไทย) น.บ. (นิติศาสตร์) ประกาศนียบัตร หลักสูตรวิชาว่าความ
๕.	นายวิเชษฐ์ สิ้นประสิทธิ์กุล	น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ประกาศนียบัตร หลักสูตรวิชาว่าความ
อาจารย์ประจำหลักสูตร		
๑.	พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, ดร.	ปร.ด. (ปรัชญาและศาสนา) น.ม. (นิติศาสตร์) พร.ม. (พระพุทธศาสนา) น.บ. (นิติศาสตร์) พร.บ. (ภาษาอังกฤษ)
๒.	พันตำรวจเอก เจียร ชูหนู	น.ม. (นิติศาสตร์) ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ประกาศนียบัตร หลักสูตรวิชาว่าความ
๓.	นายชวนะ ทองนุ่น	น.ม. (นิติศาสตร์) ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ศษ.บ. (สังคมศึกษา) ประกาศนียบัตร หลักสูตรกฎหมายปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง ประกาศนียบัตร หลักสูตรวิชาว่าความ
๔.	นางสาวจรรวยพร เหมรังษี	น.ม. (กฎหมายมหาชน) น.บ.ท. (เนติบัณฑิตไทย) น.บ. (นิติศาสตร์) ประกาศนียบัตร หลักสูตรวิชาว่าความ

๕.	นายวิเชษฐ์ สีนประสิทธิ์กุล	น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ประกาศนียบัตร หลักสูตรวิชาว่าความ

ทั้งนี้ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(พระธรรมปัญญาบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย